

สงบ สติ ไร้คยา

โดย
นายชูศักดิ์ แก้วประพล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

สงบ สติ ไร้คยา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

MEDITATION CONSCIOUSNESS AILMENT

By
Mr. Chusak Keawprapol

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

Master of Fine Arts Program in Visual Arts Education

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2015

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “สงบ สติ ไร้คยา”
เสนอโดย นายชูศักดิ์ แก้วประพล เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัทสนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทอง
2. อาจารย์ ดร. วิสูตร โพธิ์เงิน

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ปริญญา ตันติสุข)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทอง)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร. วิสูตร โพธิ์เงิน)

...../...../.....

55901306: สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

คำสำคัญ: สงบ / สติ / โรคนยา

ชูศักดิ์ แก้วประพล: สงบ สติ โรคนยา. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ศ.เกียรติคุณ ปรีชา เถาทอง และ อ. ดร. วิสูตร โพธิ์เงิน. 152 หน้า

วิทยานิพนธ์หัวข้อเรื่อง “สงบ สติ โรคนยา” มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะตนโดยสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมแบบลอยตัวด้วยเทคนิคปั้นหล่อ ด้วยวัสดุไฟเบอร์กลาส ซึ่งมีแรงบันดาลใจมาจากการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเอาชีวิตรอดจากโรคร้ายของบิดาของผู้วิจัย โดยการใช้สติและความสงบ โดยเลือกใช้รูปทรงคนที่มีลักษณะคล้ายกับพระพุทธรูปเป็นสัญลักษณ์ตัวแทนบิดาของผู้วิจัย และอสรพิษร้ายเป็นสัญลักษณ์ตัวแทนของโรคร้ายในการการนำเสนอ ขอบเขตของการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ประการ ได้แก่ 1. ขอบเขตด้านเนื้อหา แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับการต่อสู้ดิ้นรนโดยการใช้สติสัมปชัญญะ ความสงบนิ่ง และการถูกคุกคามด้วยโรคร้ายต่างๆ 2. ขอบเขตทางด้านรูปแบบ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมแบบลอยตัวที่มีรูปแบบเหมือนจริง โดยมีรูปทรงคนที่มีลักษณะคล้ายพระพุทธรูป และอสรพิษร้ายเป็นสัญลักษณ์แทน 3. ขอบเขตทางด้านเทคนิควิธีการ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมแบบลอยตัว โดยใช้วิธีการปั้นหล่อด้วยวัสดุไฟเบอร์กลาส

ผลของการศึกษาและสร้างสรรค์ในครั้งนี้ เป็นผลจากการได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสร้างสรรค์ผลงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ และตอบสนองแนวความคิดส่วนตัว โดยแสดงออกมาเป็นผลงานประติมากรรมแบบลอยตัวซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 3 ชิ้น ได้แก่ ชิ้นที่ 1 มีขนาด กว้าง 24 ซม. x ยาว 26 ซม. x สูง 65 ซม. ชิ้นที่ 2 มีขนาด กว้าง 25 ซม. x ยาว 70 ซม. x สูง 20 ซม. ชิ้นที่ 3 มีขนาด กว้าง 20 ซม. x ยาว 20 ซม. x สูง 70 ซม. เพื่อให้ผู้รับชมผลงานได้เห็นคุณค่าในความงามตลอดจนได้พิจารณาในการใช้สติความสงบในต่อสู้ดิ้นรน และการมีชีวิตรอดจากโรคร้ายมากขึ้น

สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2558

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2.

55901306: MAJOR: VISUAL ARTS EDUCATION

KEY WORDS: MEDITATION / CONSCIOUSNESS / AILMENT

CHUSAK KEAWPRAPOL: MEDITATION CONSCIOUSNESS AILMENT. THESIS

ADVISORS: EMERITUS PROF. PREECHA THAOTHONG, AND WISUD PONGERN, Ph.D.

152 pp.

The purposes of the Thesis was to create personal characteristic by creating sculpture with the casting mold and using fiberglass inspiration came from the struggling for survival from the serious diseases of my father by using Consciousness and Ailment. The researcher used the man's picture that looks like the Buddha Statue to be a symbol of my father and the poisonous snake for the serious diseases in my presentation.

There were three scopes of this research;

1. The content scope showed about the struggling by using apperception and quiescence.

2. The format scope was the sculpture creation in Surrealism format of human that looked like the Buddha Statue and the poisonous snake was a symbol.

3. The technical method scope was floating sculpture creation by using the casting mold with fiberglass.

The researcher took this study and creation to analysis and create my sculpture that corrected my purpose and responded my private ideal. The floating sculptures were 3 pieces; the first sculpture was 24 cm. w x 26 cm. l x 65 cm. h, the second sculpture was 25 cm. w x 70 cm. l x 20 cm. h, the third sculpture was 20 cm. w x 20 cm. l x 70 cm. h, These sculptures were shown for the viewer to appreciate the beauty and the importance of using Consciousness Ailment in the struggling for survival from the serious diseases.

Department of Visual Arts Education

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2015

Thesis Advisors' signatures 1. 2.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าและการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “สงบ สติ โรคนยา” สำเร็จลุล่วงได้ด้วยพระคุณของพระพุทธศาสนาพระคุณของบิดา ผู้วิจัยที่ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์และด้วยความอนุเคราะห์จากศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทอง อาจารย์ ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความรู้ให้คำแนะนำ ในการปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่องต่าง ๆ และคอยช่วยเหลือให้กำลังใจเสมอมา รวมถึงรองศาสตราจารย์ปริญญา ต้นตีสุข อาจารย์ชูศักดิ์ ศรีขวัญ ที่คอยแนะนำและให้กำลังใจขอ กราบขอบพระคุณ

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ผู้ให้กำเนิด ให้ความรัก ให้กำลังใจ กำลังทรัพย์ และกำลังสติปัญญาในการปลูกฝังความดีงาม ขอขอบพระคุณ ครอบครัวแก้วประพล และญาติสนิทมิตรสหายทุกคน คุณเดือนรุ่ง แก้วประพล (ภรรยา) คุณพรทิพย์ แก้วประพล (น้องสาว) คุณจรัญ คงสังข์ คุณวินัย สุขวิน (เพื่อนรุ่นพี่) คุณมณฑิธร เรียบเรียง (เพื่อนรัก) คุณราวิน ชัยวงศ์ (เพื่อนรุ่นน้อง) ที่คอยให้กำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์และคณะศึกษาศาสตร์ เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่คอยประสานงานติดต่อให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ด้วยดี

และสุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร คณะครู โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม อาจารย์วาทิ อิศระพันธ์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และพี่น้องกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการ-การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการทุกท่าน

ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในพระคุณความกรุณาจากทุกท่าน ขอให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและก่อให้เกิดวิทยานิพนธ์นี้ประสบแต่สิ่งดีงามและขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	3
วิธีการศึกษาและสร้างสรรค์.....	3
แหล่งข้อมูล.....	4
อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า.....	5
กรอบแนวคิด.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	7
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
ประวัติความเป็นมาของการสร้างพระพุทธรูป.....	9
ประวัติความเป็นมาของการสร้างพระพุทธรูปในประเทศไทย.....	13
พระพุทธรูปแบบที่ 1 เป็นศิลปะแบบทวารวดี.....	13
พระพุทธรูปแบบที่ 2 เป็นศิลปะแบบศรีวิชัย.....	14
พระพุทธรูปแบบที่ 3 เป็นศิลปะแบบลพบุรี.....	15
พระพุทธรูปแบบที่ 4 เป็นศิลปะแบบเชียงแสน.....	16
พระพุทธรูปแบบที่ 5 เป็นศิลปะแบบสุโขทัย.....	18
พระพุทธรูปแบบที่ 6 เป็นศิลปะแบบอู่ทอง.....	22
พระพุทธรูปแบบที่ 7 เป็นศิลปะแบบอยุธยา.....	24
พระพุทธรูปแบบที่ 8 เป็นศิลปะแบบรัตนโกสินทร์.....	25
อัตชีวประวัติ และผลงานของ นายช่างชูชีพ แก้วประพล.....	26
ข้อมูลเกี่ยวกับบอสรพิช (ง).....	34
คติความเชื่อเกี่ยวกับงู.....	41

บทที่	หน้า
ศิลปกรรมที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์	47
ศิลปกรรมของศิลปินไทย	47
ศิลปกรรมตะวันตก	60
หลักปรัชญาทางพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับสติสัมปชัญญะ	62
วิธีการรักษาโรคด้วยอำนาจจิต	66
3 วิธีการดำเนินงานและขั้นตอนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์	69
สำรวจและศึกษาข้อมูลที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	70
ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	71
สร้างภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ.....	71
สร้างภาพร่างผลงาน แบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก (Sketch Model).....	80
คัดเลือกผลงานที่จะนำมาสร้างสรรค์	90
ขั้นตอนการทำชิ้นงานไฟเบอร์กลาส	105
4 วิเคราะห์ผลงานการดำเนินงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์	110
วิเคราะห์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	110
วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	120
วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1	120
วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2	125
วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3	131
สรุปการวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด “สงบ สติ โรคนยา”	134
5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์	137
สรุปการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	137
ข้อเสนอแนะ	138
รายการอ้างอิง.....	139
ภาคผนวก	143
ประวัติผู้วิจัย	152

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิด	6
2	พระพุทธรูปอินเดีย ศิลปะคันธาราช อายุราว พ.ศ. 600-700	10
3	พระพุทธรูปประทับนั่งปางประทานอภัย ศิลา พិพิธภัณฑ์เมืองมถุรา ศิลปะอินเดีย แบบมถุรา.....	11
4	พระพุทธรูปหินทราย ประทับนั่งห้อยพระบาทบนบัลลังก์ภัทรสิงห์ในศิลปะแบบคุปตะ พุทธศิลป์ต้นทางของศิลปะทวารวดี ราวพุทธศตวรรษที่ 10-11 จัดแสดงอยู่ใน บริติชมิวเซียม	12
5	พระพุทธรูปโลหะผสมทองแดง ศิลปะแบบปลายสมัยอนุราชปุระ ประเทศศรีลังกา.....	13
6	พระพุทธรูปปางแสดงธรรมที่พระปฐมเจดีย์ศิลปะแบบทวารวดี	14
7	รูปปั้นพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ตามความเชื่อศาสนาพุทธ ลัทธิมหายาน ถูกค้นพบที่ สนามหญ้าหน้ากำแพงวัดพระบรมธาตุไชยารวิหาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	15
8	พระพุทธรูปปางนาคปรก สมัยลพบุรี.....	16
9	พระพุทธสิหิงค์ เชียงใหม่.....	17
10	พระพุทธรูปเชียงแสนรุ่นหลัง.....	18
11	พระอจนะ พระพุทธรูปปูนได้แห่งวัดศรีชุม	19
12	พระบูชาศิลปะสุโขทัย แบบกำแพงเพชร หน้าตัก 22 นิ้ว รูปแบบศิลปะสกุลช่าง กำแพงเพชร.....	20
13	พระพุทธชินราช ณ วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดพิษณุโลก.....	21
14	พระพุทธรูปหมวดเบ็ดเตล็ด หรือหมวดวัดตะกวน ศิลปะสุโขทัย.....	22
15	พระพุทธรูปอุ่ทองสำริด.....	23
16	พระพุทธนิมิตวิจิตรมารโมลีศรีสรรเพชญ์บรมไตร.....	24
17	พระศรีศากยะทศพลญาณประธานพุทธมณฑลสุพรรณ.....	25
18	นายชูชีพ แก้วประพล	26
19	พระอุโบสถ วัดบ้านพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง	28
20	หลวงพ่อไกรทอง ประดิษฐานภายในวิหาร วัดบ้านพราน อ.แสวงหา จ.อ่างทอง	29
21	พระพุทธสุวรรณมงคลมหา牟尼 วัดพิบูลทอง อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี ขณะดำเนินการก่อสร้าง	30
22	พระพุทธสุวรรณมงคลมหา牟尼 วัดพิบูลทอง อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อเสร็จสมบูรณ์.....	30

ภาพที่		หน้า
23	พระพุทธรูปที่พำนักสงฆ์บรรพต (วัดศาลาแดง) ตำบลเขาพระงาม จังหวัดลพบุรี ..	31
24	พระสังกัจจายน์ วัดมหานาม อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง	32
25	พระสังกัจจายน์ วัดท่ากุ่ม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี.....	32
26	พระพุทธรูป วัดอินทาราม อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์.....	33
27	พระพุทธรูป ที่วัดกลาง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	33
28	พระพุทธรูป ที่วัดตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง	34
29	งูกะปะ	35
30	ดวงตาของงู.....	36
31	ปากงู.....	36
32	ลิ้นงู	37
33	หางงู	37
34	โครงสร้างภายในของงู	38
35	Apep.....	42
36	Buto.....	43
37	Heptet.....	44
38	TYPHON	45
39	เทวีแห่งไมนอน	45
40	Shahmeran เทพเจ้าแห่งความรู้และผู้พิทักษ์ความลับ	46
41	รูปสลักของ Hecate.....	46
42	จำลิลิเบกทวิ บูรณเขตต์.....	47
43	รูปเหมือนของพระพุทธรูปชินราช ภาปร. สร้างขึ้นเพื่อหาทุนจัดตั้งมูลนิธิ "เย็นศิระภิบาล".	48
44	รูปปั้นและหล่ออนุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ประทับยืนอยู่ที่ค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จังหวัดพิษณุโลก.....	48
45	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปรีชา เถาทอง.....	49
46	แสงบนวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ผลงาน ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปรีชา เถาทอง.....	50
47	ผลงาน ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปรีชา เถาทอง	51
48	ผลงาน ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปรีชา เถาทอง	51
49	ศาสตราจารย์เมธีนทิวรรณ จันทนะพะลิน	52
50	อัปาสมาธิ	53
51	ขนิกะสมาธิ.....	54

ภาพที่		หน้า
52	อาจารย์ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ	55
53	รูปหล่อสัมฤทธิ์ "สามขุม" ผลงาน อาจารย์ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ	56
54	รูปหล่อสัมฤทธิ์ "มนุษย์" ผลงาน อาจารย์ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ	57
55	รูปหล่อสัมฤทธิ์ "อรหันต์องค์ 8" ผลงาน อาจารย์ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ	57
56	รูปหล่อสัมฤทธิ์ "นกเงือก" ผลงาน ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ	58
57	พระศรีศากยะทศพลญาณ ประธานพุทธมณฑลสุพรรณบุรี.....	59
58	ประติมากรรมหินอ่อนเลอโอโคออนและบุตร (Laocoön and His Sons).....	60
59	ภาพวาด“เลอโอโคออนและบุตร”	61
60	การวิเคราะห์รูปลักษณะของอสรพิษ	62
61	คอมพิวเตอร์ ที่ใช้ในการสร้างแบบร่างผลงานแบบ 2 มิติ	71
62	ภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ ชั้นที่ 1	72
63	ภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ ชั้นที่ 2	73
64	ภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ ชั้นที่ 3	74
65	ภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ ชั้นที่ 4	75
66	ภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ ชั้นที่ 5	76
67	ภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ ชั้นที่ 6	77
68	ภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ ชั้นที่ 7	78
69	ภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ ชั้นที่ 8	79
70	ซีดีสำหรับใช้ปั้นภาพร่างแบบ 3 มิติ.....	80
71	เครื่องมือสำหรับปั้นซีดี.....	81
72	แป้นหมุนสำหรับปั้นซีดี.....	81
73	ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก ชั้นที่ 1	82
74	ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก ชั้นที่ 2	83
75	ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก ชั้นที่ 3	84
76	ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก ชั้นที่ 4	85
77	ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก ชั้นที่ 5	86
78	ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก ชั้นที่ 6	87
79	ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก ชั้นที่ 7	88
80	ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก ชั้นที่ 8	89
81	ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ที่คัดเลือกมาขยายเป็นผลงานจริง แบบที่ 1	90

ภาพที่	หน้า
82 ภาพร่างผลงาน แบบ 3 มิติ ที่คัดเลือกมาขยายเป็นผลงานจริง แบบที่ 2.....	90
83 ภาพร่างผลงาน แบบ 3 มิติ ที่คัดเลือกมาขยายเป็นผลงานจริง แบบที่ 3.....	91
84 ภาพการทำโครงสร้างภายใน.....	91
85 ภาพการนำซีเมนต์หุ้มโดยรอบโครงสร้าง รูปที่ 1	92
86 ภาพการนำซีเมนต์หุ้มโดยรอบโครงสร้าง รูปที่ 2	92
87 ภาพการนำซีเมนต์หุ้มโดยรอบโครงสร้าง รูปที่ 3	93
88 ภาพการนำซีเมนต์หุ้มโดยรอบโครงสร้าง รูปที่ 4	93
89 ภาพการใส่รายละเอียดงานประติมากรรมขั้นต้น.....	94
90 ภาพการใส่รายละเอียดงานประติมากรรม รูปที่ 1.....	94
91 ภาพการใส่รายละเอียดงานประติมากรรม รูปที่ 2.....	95
92 ภาพการใส่รายละเอียดงานประติมากรรม รูปที่ 3.....	95
93 ภาพต้นแบบงานประติมากรรมที่เสร็จสมบูรณ์ รูปที่ 1	96
94 ภาพต้นแบบงานประติมากรรมที่เสร็จสมบูรณ์ รูปที่ 2 แบบครึ่งตัว	97
95 ภาพต้นแบบงานประติมากรรมที่เสร็จสมบูรณ์ รูปที่ 2 แบบเต็มตัว	97
96 ภาพต้นแบบงานประติมากรรมที่เสร็จสมบูรณ์ รูปที่ 3.....	98
97 ภาพยางซิลิโคนที่ใช้ในการทำแม่พิมพ์.....	99
98 ภาพอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำแม่พิมพ์ด้วยยางซิลิโคน	99
99 ภาพขั้นตอนการผสมยางซิลิโคน	100
100 ภาพการทำแม่พิมพ์ รูปที่ 1	101
101 ภาพการทำแม่พิมพ์ รูปที่ 2	101
102 ภาพการทำแม่พิมพ์ รูปที่ 3	102
103 ภาพการทำแม่พิมพ์ชิ้นส่วนงานประติมากรรม.....	102
104 ภาพน้ำยาเรซินและตัวช่วยเร่งปฏิกิริยา หรือตัวทำให้แข็ง.....	103
105 ภาพสีผสมน้ำยาเรซิน.....	104
106 ภาพผงทัลคัมที่ใช้ผสมในน้ำยาเรซิน	104
107 ภาพใยแก้วที่ใช้ผสมน้ำยาเรซิน.....	104
108 ภาพการผสมน้ำยาเรซิน.....	105
109 ภาพการตกแต่งชิ้นงานประติมากรรม รูปที่ 1	106
110 ภาพการตกแต่งชิ้นงานประติมากรรม รูปที่ 2	107
111 ภาพการตกแต่งชิ้นงานประติมากรรม รูปที่ 3	107

ภาพที่	หน้า
112 ภาพผลงานก่อนการวิจัย ชั้นที่ 1	112
113 ภาพผลงานก่อนการวิจัย ชั้นที่ 2	113
114 ภาพผลงานก่อนการวิจัย ชั้นที่ 3	114
115 ภาพผลงานก่อนการวิจัย ชุดที่ 4	115
116 ภาพผลงานก่อนการวิจัย ชั้นที่ 5	116
117 ภาพผลงานก่อนการวิจัย ชั้นที่ 6	117
118 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 (ด้านขวา).....	118
119 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 (ด้านซ้าย).....	119
120 ภาพการวิเคราะห์เส้น ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1	121
121 ภาพการวิเคราะห์พื้นผิว ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	122
122 ภาพการวิเคราะห์สี ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1	123
123 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 (ด้านหน้า).....	124
124 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 (ด้านบน).....	124
125 ภาพการวิเคราะห์เส้น ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2	126
126 ภาพการวิเคราะห์พื้นผิว ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	127
127 ภาพการวิเคราะห์สี ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	128
128 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 (ด้านซ้าย).....	129
129 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 (ด้านขวา).....	130
130 ภาพการวิเคราะห์เส้น ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3	132
131 ภาพการวิเคราะห์พื้นผิว ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	133
132 ภาพการวิเคราะห์พื้นผิว ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	134

บทที่ 1

บทนำ

ธรรมดาสรรพชีวิตในโลกล้วนเป็นไปตามวิถีสงสาร เมื่อมีการเกิดย่อมมีความแก่ และความเจ็บตามมาเป็นลำดับขั้น ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นบ่อเกิดแห่งความทุกข์ทั้งสิ้น โดยในความทุกข์นั้นโรครภัยไข้เจ็บนับเป็นทุกข์ที่ทุกสรรพชีวิตในโลกไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เลย จะต้องได้พบเจอทั้งสิ้น รวมถึงมนุษย์ด้วยโรครภัยไข้เจ็บนั้นเป็นทุกข์ที่สามารถบำบัดรักษาได้ ทั้งทางด้านร่างกาย ทางวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ และที่สำคัญสามารถบำบัดรักษาได้ในทางด้านจิตใจด้วยสติสัมปชัญญะ สมาธิและความสงบ

การมีสติคือการระลึกได้ ความรู้ตัว การควบคุมจิตใจไม่ให้เกิดทุกข์เกินไป ตั้งอยู่ในสัมปชัญญะเมื่อประสบทุกข์ภัยต่าง ๆ หรือประสบโรครภัยต่าง ๆ จนควบคุมจิตใจตนเองได้ เมื่อทำได้เช่นนั้นแล้วจิตใจจะเกิดความสงบเย็น ผ่องใส ไม่ฟุ้งซ่าน และรู้ทันซึ่งโรครภัย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ นับเป็นสิ่งมหัศจรรย์ของจักระภายในหรือกายทิพย์ ตรงกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์แผนปัจจุบัน ซึ่งสิ่งเหล่านั้นคือ “ฮอร์โมนในร่างกายของมนุษย์” ซึ่งเป็นสารที่ร่างกายสามารถผลิตออกมาจากต่อมต่าง ๆ ที่สามารถทำให้เกิดความเป็นปกติของร่างกายมนุษย์ได้จึงทำให้เห็นได้ว่าสติ และความสงบเป็นส่วนสำคัญในการรักษาโรครภัยในร่างกายของมนุษย์อีกทางหนึ่งเช่นกัน

ความเป็นมาและความสำคัญ

สำหรับชาวพุทธโดยทั่วไปเชื่อว่า บิดามารดา เปรียบดังพระอรหันต์ของบุตรสมเด็จพระเจ้าพุฒาจารย์โต พรหมรังสี แห่งวัดระฆังโฆสิตาราม ท่านเคยเทศนารวมใจความว่า “พระอรหันต์ คือ พระผู้ประเสริฐ คนเราทั้งหลายพยายามค้นหาพระผู้ประเสริฐ เพียงหวังที่จะยึดท่าน เกาะผ้าเหลือง ท่าน เกาะหลังของท่าน เพื่อให้ท่านพาไปสู่ความสุข แม้ว่าท่านจะอยู่ไกลสุดขอบฟ้า คนเราก็มองอุตสาหะ ดิ้นรนดิ้นรนไปหา เพียงหวังเพื่อยึดเหนี่ยวและบูชาท่านแต่พระที่อยู่ภายในที่ใกล้ตัวที่สุดกลับมองข้าม มองไม่เห็นเหมือนใกล้เกลือกไกลตัวกับไปกินต่าง อันน้ำใจของพ่อแม่ที่ให้ต่อลูก มีแต่ความบริสุทธิ์ ไม่คิดหวังสิ่งใดตอบแทน เช่นเดียวกับน้ำใจของพระอรหันต์ที่ให้ต่อมนุษย์ก็มีความบริสุทธิ์เช่นเดียวกัน พ่อแม่จึงเปรียบเสมือน พระอรหันต์ของลูก” บิดาของผู้วิจัยนั้นก่อร่างสร้างชีวิตของผู้วิจัยขึ้นมาตั้งแต่เริ่มกำเนิด โดยธรรมชาติ อีกทั้งยังคอยเลี้ยงดูอุปถัมภ์คำชูมาจนเติบโตและสั่งสอนความเป็นมนุษย์ มอบวิชาความรู้ให้ในการประกอบสัมมาชีพของผู้วิจัยในปัจจุบัน บิดาของผู้วิจัยนั้นได้ใช้วิชาการ

ทางด้านงานช่างศิลปกรรม ปั้นพระพุทธรูปภูมิมาแบบปั้น หล่อ ด้วยปูนซีเมนต์ ทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ที่มีรูปแบบงดงาม มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะทางสกุลช่าง ที่อาศัยการเรียนรู้แบบครูพักลักจำ มา และจากการศึกษารูปแบบของพระพุทธรูปในยุคสมัยต่าง ๆ ในประเทศไทย ผลงานการปั้นพระพุทธรูปของบิดาของผู้วิจัยนั้นได้รับการยอมรับและยกย่องอย่างกว้างขวาง ดังเช่นเว็บไซต์ของกระทรวงวัฒนธรรม ให้คำยกย่องว่า “นายชูชีพ แก้วประพล” เป็นเครือข่ายทางวัฒนธรรมที่มีบทบาทสำคัญ ในการร่วมส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานวัฒนธรรมของอำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี ด้วยเห็นคุณค่าความสำคัญของงานด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมตลอดมา ท่านได้รับการยกย่อง ยอมรับจากชุมชนให้เป็นศิลปินที่สำคัญบุคคลหนึ่งของอำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี ในด้านงานการปั้นพระพุทธรูป ที่ถือว่าเป็นงานช่างฝีมือที่สำคัญยิ่งด้วยพระพุทธรูปเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผลงานปั้นจึงต้องวิจิตรงดงาม ดูสง่า ประณีต ครอบค่าแก่การเคารพบูชา ทรงคุณค่า น่ากราบไหว้ จากฝีมือความรู้ ความสามารถ และพรสวรรค์ที่มีอยู่ของนายชูชีพ แก้วประพล ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้และสะสม ประสบการณ์มาจากช่างเก่าอดีตนายจ้าง ท่านยึดเป็นอาชีพหลัก สร้างรายได้ ชื่อเสียงให้แก่ครอบครัว ชุมชน และอำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน” ด้วยการทำงานการปั้นพระพุทธรูปที่มีความงดงาม ความซื่อสัตย์ในสัมมาชีพ และการดำรงตนอยู่ในความวิริยะอุตสาหะ และความมีคุณธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน ทำให้มีลูกศิษย์ลูกหามากมาย และมีผู้ศรัทธาในพระพุทธรูปศาสนาว่าจ้างให้ปั้นพระพุทธรูปอย่างต่อเนื่องตลอดมา จนสามารถใช้เป็นสัมมาชีพในการเลี้ยงตน และดูแลครอบครัวตลอดมา ซึ่งผลงานในการสร้างพระพุทธรูปของบิดาของผู้วิจัยที่มากมายนั้น เป็นที่ยอมรับ ในด้านความงามในพุทธศิลป์สร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้วิจัยเป็นอย่างมาก ในทัศนคติของผู้วิจัย บิดาจึงเปรียบเสมือนดังพระพุทธรูปซึ่งมีสัญลักษณ์ทางด้านความรู้สึก และในทัศนคติของผู้วิจัยตลอดมา ในเวลาต่อมา ปี พ.ศ. 2555 สิ่งที่ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้นกับบิดาของผู้วิจัย บิดาของผู้วิจัยได้ประสบทุกข์เภทภัยจากโรคพยาธิ ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ต้องทำการรักษาทางการแพทย์ในระยะเวลายาวนาน และต้องทำการผ่าตัดอวัยวะบางส่วนออกเพื่อรักษาชีวิตไว้ โดยที่อยู่ในการดูแลของผู้วิจัยและครอบครัวเสมอมา ในขณะที่ผู้วิจัยดูแลบิดาในยามเจ็บไข้นั้น ผู้วิจัยได้มองเห็นความทุกข์ที่เกิดขึ้นกับบิดา และได้รับรู้สัมผัสถึงการต่อสู้ฝ่าฟัน และการที่จะเอาชนะทุกข์เภทภัยต่าง ๆ ทั้งหมดของบิดาทั้งทางด้านร่างกายที่ใช้ความอดทนต่อความเจ็บปวดทรมาน การใช้สติสัมปชัญญะ และความสงบเพื่อเอาชนะโรคภัย การเรียนรู้เอาชนะและอยู่กับโรคภัยอย่างมีสติ

สิ่งที่ผู้วิจัยรับรู้ และได้สัมผัสทั้งหลายทั้งปวงนี้ ทำให้ผู้วิจัยเกิดความตระหนักถึงความสำคัญ ของความมีสติ และความสงบภายในจิตใจที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต ในภาวะแห่งการต่อสู้ดิ้นรน จึงได้นำมาเป็นตัวตั้ง ในการดำเนินชีวิตของผู้วิจัยเอง จนเกิดภาวะความสงบ ความมีสติ และความมีสมาธิในจิตใจของผู้วิจัย เป็นผลให้เกิดเป็นแรงบันดาลใจที่จะสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมลอยตัวในรูปแบบเนื้อจริง จำนวน 3 ชิ้น ใช้เทคนิควิธีการปั้น หล่อ ด้วยวัสดุไฟเบอร์กลาส มุ่งหมาย

ให้แสดงออกถึงการใช้ความสงบ ความมีสติ ต่อสู้กับโรคร้ายที่คุกคามบิดาของผู้วิจัย โดยใช้สัญลักษณ์ของรูปทรงคนที่มีลักษณะคล้ายพระพุทธรูปอยู่ในพุทธทศกิริยาอันสงบ และสง่างาม เป็นตัวแทนของบิดาของผู้วิจัย ที่ท่านใช้สติ สมาธิ และมีจิตใจอันสงบนิ่ง แม้ต้องต่อสู้ดิ้นรนรักษาชีวิต และในส่วนของทุกขเภทภัยต่าง ๆ นานาในชีวิตของบิดาของผู้วิจัยนั้น ผู้วิจัยได้ใช้อสรพิชเป็นสัญลักษณ์ตัวแทน โดยมีลักษณะก้าวร้าว ดุดัน เกี่ยวพัน ไม่ลดละเข้ามาทำร้าย โดยงานประติมากรรมทั้งหมดนี้ผู้วิจัยประสงค์สร้างขึ้นมาเพื่อแสดงออกเพื่อบูชาในพระคุณบิดาของผู้วิจัย และให้เกิดความงามในเชิงศิลปกรรม

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมซึ่งมีเนื้อหาสาระสื่อถึง ความมีสติ ความสงบนิ่ง และความอยู่รอดเอาชนะโรคร้าย โดยใช้รูปทรงคนที่มีลักษณะคล้ายพระพุทธรูปและอสรพิชในการถ่ายทอดความคิดและการแสดงออก
2. เพื่อสร้างสรรค์แนวความคิด และกระบวนการที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยผ่านกระบวนการทางด้านงานประติมากรรมลอยตัวแบบเหนือจริง โดยใช้เทคนิควิธีการปั้น หล่อ ด้วยวัสดุไฟเบอร์กลาส
3. เพื่อสร้างสรรค์รูปแบบ รูปทรงคนที่มีลักษณะคล้ายพระพุทธรูปในลักษณะท่าทางพุทธทศกิริยา ที่แสดงถึงความสงบ ความมีสติ
4. เพื่อสร้างสรรค์รูปลักษณะของอสรพิชร้าย ที่มีความดุร้าย มุ่งทำร้าย เกี่ยวพัน ไม่ลดละ

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตของเนื้อหาแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับการใช้สติสัมปชัญญะ ความสงบนิ่งของรูปทรงคนที่มีลักษณะคล้ายพระพุทธรูป ถูกคุกคามรุกรานโดยโรคร้ายต่าง ๆ โดยใช้อสรพิชร้ายเป็นรูปสัญลักษณ์แทน
2. ขอบเขตทางด้านรูปแบบเป็นการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมลอยตัวที่มีรูปแบบเหนือจริง (Surrealism)
3. ขอบเขตทางด้านเทคนิควิธีการ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมแบบลอยตัว โดยใช้เทคนิควิธีการการปั้น หล่อ ด้วยวัสดุไฟเบอร์กลาส

วิธีการศึกษาและสร้างสรรค์

1. สืบค้นและศึกษาข้อมูลที่ใช้ในการสร้างสรรค์
 - 1.1 ข้อมูลภาคสนาม
 - 1.1.1 สัมภาษณ์บิดาของข้าพเจ้า

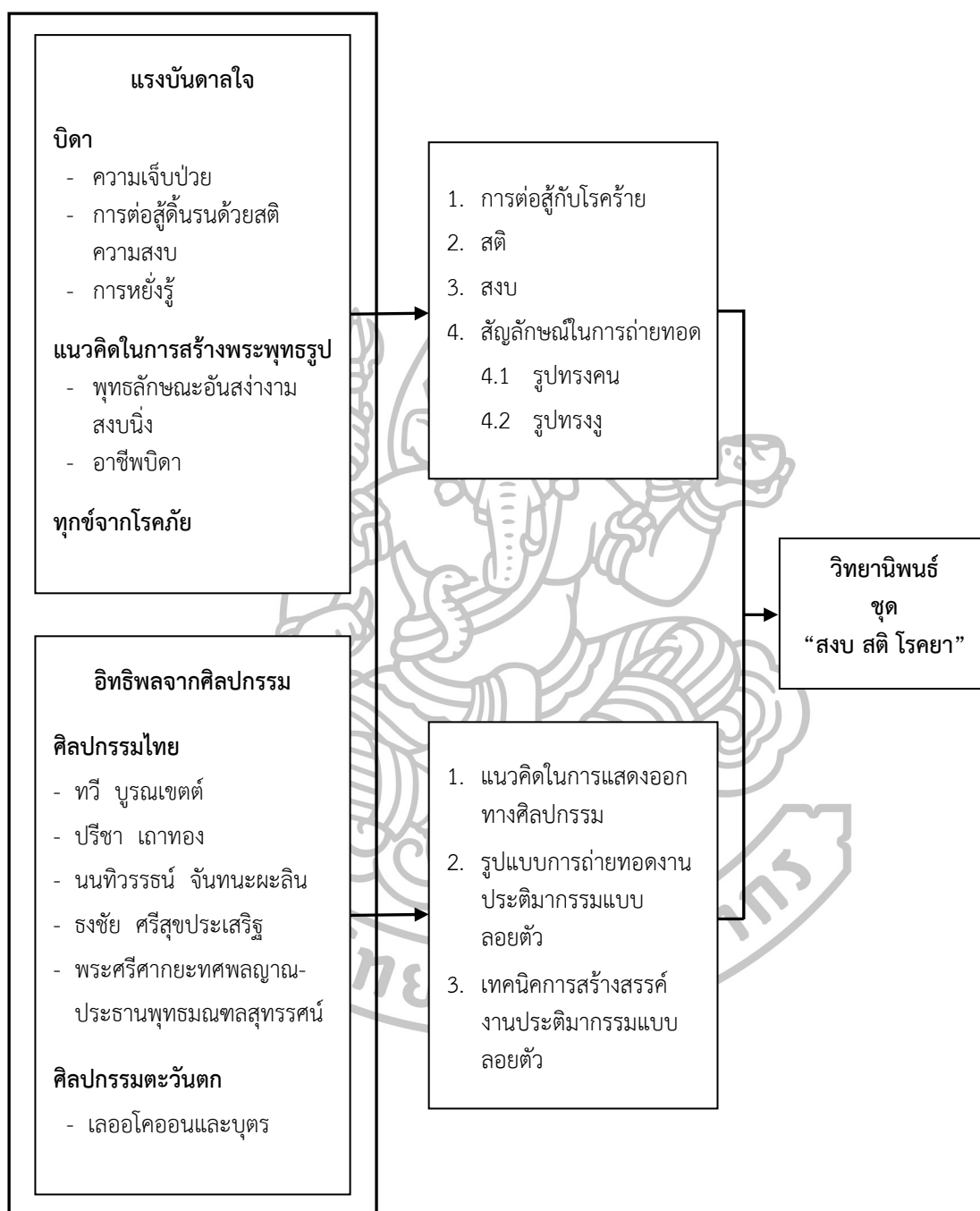
- 1.1.2 เดินทางศึกษาดูงาน พระพุทธรูปในสถานที่ต่าง ๆ พร้อมทั้งเก็บข้อมูล
- 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์
- 1.2.1 แนวความคิด
- 1.2.2 รูปแบบ
2. ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์
- 2.1 สร้างภาพร่างผลงาน 2 มิติเพื่อหาความลงตัว (Sketch)
- 2.2 ทำภาพร่างผลงานขนาดเล็กแบบสามมิติ โดยการปั้นขี้ผึ้ง (Model)
- 2.3 คัดเลือกผลงานที่จะนำมาสร้างสรรค์มาขยายเพื่อเป็นผลงานจริงโดยเทคนิค
- การปั้นขี้ผึ้ง
- 2.4 ถอดพิมพ์โดยใช้ยางซิลิโคน และ ไฟเบอร์กลาส
- 2.5 หล่อผลงานจริงออกมาด้วยวัสดุไฟเบอร์กลาส
- 2.6 ทำสีชิ้นผลงาน
- แหล่งข้อมูล
1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ
- 1.1 พระพุทธรูปปูนปั้นในสถานที่ต่างที่บิดาของข้าพเจ้าได้สร้างไว้
- 1.2 พระพุทธรูปสมัยต่าง ๆ ที่รวบรวมไว้ที่ วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนารามราชวรวิหาร
- 1.3 พระพุทธรูปที่มีความสวยงามตามวัด และ พิพิธภัณฑ์
- 1.4 สวนสัตว์ดุสิต
- 1.5 สถานเสาวภา
- 1.6 หอศิลป์ต่าง ๆ
2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ
- 2.1 เอกสาร ตำรา ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างพระพุทธรูป
- 2.2 เอกสาร ตำรา ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างพระพุทธรูปในประเทศไทย
- 2.3 เอกสาร ตำรา ข้อมูลเกี่ยวกับงูและอสรพิษ
- 2.4 เอกสาร ตำรา ข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเรื่องสติ สมาธิ
- 2.5 สูจิบัตรการแสดงงานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 ข้อมูลบนฐานข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษา

1. สมุด
2. ดินสอ
3. ปากกา
4. กล้องถ่ายรูป
5. คอมพิวเตอร์
6. สมุดร่างภาพ
7. เครื่องมือในการวาดภาพ
8. อุปกรณ์เครื่องมือปั้น
9. ดินน้ำมัน
10. วัสดุ
11. ปูนพลาสเตอร์
12. ยางซิลิโคน
13. ไฟเบอร์กลาส
14. สีน้ำมัน
15. วาสลิน
16. เครื่องมือตกแต่งไฟเบอร์กลาส

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

นิยามศัพท์เฉพาะ

สงบ หมายถึง ระวัง เช่นสงบจิตสงบใจ สงบสติอารมณ์ สงบศึก หยุดนิ่ง เช่น คลื่นลมสงบ พายุสงบ กลับเป็นปกติ เช่นเหตุการณ์สงบแล้ว ปราศจากสิ่งรบกวน เช่น จิตใจสงบ ไม่กำเริบ เช่น อาการไข้สงบลงภูเขาไฟสงบ ไม่วุ่นวาย เช่น บ้านเมืองสงบปราศจากโจรผู้ร้าย

สติ หมายถึง ความระลึกได้ ความนึกขึ้นได้ ความไม่เผลอ ฉกคิดขึ้นได้ การคุมจิตไว้ในกิจ หมายถึง อาการที่จิตนึกถึงสิ่งที่จะทำอะไรได้ นึกถึงสิ่งที่ทำค่าที่พูดไว้แล้วได้ เป็นอาการที่จิตไม่หลงลืม ระวังยับยั้งใจได้ ไม่ให้เลินเล่อพลั้งเผลอ ป้องกันความเสียหายเบื้องต้นยับยั้งชั่งใจไม่บูมบ่าม

โรคยา หมายถึง โรค คือ ความไม่สบาย ความเจ็บป่วย เป็นภาวะที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือขัดขวางการทำงานตามปกติของส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย จนปรากฏอาการ

พุทธปฏิมา หมายถึง รูปเปรียบ หรือรูปแทนองค์พระพุทธรูป

บิดา หมายถึง พ่อชายผู้ให้กำเนิดแก่ลูก คำที่ลูกใช้เรียกชายผู้ให้กำเนิดด้วยความเคารพ ศรัทธาเทอดทูน

ประติมากรรม หมายถึง ผลงานศิลปะที่แสดงออกโดยการสร้างรูปทรง 3 มิติ มีมวลมีปริมาตรมีน้ำหนัก และกินเนื้อที่ในอากาศโดยใช้วัสดุชนิดต่าง ๆ ใน การปั้น (Casting) การแกะสลัก (Carving) การหล่อ (Molding) และการประกอบรูป (Construction)

ศิลปะแบบเหนือจริง หมายถึง ศิลปะที่แสดงออกถึงความเพ้อฝันจินตนาการอย่างอิสระ โดยปราศจากการควบคุมของเหตุผล

ทุกข์เภทภัย หมายถึง ภัยต่าง ๆ รอบตัวที่ทำให้เกิดความทุกข์แก่ร่างกายและจิตใจ ในที่นี้หมายถึงทุกข์ที่เกิดจากโรคภัยไข้เจ็บ

อสรพิษ หมายถึง สัตว์ที่มีพิษในเขี้ยวในที่นี้หมายถึงงูพิษ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. รูปแบบของรูปทรงคนที่มีลักษณะคล้ายพระพุทธรูปที่มีพุทธกริยาแสดงถึงความสงบ และรูปลักษณะอากัปกริยาต่าง ๆ ของอสรพิษร้าย ที่มีความดุร้าย มุ่งทำร้าย
2. แนวความคิดและกระบวนการที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานโดยผ่านกระบวนการทางด้านงานประติมากรรมแบบลอยตัว
3. ผลงานประติมากรรมซึ่งมีเนื้อหาสาระสื่อถึง ความมีสติ ความสงบนิ่ง และความอยู่รอดเอาชนะโรคยา โดยใช้พระพุทธรูปและอสรพิษในการถ่ายทอดความคิดและการแสดงออก

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “สงบ สติ โรควยา” ในครั้งนี้ ไม่ได้มุ่งเน้นในทางความเชื่อทางด้านศาสนาโดยตรง เพียงแต่นำรูปลักษณะของรูปทรงคนที่มีลักษณะคล้ายพระพุทธรูปมานำเสนอบางส่วนเพื่อแสดงออกทางสัญลักษณ์ตัวแทนบิดาของผู้วิจัย รวมถึงแสดงออกถึงการใช้สติสัมปชัญญะความสงบนิ่ง ที่มีพลาณภาพอันทรงพลังในการต่อสู้กับทุกขเภทภัย หรือความทุกข์ทรมานต่าง ๆ ซึ่งจะใช้สัญลักษณ์ของอสรพิษร้ายเป็นตัวแทนของทุกข์ภัยจากโรควยาเหล่านั้น

แรงบันดาลใจส่วนตัวในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ครั้งนี้เกิดขึ้นหลังจากที่บิดาของผู้วิจัยได้รับทุกขเภทภัยจากโรคาพยาธิอย่างหนัก ผู้วิจัยมีโอกาสได้ใกล้ชิดดูแลและได้เห็นถึงการต่อสู้ทุกขเภทภัยนั้นอย่างสงบ มีสติสัมปชัญญะ และได้ตระหนักถึงความสำคัญของความสงบ การมีสติจึงนำมาเป็นที่ตั้งยึดเหนี่ยวในจิตใจของผู้วิจัยเอง จนเกิดความสงบในจิตใจ เกิดความผ่อนคลาย มีสมาธิอย่างมากจนเกิดเป็นแรงบันดาลใจ ผู้วิจัยได้นำความรู้สึกต่าง ๆ เหล่านั้นมาประมวลวิเคราะห์และได้สร้างมโนทัศน์ขึ้น สุดท้ายได้นำความรู้สึกองค์รวมต่าง ๆ เหล่านั้นมาสร้างสรรค์ออกมาเป็นรูปร่างของงานศิลปะ โดยใช้เทคนิควิธีการปั้นหล่อออกมาเป็นงานประติมากรรมลอยตัวแบบเหนื่อจริง ซึ่งต้องการแสดงออกและสะท้อนออกมาถึงอารมณ์ความรู้สึกของความสงบนิ่งเยือกเย็น แต่แฝงด้วยนัยยะแห่งการต่อสู้กับเภทภัยต่าง ๆ ที่เข้ามารุกรานอย่างไม่ลดละ

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด สงบ สติ โรควยา ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ชุดนี้ อีกทั้งการศึกษาประวัติความเป็นมาของพระพุทธรูปทั้งในไทยและต่างประเทศและศึกษาเกี่ยวกับอสรพิษต่าง ๆ พร้อมทั้งศึกษาผลงานของศิลปินท่านอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์และได้ศึกษาอัตชีวประวัติในการทำงานรวมทั้งผลงานการสร้างพระพุทธรูปของบิดาของผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของการสร้างพระพุทธรูป
2. ประวัติความเป็นมาของการสร้างพระพุทธรูปในประเทศไทย
3. อัตชีวประวัติและผลงานของนายช่างชุชีพ แก้วประพล
4. ข้อมูลเกี่ยวกับอสรพิษ (งู)
5. คติความเชื่อเกี่ยวกับงู

6. ศิลปกรรมที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์
 - 6.1 ศิลปกรรมของศิลปินไทย
 - 6.2 ศิลปกรรมตะวันตก
7. หลักปรัชญาทางพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับสติสัมปชัญญะ

ประวัติความเป็นมาของการสร้างพระพุทธรูป

พระพุทธรูปหรือพระพุทธรูปปฏิมาตามศัพท์ คือ รูปเปรียบหรือรูปสัญลักษณ์แทนองค์พระพุทธรเจ้าพระศาสดาแห่งศาสนาพุทธซึ่งไม่ใช่รูปเหมือนของพระองค์ท่าน ครั้งพระพุทธองค์ยังดำรงพระชนม์ชีพอยู่ยังไม่มีการสร้างถาวรวัตถุเพื่อสักการบูชาในพระศาสนา การสร้างพระพุทธรูปหรือรูปพระพุทธรเจ้าเป็นรูปมนุษย์เริ่มขึ้นภายหลังพุทธศตวรรษที่ 6 เล็กน้อย ในแคว้นคันธาระ ภาคตะวันตกเฉียงเหนือของอินเดีย ซึ่งปัจจุบันนี้อยู่ในเขตของปากีสถานและอัฟกานิสถาน ประติมากรรมดังกล่าวได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะกรีกมีลักษณะสมจริงในลักษณะของใบหน้าตลอดเรือนร่างของมนุษย์ ซึ่งไม่ใช่ลักษณะของรูปเคารพในส่วนประกอบอื่น ๆ ก็ได้ทั้งประเพณีหรือคติความเชื่อทางพระพุทธศาสนา การสร้างพระพุทธรูปให้มีลักษณะพิเศษนั้นเกิดจากความต้องการให้มีความแตกต่างจากพระสาวก คือ มีมวยหรือมุ่นพระเกศาอยู่กลางพระเศียร ต่อมาลักษณะนี้ได้กลายเป็นพระเกตุมาลา กล่าวกันว่าพระพุทธรศาสนาเจริญรุ่งเรืองมากในสมัยพระเจ้าเมนันเดอร์ (Menander) หรือ มิลินทร์ แห่งราชวงศ์ศุงคะ¹

¹ กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, **พระพุทธรูปสำคัญ** (กรุงเทพฯ: กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, 2543), 15.

ภาพที่ 2 พระพุทธรูปอินเดีย ศิลปะคันธารา อายุราว พ.ศ. 600 - 1000
ที่มา: พรหมปารมี, พระพุทธรูปองค์แรกของโลก, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก
<http://pharamee.net/forum.php?mod=viewthread&tid=1605>

ในช่วงเวลานั้นได้มีพุทธรูปที่มีลักษณะแบบพื้นเมืองของอินเดียเกิดขึ้นที่เมืองมถุรา ซึ่งเป็นศูนย์กลางของศาสนา และศิลปะของราชวงศ์กุษาณะ (ประมาณพุทธศตวรรษที่ 7) และพระพุทธรูปรุ่นแรกของมถุรา ระบุศักราชว่าสร้างในปีต้น ๆ ของรัชกาลพระเจ้ากสนิษกะ ทรงเป็นองค์แรกที่โปรดให้พิมพ์พระพุทธรูปบนด้านหลังของเงินเหรียญ ซึ่งเข้าใจว่าพระพุทธรูปสร้างขึ้นเป็นครั้งแรกในรัชกาลของพระองค์และคงเป็น ยุคหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่าง การสร้างพระพุทธรูป และสัญลักษณ์แทนพระพุทธรูปตามคติเดิม ดังนั้นจึงมีการตั้งสมมติฐานกันในหมู่นักโบราณคดีว่าพระพุทธรูปแบบคันธาราและแบบมถุรานั้น แบบใดจากเก่าแก่กว่ากัน แต่ยังไม่มีการขุดได้ เนื่องจากไม่มีผู้สามารถเทียบศักราชได้²

² เรื่องเดียวกัน.

ภาพที่ 3 พระพุทธรูปประทับนั่งปางประทานอภัย ศิลา พิพิธภัณฑ์เมืองมถุรา ศิลปะอินเดียแบบมถุรา
ที่มา: สุจิตต์ วงษ์เทศ, พระพุทธรูปปางประทานอภัย, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก
<http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=travelaround&month=16-11-2010&group=53&gblog=60>

นับตั้งแต่มีการสร้างพระพุทธรูปแบบคันธาราและแบบมถุราขึ้นในอินเดียเป็นต้นมา ศิลปกรรมในยุคหลังก็ได้มีการสร้างศาสนสถานในพระพุทธศาสนาและพุทธรูปต่อมาตามลำดับ ทั้งได้แผ่อิทธิพลไปยังดินแดนใกล้เคียงและดินแดนห่างไกล ซึ่งมีสัมพันธ์ไมตรีหรือติดต่อเกี่ยวข้องกันทางการค้าได้แก่ศิลปะแบบอมราวตี ทางใต้ (พุทธศตวรรษที่ 7 ถึง 8) ศิลปะแบบคุปตะซึ่งถือว่าเป็นยุคทอง (classic) ของศิลปะอินเดีย (พุทธศตวรรษที่ 9 ถึง 11) ศิลปะแบบหลังคุปตะ (พุทธศตวรรษที่ 11 ถึง 12) ศิลปะแบบนี้ได้แผ่อิทธิพลให้แก่ศิลปะในประเทศต่าง ๆ แถบเอเชียอาคเนย์ ลังกา และหมู่เกาะอินโดนีเซีย ศิลปะแบบปาละ-เสนะ (พุทธศตวรรษที่ 14 ถึง 18) เป็นศิลปะอินเดียยุคสุดท้าย เนื่องด้วยพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองในแคว้นเบงกอลเพราะหลังจากนี้ประเทศอินเดียก็ถูกปกครองด้วยกษัตริย์ราชวงศ์ที่นับถือศาสนาอิสลาม³

³ เรื่องเดียวกัน.

ภาพที่ 4 พระพุทธรูปหินทราย ประทับนั่งห้อยพระบาทบนบัลลังก์ภัทรสิงห์ในศิลปะแบบคุปตะ พุทธศิลป์ต้นทางของศิลปะทวารวดี ราวพุทธศตวรรษที่ 10-11 จัดแสดงอยู่ในบริติชมิวเซียม ที่มา: ศุภศรุต, “เขางู” สังกะเนี่ยสถานสมมติแห่งทุ่งอรัญญิก เขาศักดิ์สิทธิ์แห่งเมืองราชบุรี, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net/blog/voranai/2013/06/27/entry-2>

นอกจากอินเดียที่เป็นต้นแบบแห่งศาสนาและศิลปกรรมของประเทศไทยแล้ว ลังกาก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อศาสนาและศิลปกรรมของไทย ลังกาได้รับอิทธิพลทางศาสนาและศิลปกรรมจากอินเดียตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 3 เป็นต้นมา อิทธิพลศิลปะอินเดียที่ถ่ายทอดให้ลังกาอย่างชัดเจน ได้แก่ ศิลปะแบบอมร-ราวตี คุปตะ และศิลปะอินเดียทางภาคใต้ นักโบราณคดีแบ่งศิลปะลังกาออกเป็น 2 สมัย เรียกชื่อตามชื่อเมืองหลวง คือ ศิลปะแบบอนูราชปุระ (พุทธศตวรรษที่ 3 ถึง 14) และศิลปะแบบโพลนารุวะ (พุทธศตวรรษที่ 14 ถึง 19) ประติมากรรมและสถาปัตยกรรมบางรูปแบบของลังกาได้อิทธิพลแก่ศิลปะแบบสุโขทัย ทั้งนี้ไทยยังมีความเชื่อว่าพระไตรปิฎกหรือพระสงฆ์จากลังกานั้น มีความถูกต้องด้วยพระธรรมวินัยและวัตรปฏิบัติ แม้แต่พระพุทธรูปเองหากองค์ใดมีตำนานว่าสร้างในลังกาทวีปแล้วจะเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาอย่างยิ่งนับแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน⁴

⁴ เรื่องเดียวกัน.

ภาพที่ 5 พระพุทธรูปโลหะผสมทองแดง ศิลปะแบบปลายสมัยอนุราชปุระ ประเทศศรีลังกา
ที่มา: **The Metropolitan Museum of Art**, accessed May 1, 2015, available from
<http://www.metmuseum.org/collection/the-collection-online/search/74832>

ประวัติความเป็นมาของการสร้างพระพุทธรูปในประเทศไทย

ประเทศไทยจะได้รับพุทธศาสนาตั้งแต่เมื่อใดไม่อาจกล่าวได้แน่ชัด จากหลักฐานทางโบราณคดีได้พบพระพุทธรูปแบบอมราวดี หรืออนุราชปุระ (พุทธศตวรรษที่ 7 ถึง 9) แบบคุปตะ (พุทธศตวรรษที่ 10 ถึง 11) และแบบปาละ (พุทธศตวรรษที่ 13 ถึง 16) ในดินแดนทางภาคใต้และภาคเหนือของไทย แสดงให้เห็นถึงการเผยแพร่พุทธศาสนาเข้ามาในดินแดนนี้ส่วนที่เป็นของพื้นที่นั้น ได้พบประติมากรรมพระพุทธรูปและโบราณสถานในพุทธศาสนาที่เกิดขึ้นในประเทศไทย มีอายุเก่าสุดอยู่ในระหว่างพุทธศตวรรษที่ 11 เป็นต้นมา นักโบราณคดีได้แบ่งยุคสมัยของพระพุทธรูปที่พบในประเทศไทยและให้ชื่อไว้เพื่อสะดวกในการศึกษาและเรียกขาน คือ⁵

พระพุทธรูปแบบที่ 1 เป็นศิลปะแบบทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ 11 ถึง 16)

อยู่ในช่วงเวลาร่วมสมัยกับศิลปะแบบคุปตะและหลังคุปตะของอินเดีย ลักษณะของพระพุทธรูปตลอดจนลวดลายต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่าได้รับอิทธิพลจากศิลปะแบบคุปตะ หลังคุปตะ ปาละ และเสนะ ซึ่งอาจจะได้รับจากอินเดียโดยตรง หรือผ่านมาจากลังกาก็ได้ พุทธศาสนาในยุคนี้เป็น

⁵ เรื่องเดียวกัน.

แบบหินยาน แต่ยุคปลายคือประมาณพุทธศตวรรษที่ 13 ซึ่งร่วมสมัยกับศิลปะแบบศรีวิชัยนั้น ได้ปรากฏศิลปะแบบทวารวดีที่เป็นอิทธิพลของพุทธศาสนาฝ่ายมหายานด้วย พระพุทธรูปในศิลปะแบบทวารวดีมีทั้งที่สลักจากหิน พระพุทธรูปปูนปั้น และหล่อด้วยโลหะพบทั่วไปทั้ง ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ภาพที่ 6 พระพุทธรูปปางแสดงธรรมที่พระปฐมเจดีย์ศิลปะแบบทวารวดี
ที่มา: Wiratomsiri, พุทธศักราชทวารวดี พ.ศ. 500-1500, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.panoramio.com/photo/53583671>

พระพุทธรูปแบบที่ 2 เป็นศิลปะแบบศรีวิชัย

เจริญรุ่งเรืองระหว่างพุทธศตวรรษที่ 13 ถึง 18 เป็นประติมากรรมในพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ดังนั้นจึงพบรูปพระโพธิสัตว์มากกว่าพระพุทธรูป ลักษณะศิลปกรรมแสดงให้เห็นว่าได้รับอิทธิพลจากศิลปะอินเดียแบบคุปตะ หลังคุปตะ ปาละ และเสนะ ตามลำดับ และมีลักษณะคล้ายกับศิลปกรรมที่เกิดขึ้นในหมู่เกาะชวาและสุมาตราด้วย แสดงถึงความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน เนื่องจากโบราณวัตถุของศรีวิชัยจะปรากฏอยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย พระพุทธรูปศรีวิชัยส่วนมากหล่อด้วยโลหะ⁶

⁶ เรื่องเดียวกัน, 16.

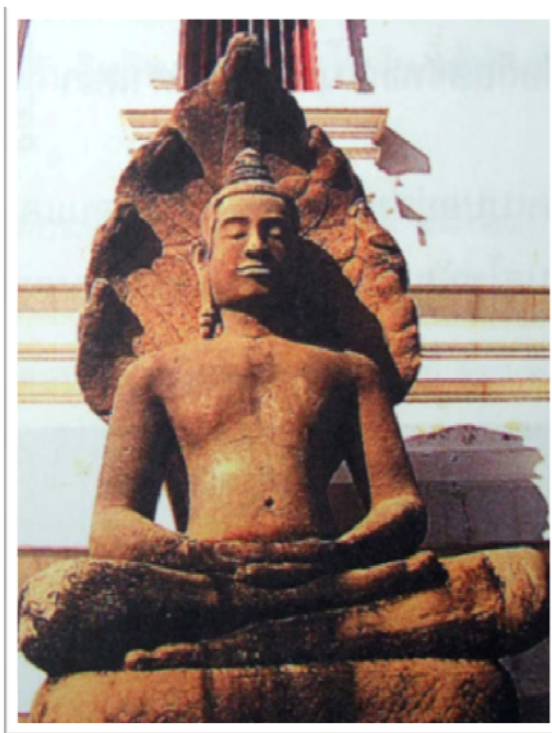

ภาพที่ 7 รูปปั้นพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ตามความเชื่อศาสนาพุทธ ลัทธิมหายาน ถูกค้นพบที่
 สนามหน้าน้ำก่ำแก่งวัดพระบรมธาตุไชยารวิหาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 ที่มา: โอเค เนชั่น, **ความเป็นมาของศาสนาต่าง ๆ ในคาบสมุทรอินโดจีนยุคโบราณ (ตอนที่ 1)**,
 เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net/blog/nn1234/2012/12/29/entry-1>

พระพุทธรูปแบบที่ 3 เป็นศิลปะแบบลพบุรี

มีอายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 11 ถึง 18 การกำหนดอายุของศิลปะสมัยนี้ นักโบราณคดี
 ได้อนุโลมตามแบบศิลปะในประเทศกัมพูชา ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันศิลปกรรมสมัยนี้ สร้างขึ้นตามคติ
 ความเชื่อในพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ประติมากรรมและพระพุทธรูปส่วนใหญ่ทำโดยศิลาและ
 โลหะสำริด บริเวณที่พบ ได้แก่ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ⁷

⁷ เรื่องเดียวกัน, 17.

ภาพที่ 8 พระพุทธรูปปางนาคปรก สมัยลพบุรี
 ที่มา: บ้านจอมยุทธ, ศิลปะไทย สมัยลพบุรี, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก
http://www.baanjommyut.com/library_2/contemporary_thai_art/03.html

พระพุทธรูปแบบที่ 4 เป็นศิลปะแบบเชียงแสน

ศิลปกรรมแบบนี้เจริญรุ่งเรืองอยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทย ประมาณพุทธศตวรรษที่ 17 ถึง 18 และเป็นศิลปะในพุทธศาสนาเถรวาทนิกายาน นิกโบริมาณคดีแบ่งพระพุทธรูปในศิลปะเชียงแสน ออกเป็น 2 รุ่น คือ

พระพุทธรูปเชียงแสนรุ่นแรก อายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 11 ถึง 18 พระพุทธรูปรุ่นนี้มี ลักษณะบางประการคล้ายพระพุทธรูปอินเดียแบบปาละ สร้างด้วยศิลา โลหะ และปูนปั้น⁸

⁸ เรื่องเดียวกัน, 17.

ภาพที่ 9 พระพุทธสิหิงค์ เชียงใหม่

ที่มา: YOSA, **ตำนานหรือประวัติของพระพุทธสิหิงค์**, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=yo-sa&month=09-2009&date=18&group=13&gblog=3>

พระพุทธสิหิงค์ เชียงใหม่ เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ขัดสมาธิเพชร หล่อด้วยสัมฤทธิ์ ปิดทองคำเปลว หนักตักกว้าง 40 นิ้ว ศิลปะเชียงแสนรุ่นแรก ประดิษฐาน ณ วัดพระสิงห์ จังหวัด เชียงใหม่

พระพุทธรูปแบบเชียงแสนรุ่นหลัง อายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 18 ถึง 21 มีลักษณะตามแบบล้านนาผสมกับอิทธิพลศิลปะสุโขทัย พระพุทธรูปรุ่นหลังนี้มีทั้งที่หล่อด้วยสำริด สร้างจากศิลา รัตนชาติ และปูนปั้น และให้อิทธิพลแก่ศิลปะในประเทศลาว (แถบเมืองหลวงพระบางเวียงจันทร์และจำปาศักดิ์) รวมทั้งศิลปะในอาณาจักรสุโขทัย⁹

⁹ เรื่องเดียวกัน.

ภาพที่ 10 พระพุทธรูปเชียงแสนรุ่นหลัง

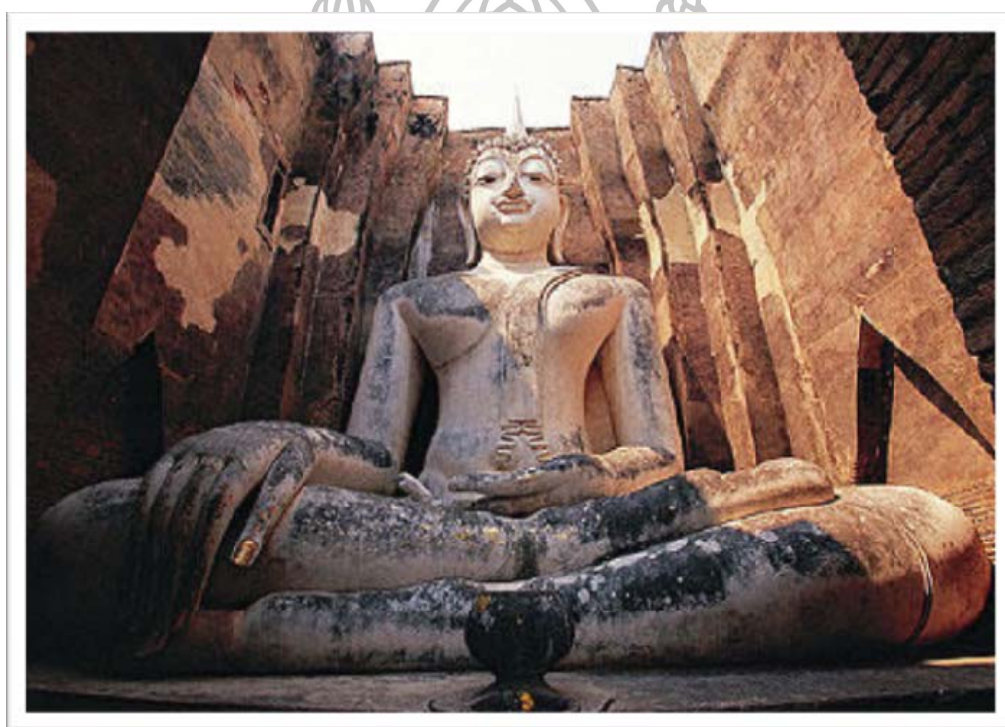
ที่มา: Ramita, **ลักษณะพระพุทธรูปสมัยต่างๆ**, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก http://seehistory.blogspot.com/2010/04/blog-post_08.html

พระพุทธรูปแบบที่ 5 เป็นศิลปะแบบสุโขทัย

ได้รับการยกย่องว่าเป็นยุคทอง (Classic) ของศิลปกรรมไทย ศิลปะแบบสุโขทัยเจริญรุ่งเรืองประมาณพุทธศตวรรษที่ 17 ถึง 20 คือ ในช่วงที่กรุงสุโขทัยเป็นราชธานี กำหนดอายุตั้งแต่ พ. ศ.1800 ลงมา พระพุทธรูปที่สร้างขึ้นอยู่ในพุทธศาสนาเถรวาทอย่างล้นเกล้าฯ ดังนั้นจึงปรากฏลักษณะบางประการคล้ายพระพุทธรูปลังกา แหล่งกำเนิดของพระพุทธรูปหรือศิลปะแบบสุโขทัยนั้น อยู่ในบริเวณภาคเหนือตอนล่าง แถบจังหวัดสุโขทัย กำแพงเพชร พิษณุโลก และจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งจัดว่าอยู่ในวงแคบกว่าศิลปะแบบอื่น ๆ วัสดุที่ใช้ ได้แก่ ปูนปั้น และโลหะ

นักโบราณคดีได้แบ่งพระพุทธรูปสุโขทัยออกเป็นหมวดย่อย ๆ ตามลักษณะพิเศษของพระพุทธรูป ดังนี้

1. **หมวดใหญ่** พระพุทธรูปสุโขทัยหมวดใหญ่มีอยู่ทั่วไป เป็นลักษณะศิลปะสุโขทัย โดยเฉพาะ ลักษณะคือพระรัศมีเป็นเปลว ขมวดพระเกศาเล็ก พระพักตร์รูปไข่ พระขนงโก่ง พระนาสิก พระโอษฐ์อมยิ้มเล็กน้อย พระอังสาใหญ่ บั้นพระองค์เล็ก ครองจีวรห่มเฉียง ชายจีวรยาวลงมาถึงพระนาภี ปลายเป็นเขี้ยวตะขาบ ชอบทำปางมารวิชัย ประทับขัดสมาธิราบ ฐานเป็นหน้ากระดาน เก๋เลี้ยง¹⁰

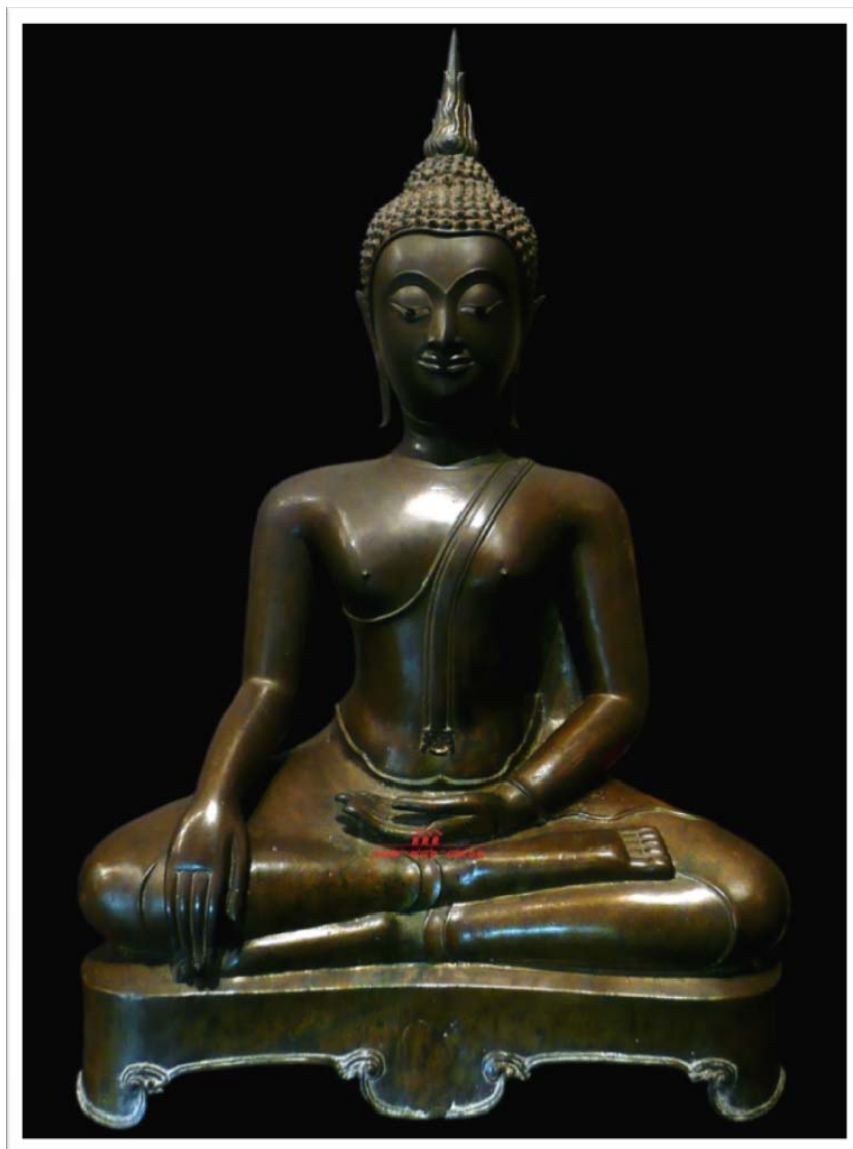

ภาพที่ 11 พระอจนะ พระพุทธรูปพุทได้แห่งวัดศรีชุม

ที่มา: คุณปิ่น บุตรี, อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย มรดกไทยและมรดกโลก, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.palungdham.com/t256.html>

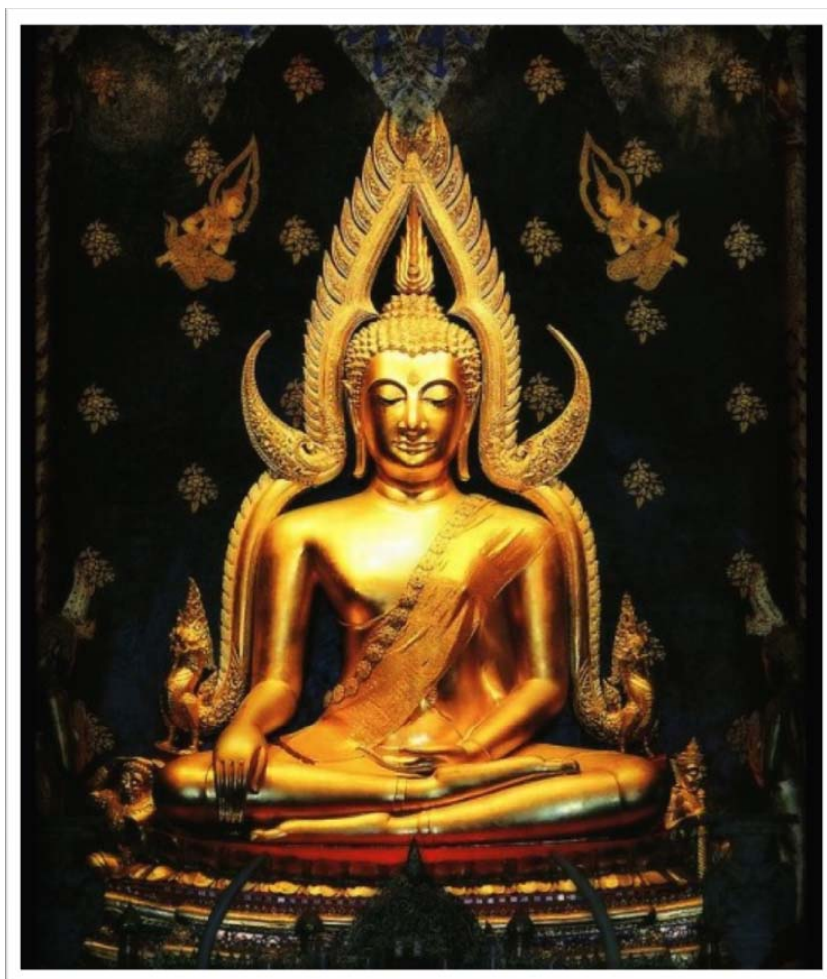
¹⁰ วาทีน ศานต์ สันติ, พระพุทธรูปสุโขทัย, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก http://seehistory.blogspot.com/2010/04/blog-post_08.html

2. **หมวดกำแพงเพชร** ลักษณะใกล้เคียงกับหมวดใหญ่ แต่วงพระพักตร์ค่อนข้างเรียวยาว พบมากแถบท้องที่จังหวัดกำแพงเพชร

ภาพที่ 12 พระบูชาศิลปะสุโขทัย แบบกำแพงเพชร หน้าตัก 22 นิ้ว รูปแบบศิลปะสกุลช่างกำแพงเพชร ที่มา: Buransilp, พระบูชาศิลปะสุโขทัย แบบกำแพงเพชร หน้าตัก 22 นิ้ว, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก http://www.aesthetic-antique-and-arts.99wat.com/home/2/0/0#menu_container

3. **หมวดพระพุทธรูปชินราช** ได้แก่ พระพุทธรูปที่สร้างในสมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชาที่ 1 (พระเจ้าลิไท) พระพักตร์ค่อนข้างกลม พระองค์ค่อนข้างอวบอ้วน นิ้วพระหัตถ์ทั้งสี่มีปลายเสมอกัน มีลักษณะของมหาบุรุษ 32 ประการอยู่มาก หมวดนี้เชื่อกันว่าคงเริ่มสร้างครั้งแผ่นดินพระเจ้าลิไทราวต้นพุทธศตวรรษที่ 20 หรือหลังกว่านั้น¹¹

ภาพที่ 13 พระพุทธรูปชินราช ณ วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดพิษณุโลก
ที่มา: TLC travel, กราบไหว้ “พระพุทธรูปชินราช” พระพุทธรูปที่สง่างามล้ำค่า คู่บ้านคู่เมือง
พระพิษณุโลก, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.tlcthailand.com/travel/>

¹¹ วาทีน ศานต์ สันติ, พระพุทธรูปสุโขทัย, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก http://seehistory.blogspot.com/2010/04/blog-post_08.html

4. **หมวดเบ็ดเตล็ด** คือ พระพุทธรูปที่ลักษณะเข้ากับทั้ง 4 แบบที่กล่าวมาไม่ได้รวมถึงแบบพระพุทธรูปซึ่งมีลักษณะผสมระหว่างพระพุทธรูปแบบเชียงแสน ลังกา และสุโขทัย ซึ่งนักโบราณคดีเรียกว่า หมวดวัดตะกวน ด้วย

ภาพที่ 14 พระพุทธรูปหมวดเบ็ดเตล็ด หรือหมวดวัดตะกวน ศิลปะสุโขทัย
ที่มา: วาทีน ศานติ์ สันติ, **พระพุทธรูปสุโขทัย**, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก http://seehistory.blogspot.com/2010/04/blog-post_08.html

พระพุทธรูปแบบที่ 6 เป็นศิลปะแบบอุทอง

เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่เป็นรอยต่อระหว่างศิลปะสุโขทัยและศิลปะอยุธยา มีอายุอยู่ในราวปลายพุทธศตวรรษที่ 18 จนถึงพุทธศตวรรษที่ 20 ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้กล่าวถึงคุณค่าของพระพุทธรูปศิลปะอุทองในงานเรื่องประติมากรรมไทยว่า “พระพุทธรูปสมัยอุทอง ศิลปะอุทองมีค่ายิ่งกว่าของอยุธยาและรัตนโกสินทร์ โดยเหตุที่มีแบบวิธีแปลกและมีคุณค่าของศิลปะอุทอง เป็นอาการปรากฏดีที่สุดในหมู่สกุลช่างต่าง ๆ ของพระพุทธรูปภูมิศาสตร์สุโขทัยและศิลปะอุทองนั้น มีลักษณะตรงกันข้าม ศิลปะสุโขทัยมีรูปร่างนอกและรายละเอียดประณีตสุขุม ทำให้เห็นอย่างบริบูรณ์ซึ่งพระรูปโฉมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ส่วนศิลปะอุทองมีลายเส้นคร่ำเคร่งและตึงเครียด และมีลายเส้นขนาดใหญ่ เป็นอาการสำแดงบ่งให้เห็นว่าพระพุทธรูปองค์ยังมีอำนาจแห่งจิตที่จะเอาชนะแกโลกีย์ และค้นหาทางหลุดพ้นจากเครื่องร้อยรัดให้ถึงซึ่งวิมุตติ”

เราอาจแบ่งพระพุทธรูปอุทอง ได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

พระพุทธรูปอุทอง รุ่น 1 หรืออุทองหน้าแก่ พบในเขตเมืองสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท มีพระพักตร์เหลี่ยม พระนลาฏกว้าง เม็ดพระศกคมชัด ความกว้างของพระนลาฏรับกับแนวพระขนงที่ต่อกันคล้ายปีกกา พระหนูป้านเป็นอย่างที่เราเรียกว่า คางคน

พระพุทธรูปอุทอง รุ่น 2 หรืออุทองหน้ากลาง จะมีพัฒนาการคลายความเคร่งขรึมที่พระพักตร์ลง มีลักษณะคล้ายมนุษย์สามัญมากขึ้น แสดงให้เห็นถึงการค่อย ๆ ลดอิทธิพลทางศิลปะแบบขอมลง ตัวอย่างได้แก่ พระเจ้าพนัญเชิง หรือพระพุทธรูปไตรรัตนนายก วัดพนัญเชิง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พระพุทธรูปอุทอง รุ่น 3 หรืออุทองหน้าหนุ่ม มีอิทธิพลของศิลปะสุโขทัยมากขึ้น พระพักตร์รูปไข่ พระนลาฏแคบ พระวรกายเพรียว บางครั้งพบในลักษณะแข้งคนเป็นสัน เรียกว่า แข้งสัน พบมากในกรุปราสาทประธานวัดราชบูรณะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งสร้างขึ้นสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา)¹²

ภาพที่ 15 พระพุทธรูปอุทองสามรุ่น

ที่มา: ข้าวสด, **พระพุทธรูปอุทอง**, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.aj-ram.com/view/พระพุทธรูปอุทอง>

¹² ข้าวสด, **พระพุทธรูปอุทอง**, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.aj-ram.com/view/พระพุทธรูปอุทอง>

พระพุทธรูปแบบที่ 7 เป็นศิลปะแบบอยุธยา

เป็นพระพุทธรูปในพุทธศาสนาเถรวาทในพุทธศาสนาเถรวาท เจริณรุ่งเรืองขึ้นในยุคที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีของไทย แบ่งออกเป็น 4 ยุค คือ

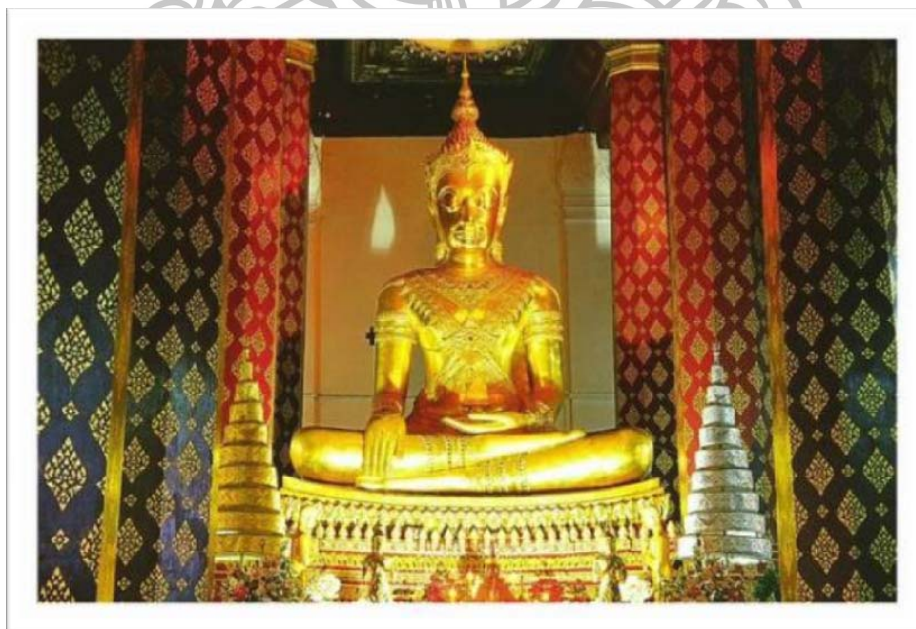
ยุคที่ 1 ตั้งแต่รัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) สถาปนากษัตริย์อยุธยาจนถึงสิ้นรัชกาลสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ. ศ. 1893 ถึง 2031)

ยุคที่ 2 ตั้งแต่สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถเสด็จขึ้นไปครองราชย์ที่เมืองพิษณุโลก จนถึงสิ้นรัชกาลสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม (พ. ศ. 2006 ถึง 2171)

ยุคที่ 3 ตั้งแต่รัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง จนถึงรัชกาลสมเด็จพระเจ้าท้ายสระ (พ. ศ. 2173 ถึง 2275)

ยุคที่ 4 ตั้งแต่รัชกาลสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ จนถึงเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 (พ. ศ. 2275 ถึง 2310)

พระพุทธรูปในศิลปะแบบอยุธยานี้ จะได้รับอิทธิพลจากศิลปะแบบอู่ทอง ลพบุรี และสุโขทัย และให้อิทธิพลแก่ศิลปะสมัยหลังคือ รัตนบุรี และรัตนโกสินทร์ วัสดุที่ใช้สร้างพระพุทธรูป ได้แก่ ศิลา โลหะ ไม้ และปูนปั้น

ภาพที่ 16 พระพุทธรูปนิมิตวิจิตรมารโมลีศรีสรรเพชญ์บรมไตร

ที่มา: MinSunYe Pae, พัฒนาการด้านศิลปะวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของไทย 1, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก http://my.dek-d.com/papanaruto/blog/?blog_id=10116573

พระพุทธรูปแบบที่ 8 เป็นศิลปะแบบรัตนโกสินทร์

เริ่มตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช สถาปนากรุงเทพมหานคร หรือกรุงรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่พุทธศักราช 2325 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ในยุคแรกจะมีอิทธิพลศิลปะแบบอยุธยาทางด้านฝีมือ การถ่ายทอดวิธีการตามจารีตของช่างที่มีชีวิต หรือที่มีทายาทสืบต่อจากอยุธยา ในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นต้นมา ได้เริ่มมีการสร้างพระพุทธรูปโดยจำลองลักษณะพระพุทธรูปโบราณที่งดงามสมัยต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น การสร้างพระพุทธรูปในปัจจุบันก็ไม่ค่อยมีการสร้างสรรค์ทางศิลปกรรมมากนัก ส่วนมากมักนำลักษณะเด่นของพระพุทธรูปสุโขทัย เชียงแสน หรืออุ้มทอง ซึ่งมีมงคลนามอย่างใดอย่างหนึ่งมาสร้าง

ในรัชกาลปัจจุบันเมื่อรัฐบาลดำริจัดงานฉลอง 25 พุทธศตวรรษขึ้นในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2500 คณะกรรมการได้คิดแบบพระพุทธรูปขึ้น เพื่อประดิษฐานเป็นประธานในบริเวณพุทธมณฑลองค์หนึ่ง ได้นำท่าทางของพระพุทธรูปปางลีลาของศิลปะสุโขทัยมาเป็นต้นแบบ แต่ได้แก้ไขพุทธลักษณะ เป็นต้นว่าร่างกายในส่วนต่าง ๆ ให้เหมือนมนุษย์สามัญ โดยมีศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี (Professor Corado Feroci) เป็นผู้ออกแบบและปั้นพระพุทธรูปต้นแบบไว้ ต่อมากรมศิลปากรได้ใช้ต้นแบบนี้ไปปั้นหล่อพระพุทธรูปองค์ใหญ่ประดิษฐาน ณ พุทธมณฑล เมื่อ พ.ศ.2525 ได้รับพระราชทานนามจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า พระศรีศากยะทศพลญาณประธานพุทธมณฑลสุทรรศน์ วัสดุที่ใช้สร้างพระพุทธรูปในยุคนี้นี้ ได้แก่ โลหะ และปูนปั้น

ภาพที่ 17 พระศรีศากยะทศพลญาณประธานพุทธมณฑลสุทรรศน์

ที่มา: บินหลาหาดใหญ่, ปุยมะเข็ญ พัทธมณฑลขอพรสู่สันติภาพ 3 จังหวัดชายแดนใต้, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net/blog/witphoto/2009/05/25/entry-1>

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นเพียงการแบ่งยุคสมัยของพระพุทธรูปที่สร้างขึ้นในประเทศไทยอย่างสังเขป พระพุทธรูปในศิลปะแต่ละยุคสมัยที่กล่าวมาแล้วล้วนมีลักษณะพิเศษอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ซึ่งนักโบราณคดีหรือนักประวัติศาสตร์ใช้เป็นเครื่องศึกษา และกำหนดอายุของพระพุทธรูป เอกลักษณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ชัดในพระพุทธรูปที่มีฝีมือช่างหลวง ที่เกิดขึ้นในเมืองสำคัญของยุคสมัยนั้น เพราะช่างค่อนข้างเคร่งครัดในรูปแบบ และมีมือค่อนข้างประณีต ในขณะที่เดียวกันก็มีพระพุทธรูปที่สร้างโดยช่างชลยศักดิ์หรือช่างพื้นเมืองในท้องถิ่นที่ห่างจากศูนย์กลางอำนาจทางการปกครอง ศิลปกรรมดังกล่าวแม้จะมีลักษณะบางประการที่แสดงว่าเป็นศิลปะร่วมสมัย แต่ความงดงามหรือความประณีตจะลดลง พร้อมกันนั้นก็ปรากฏลักษณะเฉพาะของแต่ละถิ่นแทรกให้เห็นเด่นชัด

อัตชีวประวัติและผลงานของ นายช่างชุชีพ แก้วประพล

ภาพที่ 18 นายชุชีพ แก้วประพล (ถ่ายเมื่อปี 2548)

นายชุชีพ แก้วประพล เกิดวันที่ 8 เมษายน 2494 ที่บ้านพราน ตำบลศรีพราน อำเภอสว่างหา จังหวัดอ่างทอง เป็นบุตรชายของ นายใจ วรรณโต กับ นางซิ่น วรรณโต ซึ่งต่อมาพ่อและแม่ได้ยกให้ นายชำ แก้วประพล และ นางซั้ว แก้วประพล ผู้เป็นตา ยาย ไปอุปการะเลี้ยงดู มีพี่น้องทั้งหมด 9 คน ได้แก่

1. นายชุชีพ แก้วประพล
2. นายชอบ วรรณโต
3. นางซิ่น วรรณโต
4. นายเชิด วรรณโต

5. นางวิเชียร ไม้แก้ว
6. นายวิเศษฐ์ วรรณโต
7. นางเจือ อินโพธิ์
8. นายโชติ วรรณโต
9. นายละมัย วรรณโต

นายชูชีพ แก้วประพล มีอุปนิสัยร่าเริง มีอารมณ์ขัน มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และด้วยความที่เป็นพี่ชายคนโตจึงมีความเป็นผู้นำ และมีจิตใจเอื้อเฟื้อ ในวัยเยาว์เป็นคนใฝ่รู้ มีความถนัดและความชอบในงานด้านศิลปะ

ชีวิตส่วนตัวสมรสกับ นางสาวราตรี ม่วงงาม อาชีพค้าขาย มีบุตร 2 คน คือ นายชูศักดิ์ แก้วประพล อาชีพรับราชการครู ที่โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม เขตบางแค กรุงเทพฯ และ นางสาวพรทิพย์ แก้วประพล รับราชการเป็นพัฒนากร อยู่ที่อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

คำบอกเล่าของพ่อ

ตอนนั้นเรียนหนังสืออยู่ที่โรงเรียนวัดบ้านพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง อยู่ชั้นประถม 4 อายุประมาณ 10 ขวบ ที่วัดบ้านพรานได้มีการจัดการรื้อโบสถ์เก่าและจะสร้างใหม่ โดยมีชาวบ้านมาช่วยกันขนเศษดินเศษปูน ถากถางพื้นที่กันทุกวันจนแล้วเสร็จ เนื่องจากมีบ้านอยู่ใกล้วัด หลังจากเลิกเรียนก็ได้มาวิ่งเล่นที่วัดเสมอ ต่อมาได้มีช่างมาทำการสร้างโบสถ์ (ชื่อนายช่างชะลอ) ก็ได้มาดูเขาทุกวัน พ่อเรียนจบชั้นประถม 4 ไม่ได้เรียนต่อก็ได้มาอาศัยอยู่ที่วัดบ้านพราน ขณะอยู่ที่วัดพระใช้งานบ้าง ช่างทำโบสถ์ใช้งานบ้าง อยู่ที่วัดจนรู้จักช่างทำโบสถ์ทุกคน จนการก่อสร้างโบสถ์ใกล้เสร็จเรียบร้อยเริ่มขั้นตอนการตกแต่งลวดลายก็ช่วยช่างทำโบสถ์พิมพ์ลวดลายต่าง ๆ กระทั่งบ้างอื่น ๆ บ้าง โดยที่เขาให้ค่าแรงวันละ 4 บาท

หลังจากการสร้างโบสถ์เสร็จสิ้น ก็ได้มีช่างมาปั้นพระพุทธรูปที่วัดบ้านพราน โดยวิธีการหุ้มพระพุทธรูปองค์เก่า (พระพุทธรูปองค์เก่าชำรุดบูรณะใหม่หมด) ก็ได้ดูเขาทำอีกจนรู้จักช่างปั้นพระพุทธรูปที่มาจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ชื่อนายช่างประจวบ จันทรอุบล และนายช่างสำรวย โพธิ์สวัสดิ์ (ทั้งสองท่านเป็นเพื่อนกัน ซึ่งเป็นนายช่างระดับครูบาอาจารย์ของนายชูชีพ แก้วประพล ปัจจุบันเสียชีวิตแล้วทั้ง 2 ท่าน) มีลูกน้องมาช่วยงานอีก 2 ถึง 3 คน ก็ได้ไปช่วยช่างปั้นพระพุทธรูปเขาร่อนทราย (ใช้ทรายหยาบมาร่อนใส่ตะแกรงเพื่อนำเฉพาะทรายละเอียดมาใช้ผสมปูนซีเมนต์ปั้นพระพุทธรูป) ช่วยพิมพ์ก๊ิบบัว (บัวคว่ำบัวหงายที่รองรับองค์พระพุทธรูป) บ้าง พิมพ์เส้นผมพระพุทธรูปบ้าง จนกระทั่งพระพุทธรูปที่วัดบ้านพรานเสร็จสมบูรณ์ ในตอนนั้นก็พ่อได้ค่าแรงบ้าง

ภาพที่ 19 พระอุโบสถ วัดบ้านพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง

ประมาณปี พ.ศ.2507 ทางกรรมการวัดแสวงหา อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง ได้มาจ้างนายช่างประจวบ จันทร์อุบล และนายช่างสำรวย โพธิ์สวัสดิ์ ไปปั้นพระประธานอีก นายช่างทั้งสองได้ชวนให้ไปทำด้วย ก็เลยไปทำงานกับนายช่างทั้งสอง โดยที่ได้ค่าแรงวันละ 15 บาท ดีใจมากจนกระทั่งการสร้างพระพุทธรูปที่วัดแสวงหาเสร็จสมบูรณ์ ต่อมาเมื่อนายช่างประจวบ จันทร์อุบล และนายช่างสำรวย โพธิ์-สวัสดิ์ มีงานการสร้างการปั้นพระพุทธรูปครั้งคราวใดก็ตามให้ไปทำงานด้วยทุกแห่งทุกที่ ต่อมาเมื่ออายุครบบวชในปี พ.ศ.2514 ได้บวชอยู่ที่วัดบ้านพราน บ้านเกิด บวชได้ตลอดพรรษาอีก 1 เดือนระหว่างบวชพระ ได้ปั้นพระพุทธรูปถวายหลวงพ่อไกรทองพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์โบราณประจำวัดบ้านพราน 1 องค์

ต่อมาหลวงตาเจ้าอาวาสวัดบ้านพราน ได้ให้มีการจัดสร้างเมรุลอย (เมรุเผาศพชั่วคราวเคลื่อนย้ายได้) ทั้งหลังทำด้วยไม้ทั้งหมด มีช่างไม้ของวัดทำโครงสร้างให้ และมีพระบวชพร้อมกันอีกองค์ซึ่งอายุมากกว่าเป็นครูอยู่ที่โรงเรียนทวีธาภิเศก กรุงเทพฯ จบทางด้านศิลปะ (ปัจจุบัน คือ ผศ. เสน่ห์ นครสันติภาพ อดีตครูโรงเรียนทวีธาภิเศก และอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา) มาช่วยกันวาดภาพประกอบเมรุลอยจนเสร็จ และแนะนำการเขียนรูปสีน้ำมันให้

ภาพที่ 20 หลวงพ่อไกรทอง ประดิษฐานภายในวิหาร วัดบ้านพราน อ.แสวงหา จ.อ่างทอง

หลังจากลาสิกขาบทจากพระได้พบกับพระมหาวิรัตน์ สีม่วง เจ้าอาวาสวัดพระยาศิริไอศวรรย์ หลังโรงเหล้าบางยี่ขัน กรุงเทพมหานคร ได้ชวนให้ไปปั้นลวดลายขอมโบสถ์ที่วัดของท่าน เป็นหัวหน้าช่าง ให้ค่าแรงรายวันวันละ 50 บาท และให้หาลูกน้องไปซัก 2- 3 คน โดยให้ค่าแรงคนงานคนละ 25 บาทต่อวัน อยู่ซ่อมแซมปั้นลวดลายโบสถ์วัดพระยาศิริไอศวรรย์อยู่ได้ 2 ปีเศษ โบสถ์เสร็จ

ในปีพ.ศ. 2517 ได้กลับมาบ้านที่จังหวัดอ่างทอง นายช่างประจวบ จันทร์อุบล และนายช่างสำรวย โปธิ์สวัสดิ์ ได้รับงานการปั้นพระพุทธรูปองค์ใหญ่ที่วัดพิกุลทอง อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี (วัดที่บ้านในปัจจุบัน) ขนาดหน้าตักกว้าง 22 เมตร ก็มาตามให้ไปทำด้วยกันอีก ได้ทำอยู่ด้วยกันจนกระทั่งพระพุทธรูปเสร็จ ซึ่งในตอนนั้นนายช่างทั้งสองเบิกเงินจากทางวัดพิกุลทองหมด และส่งงานเรียบร้อยแล้ว แต่พระพุทธรูปยังไม่สวยงามตามที่หลวงพ่อแพ (พระธรรมมุณี แพ เข้มังกะโร) เจ้าอาวาสวัดพิกุลทองในขณะนั้นตั้งใจไว้

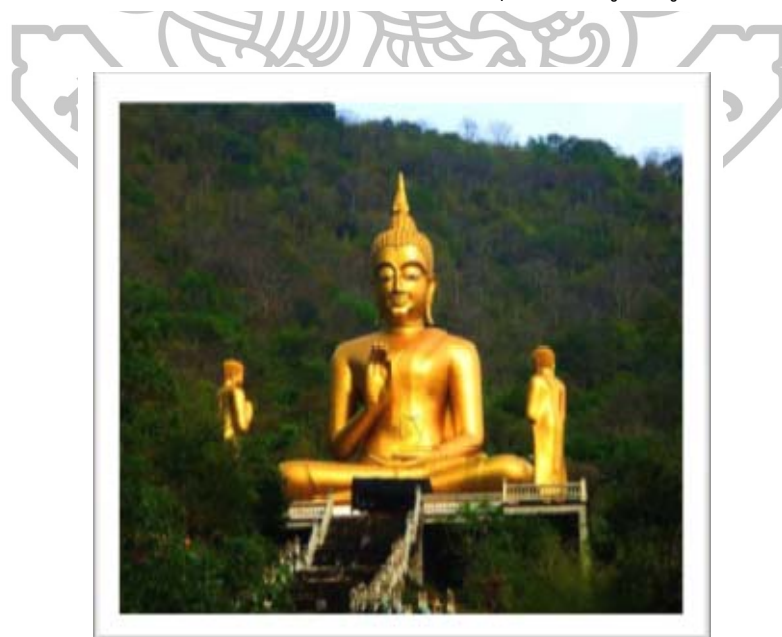
ภาพที่ 21 พระพุทธสุวรรณมงคลมหา牟尼 วัดพิกุลทอง อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี ขณะดำเนินการก่อสร้าง

ภาพที่ 22 พระพุทธสุวรรณมงคลมหา牟尼 วัดพิกุลทอง อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อเสร็จจสมบูรณ

หลวงพ่อแพจึงได้อาราธนาเจ้าคุณวัดชนะสงคราม (สมเด็จพระมหาธีรจารย์ นิยมฐานิสฺสโร) กรุงเทพมหานคร มาช่วยดูแลกำกับการก่อสร้างให้สวยงามตามที่ตั้งใจไว้ หลวงพ่อแพจึงขอให้ช่วยช่วยที่วัดนี้ไปก่อน และได้มีครอบครัวที่ใกล้วัดพิบูลทอง ก็จึงตกลงอยู่แก่ไขพระพุทธรูปองค์ใหญ่ โดยมีผู้ร่วมงาน 10 ถึง 15 คน ทำอยู่จนกระทั่งถึง พ.ศ.2523-2524 พระพุทธรูปองค์ใหญ่ก็เสร็จสมบูรณ์และได้มีงานฉลองในปีนั้น โดยได้รับพระราชทานนามจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า พระพุทธสุวรรณมงคลมหา牟尼

หลังจากนั้นหลวงพ่อแพได้สั่งให้สร้างพระพุทธรูปขนาดเล็กเพื่อแจกไปตามวัดต่าง ๆ โดยหลวงพ่อแพได้ไปขอแบบมาจากช่างปั้นพระพุทธรูป ที่กรุงเทพฯ ขนาดหน้าตัก 20 นิ้ว หลวงพ่อแพเลยจ้างให้ทำงานที่วัดทุกวันจ่ายค่าแรงให้วันละ 50 บาท ทำกับคนงานอยู่ 2 ถึง 3 คน โดยทำไปเป็นจำนวนมากโดยไม่รู้ว่ามีจำนวนเท่าไร ต่อมาทางวัดได้จัดสร้างวิหารคดล้อมรอบองค์พระพุทธรูปองค์ใหญ่ และภายในวิหารคดหลวงพ่อแพให้จัดทำการสร้างพระปางต่าง ๆ ในวิหารคด เช่น พระประจำปีเกิด พระประจำเดือนเกิด และพระประจำวันเกิด อีกจำนวนหลายองค์ ก็จึงได้ทำงานปั้นพระพุทธรูปเรื่อยมา ระหว่างนั้นมีเจ้าอาวาสวัดต่าง ๆ ผู้มีจิตศรัทธา ได้มาติดต่อให้ไปสร้างพระพุทธรูปตามวัดต่าง ๆ เรื่อยมา ผลงานหลายชิ้นที่มีขนาดใหญ่ยังมีอยู่ และคิดว่าคงจะยังอยู่อีกนาน เช่น พระปางประทานพรนั่ง ที่สำนักสงฆ์บวรบรรพต (วัดศาลาแดง) ตำบลเขาพระงาม จังหวัดลพบุรี มีขนาดหน้าตักกว้าง 18 เมตร นั่งอยู่เชิงเขาหันหน้ามาทางถนนสายลพบุรี-โคกสำโรง หน้าองค์พระใหญ่ในภายหลังได้ไปปั้นพระสาวก พระโมคคัลลานะ และพระสารีบุตรอีก 1 คู่ ยืนสูง 10 เมตร

ภาพที่ 23 พระพุทธรูปที่สำนักสงฆ์บวรบรรพต (วัดศาลาแดง) ตำบลเขาพระงาม จังหวัดลพบุรี

ต่อมาวัดมหานาม อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง ได้ให้ปั้นพระสังกัจจายน์ หน้าตักกว้าง
12 เมตร

ภาพที่ 24 พระสังกัจจายน์ วัดมหานาม อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง

จากนั้นวัดท่ากุ่ม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี สร้างพระสังกัจจายน์ หน้าตัก 12
เมตร พระปางลีลา รูปแบบพุทธมณฑล สูง 10 เมตร อีก 1 องค์ และพระประจำวันอีกเป็นจำนวนมาก

ภาพที่ 25 พระสังกัจจายน์ วัดท่ากุ่ม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ถัดมาได้สร้างพระพุทธรูป ขนาดหน้าตัก 16 เมตร ที่วัดอินทาราม อำเภอพยุหะคีรี
จังหวัดนครสวรรค์

ภาพที่ 26 พระพุทธรูป วัดอินทาราม อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

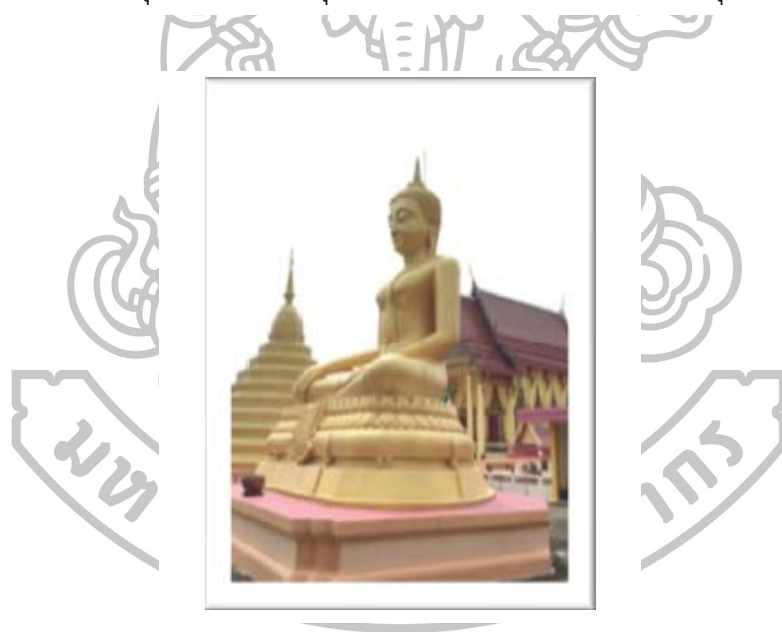
และได้ปั้นพระปางนั้งอุ้มบาตร ขนาดหน้าตัก 12 เมตร ที่วัดข่อยใต้ อำเภอเมือง จังหวัด
ลพบุรี พระพุทธรูปขนาดหน้าตัก 10 เมตร ที่วัดกลาง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ 27 พระพุทธรูป ที่วัดกลาง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

และในปี 2528 ถึง 2529 ได้จัดสร้างพระพุทธรูปประจำโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดสิงห์บุรี หน้าตัก 20 นิ้ว จำนวน 200 องค์ ทำพิธีปลุกเสกในโบสถ์วัดพิบูลทอง หลวงพ่อแพเป็นประธาน และต่อมาก็ได้สร้างให้จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดอื่น ๆ ประมาณพันกว่าองค์ ต่อมาก็ได้ไปปั้นพระพุทธรูปในต่างจังหวัดอีกหลายจังหวัด และที่ผ่านมาเคยได้ทำโบสถ์เท่าที่จำได้ 2 หลัง คือ ที่วัดศรีทรงธรรม อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี และที่วัดรางเฒ่า ตำบลแก้มอัน อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

สร้างพระที่วัดตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง ขนาดหน้าตักกว้าง 4.50 เมตร และได้สร้างพระตามจังหวัดต่าง ๆ มากมายทั้ง จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดลพบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดสระบุรี และได้สร้างพระปางลีลาสูง 10 เมตรบนยอดเขาวิสุทธิมรรค อำเภอหินกอง จังหวัดสระบุรี จนกระทั่งอายุ 60 ปีเศษก็ไม่ค่อยได้รับงานเพราะสุขภาพไม่อำนวย

ภาพที่ 28 พระพุทธรูป ที่วัดตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง

ข้อมูลเกี่ยวกับบอสรพิษ (งู)

งู ชื่อสัตว์เลื้อยคลานในอันดับ Squamata อันดับย่อย Serpentes ลำตัวเรียวยาว มีเกล็ด ไม่มีขา ที่มีพิษ เช่น งูเห่าไทย¹³

¹³ พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย ราชบัณฑิตยสถาน, งู, เข้าถึงเมื่อ 15 ตุลาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://dictionary.sanook.com/search/dict-th-th-royal-institute/งู>

งู (อังกฤษ: Snake, Serpent) เป็นสัตว์เลื้อยคลานอันดับหนึ่ง ไม่มีขา ไม่มีเปลือกตา มีเกล็ดปกคลุมผิวหนังทั่วทั้งลำตัว ลักษณะลำตัวยาวซึ่งโดยขนาดของความยาวนั้น จะขึ้นอยู่กับชนิดของงู โดยทั่วไปแล้วงูจะกลัวและไม่กัด นอกเสียจากถูกรบกวนหรือบุกรุก จะเลื้อยหลบหนีเมื่อมีสิ่งใดเข้ามาใกล้บริเวณที่อยู่ ออกล่าเหยื่อเมื่อรู้สึกหิว โดยกินสัตว์เลื้อยคลานตัวเล็กเป็นอาหาร ยกเว้นงูบางชนิดที่กินงูด้วยกันเอง เช่น งูจงอาง สามารถมองเห็นได้ดีในที่มืดและในเวลาากลางคืน

โดยทั่วไปนั้นงูจะออกลูกเป็นไข่ ยกเว้นแต่งูที่มีพิษซึ่งมีผลโดยตรงทางด้านโลหิต (วงศ์งูหางกระดิ่ง (Viperidae) ซึ่งจะออกลูกเป็นตัว เช่น งูแมวเซา ธรรมชาติโดยทั่วไปงูจะลอกคราบเมื่อมันเริ่มโตขึ้น ทำให้ผิวหนังของงูเริ่มแข็งและคับขึ้น ซึ่งงูจะลอกคราบบ่อยครั้งเมื่องูยังมีอายุไม่มากนัก ซึ่งภายหลังจากการลอกคราบของงู จะทำให้ผิวหนังเก่าหลุดออก แต่เซลล์สีที่ทำให้งูมีสีสันทันยังคงอยู่ในตัวงู ทำให้เกล็ดที่ปกคลุมผิวหนัง มีสีสันทันสโรวมทั้งทำให้เคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างรวดเร็ว

ปัจจุบัน มีงูกันพบแล้วประมาณ 2,700 ชนิด แต่เป็นงูไม่มีพิษประมาณ 2,300 ชนิด งูเป็นสัตว์เลื้อยคลานที่มีวิวัฒนาการมาจาก สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก โดยส่วนใหญ่จะใช้ชีวิตอยู่ภายในน้ำ อาศัยชีวิตบนบกบ้างในช่วงระยะเวลาหนึ่ง มีความสัมพันธ์ทางด้านสายของการวิวัฒนาการร่วมกับสัตว์เลื้อยคลานชนิดอื่น ๆ

สำหรับในประเทศไทยมีงูจำนวนมากตามสภาพภูมิอากาศ ซึ่งมีผลกระทบต่อโดยตรงต่อ การดำรงชีวิต ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย สามารถพบเห็นงูได้มากกว่า 180 ชนิด โดยเป็นงูที่มีพิษจำนวน 46 ชนิด และสามารถจำแนกงูที่มีพิษออกได้อีก 2 ประเภท คือ

1. งูที่มีพิษ โดยอาศัยอยู่บนบก จำนวน 24 ชนิด
2. งูที่มีพิษ โดยอาศัยอยู่ในทะเล จำนวน 22 ชนิด

ลักษณะของงู

1. **อวัยวะภายนอก** ลักษณะภายนอกของงูโดยทั่วไป มีอวัยวะประกอบด้วย

1.1 ลำตัว งูมีลำตัวที่คล้ายหลอดกลมยาว ไม่มีแขน ขา หรือใบหู ลำตัวมีเกล็ดปกคลุมโดยตลอด

ภาพที่ 29 งูกะปะ

ที่มา: **งูกะปะ**, เข้าถึงเมื่อ 15 ตุลาคม 2558, เข้าถึงได้จาก http://www.siamhealth.net/public_html/Disease/snake/malayanbite.htm#.Vh8LHRHtmko

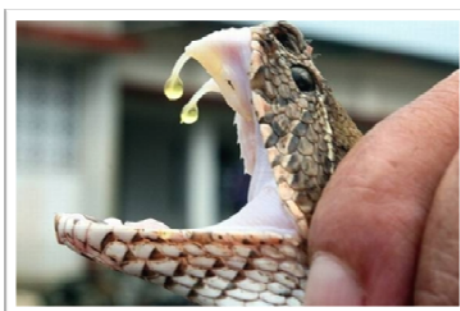
1.2 ตา งูไม่มีเปลือกตาที่สามารถกะพริบได้เช่นตาคน ดังนั้นจึงดูเหมือนว่ามันไม่เคยนอน แต่จริง ๆ แล้วงูนอน ในเวลาที่มันนอน รูตาดำ (Pupil) ในตาของมันจะหดตัว พร้อมกันนั้นกล้ามเนื้อที่ควบคุมตาจะหย่อน ทำให้ตา งูดูเหมือนว่าพลิกคว่ำ บางชนิดมีสายตาไม่ดี

ภาพที่ 30 ดวงตาของงู

ที่มา: JAKED, **ปริศนาผ่านดวงตาสิ่งมีชีวิต**, เข้าถึงเมื่อ 16 ตุลาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.vcharkarn.com/varticle/41984>

1.3 ปาก กล้ามเนื้อในปากสามารถยืด-ขยายได้ ทำให้สามารถอ้าปากได้กว้างกว่าขนาดหัวของมันได้หลายเท่าตัว

ภาพที่ 31 ปากงู

ที่มา: ASTV ผู้จัดการออนไลน์, **ทำไปได้! ชายเนปาลจับงูเห่าตายคาปาก เหตุเพราะฉุนจัดถูกฉกขา** ก่อน, เข้าถึงเมื่อ 16 ตุลาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9550000103884>

1.4 ลิ้น งูสามารถแลบลิ้นออกมาจากปากที่ปิดสนิทได้ ซึ่งงูมีลิ้น 2 แฉก เพื่อใช้
แสวงหาทิศทางของกลิ่นต่าง ๆ

ภาพที่ 32 ลิ้นงู

ที่มา: ความรู้รอบตัวดอทคอม, **ทำไมงูจึงแลบลิ้น**, เข้าถึงเมื่อ 16 ตุลาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.xn--42c8ao1akazf5c2be0gsk.com>

1.5 หาง งูมีหางที่มีลักษณะลดหลั่นขนาดลงมาจากลำตัว มีลักษณะเล็กกลมยาว
ปลายแหลม

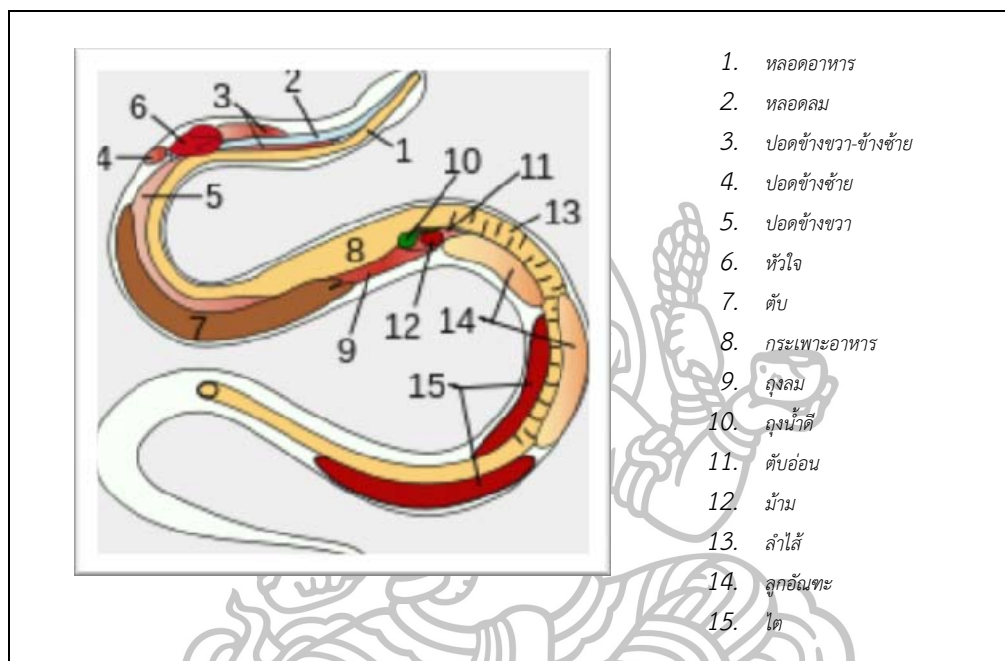

ภาพที่ 33 หางงู

ที่มา: อินกับทราย, **Warning ความแตกต่างของเขียวพิษ กทม. กับพิษแอฟริกันเขียว**, เข้าถึงเมื่อ
16 ตุลาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://insine.exteen.com/20111104/warning>

2. ระบบภายในอวัยวะของงู ส่วนใหญ่จะอยู่ในซี่โครงยาว ๆ ทั้งระบบการหายใจ การไหลเวียนของโลหิต การย่อยอาหาร การขับถ่าย และการสืบพันธุ์

2.1 อวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายของงู

ภาพที่ 34 โครงสร้างภายในของงู

ที่มา: วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, งู, เข้าถึงเมื่อ 16 ตุลาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%87%E0%B8%B9>

2.2 โครงสร้างของกระดูก ประกอบไปด้วย กะโหลกศีรษะ กระดูกสันหลัง ซี่โครง กระดูกเชิงกราน ข้อกระดูกสันหลังที่มากช่วยทำให้งูโค้ง หรืองอตัวได้ดี และมีความแข็งแรงสูงทำให้งูสามารถออกแรงบังคับกล้ามเนื้อบีบรัด โครงกระดูกสันหลังจะไม่เชื่อมต่อกับช่องท้อง มันจึงขยายตัวได้ง่ายเมื่อกินเหยื่อขนาดใหญ่

2.3 ระบบหายใจ งูหายใจเข้าและออก โดยผ่านปากและหลอดลม เชื่อมกับปอดที่อยู่ด้านขวาข้างเดียว ยกเว้นพวก Boa และ Python ที่มีปอดซ้ายด้วย ช่วยในการหายใจ โดยปกติงูจะมีปอดขวาที่ใหญ่ โดยเฉพาะพวกงูน้ำ จะมีปอดข้างขวาใหญ่เป็นพิเศษ ช่วยควบคุมการลอยตัวน้ำได้ แต่งูบางสายพันธุ์ที่มีปอดด้านซ้าย ที่เชื่อมต่อกับปอดขวาจะทำให้งูชนิดนั้น เก็บอากาศได้มากกว่าปกติ เมื่อต้องขยอกเหยื่อที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งไม่สามารถหายใจได้ในเวลานั้น ทำให้มันสามารถลึกลับหายใจได้นาน

2.4 ระบบการไหลเวียนโลหิต ระบบการไหลเวียนโลหิตของงูเหมือนกับสัตว์ทั่ว ๆ วนแต่หัวใจมันมี 3 ห้อง

2.5 ระบบการย่อยอาหาร เริ่มจากที่ปาก เมื่องูกินเหยื่อก็ก็น้ำย่อยออกมา งบางชนิดที่มีพิษ มันจะขับพิษออกมาฆ่าเหยื่อ ลำคอและหลอดอาหารมีกล้ามเนื้อพิเศษที่ช่วยขับดันอาหารไปยังกระเพาะที่มีประสิทธิภาพในการย่อยอาหารได้ดี ลำไส้ของมันจะมีขนาดใหญ่เป็นคด ๆ อาหารที่ไม่ย่อยจะถูกขับออกมาทางทวาร

2.6 ระบบขับเหงื่อ งูไม่มีกระเพาะปัสสาวะ ดังนั้นของเสียจึงถูกกรองผ่านไต และขับกรดปัสสาวะออกมา โดยเก็บน้ำใช้ไตกรองน้ำ เพื่อเก็บรักษาความชุ่มชื้นไว้ได้

2.7 ระบบสืบพันธุ์ อวัยวะเพศของงูตัวผู้ ตัวผู้จะมีอวัยวะยื่นออกมาจากลำตัว 2 อัน แต่จะใช้ผสมพันธุ์ครั้งละ 1 อัน มีการผสมพันธุ์เหมือนกับสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม และสัตว์เลื้อยคลานอื่น ๆ ที่ใช้การผสมพันธุ์ภายในร่างกาย ตัวผู้จะมีอวัยวะสืบพันธุ์ 2 อัน มีลักษณะยาวเรียว แต่ในเวลาผสมพันธุ์จะใช้เพียงอันเดียว โดยปล่อยสเปิร์มจากถุงอัณฑะผ่านท่อปัสสาวะไปยังรังไข่ของตัวเมีย

2.8 ระบบประสาท ระบบประสาทของสมองและกระดูกสันหลัง จะเชื่อมต่อกันยาวเป็นเครือข่ายตลอดแนวสันหลัง ทั้งยังควบคุม Jacobson's Organ ในบางสายพันธุ์มีระบบควบคุมความร้อน ไวต่อความรู้สึก ความร้อน และแสงสว่าง ทำให้เกิดปฏิกิริยากับระบบประสาท

การเคลื่อนไหว

การเลื้อย โดยปกติงูมีลักษณะการเลื้อย 4 แบบ ซึ่งปัจจัยสำคัญมาจากภูมิประเทศ สิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิตทำให้มันมีลักษณะการเลื้อยที่ต่างกัน ดังนี้

1. เลื้อยแบบลำตัวตรง ส่วนใหญ่จะพบในจำพวกงูใหญ่ เคลื่อนไหวช้า โดยมันจะใช้กล้ามเนื้อท้อง ดึงตัวเป็นลักษณะลูกคลื่น

2. เลื้อยแบบคดเคี้ยว การเลื้อยแบบนี้เป็นการเลื้อย โดยปกติของงูทั่ว ๆ ไปบนพื้นหินหรือพื้น ที่ไม่สม่ำเสมอ

3. เลื้อยแบบถีบตัว การเลื้อยแบบนี้จะเลื้อยบนพื้นที่มีลักษณะแน่น ใช้การขดตัวและถีบตัว ไปข้างหน้า

4. การเลื้อยแบบแฉก การเลื้อยแบบนี้จะเลื้อยบนพื้นทรายที่ หลวม ๆ และพื้นดินที่นุ่ม ๆ ใช้การโหยงตัวขึ้นพ่นพ่น และดันตัวไปด้านข้าง

การหาอาหาร

อาหารสำหรับงูนั้นมีมากมายหลายประเภท ส่วนใหญ่จะเป็นสัตว์ที่ตัวเล็กกว่า เช่น ลูกไก่ จิ้งจก หนู กระต่าย ไก่ป่า เก้ง หรือสัตว์ขนาดใหญ่ เช่น หมู หรือกวาง หรือแม้แต่งูด้วยกันเอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ของงูด้วย

การจู่โจม

1. **การขู่** งูจะขู่สิ่งมีชีวิตที่เข้ามาใกล้มัน หรือรู้สึกลัวว่าไม่ปลอดภัย โดยแต่ละชนิดมีวิธีการขู่ที่ไม่เหมือนกัน เช่น การชูคอแผ่แม่เบี้ยของงูจงอาง ฯลฯ

2. **การต่อสู้** เวลาจะต่อสู้ มันจะฉกโดยการยื่นหัวไปด้านหลังแล้วยื่นคอดมาทางด้านหน้าแบบแรง ๆ แล้วกัดโดยใช้เขี้ยวเจาะไปหาส่วนเนื้อหนัง แล้วปล่อยพิษออกไปหาเหยื่อ พิษมันจะอยู่ที่ฟันเขี้ยว ถ้าถึงเวลากัด พิษก็ออกจากฟันแล้วเข้าสู่ที่ถูกรเจาะ

การผสมพันธุ์

การดำเนินชีวิตของงูส่วนมากจะอยู่ตัวเดียว แต่เมื่อต้องการผสมพันธุ์ก็จะมารวมกลุ่มกัน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มโอกาสในการผสมพันธุ์สำเร็จ งูจะมีความพิเศษในการเลื้อยเวลาที่จะผสมพันธุ์ออกไปได้ งูตัวเมียสามารถเก็บสเปิร์มของตัวผู้ รอจนกระทั่งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของลูก ๆ ซึ่งจะหลังจากฤดูใบไม้ผลิก็จะใช้วิธีวางไข่ และก็มีบางสายพันธุ์ที่ฟักไข่ในตัวและออกลูก แม้ว่าบางสายพันธุ์จะผสมพันธุ์หลายเวลา เมื่อผสมพันธุ์กับตัวเมียที่เป็นคู่เสร็จแล้วก็จะแยกออกไปผสมกับตัวอื่นได้อีก งูตัวเมื่อก็ก็น่าจะไปผสมพันธุ์กับตัวผู้คนอื่นอีกเช่นกัน และหลายครั้งเมื่อออกลูก ลูกก็จะไม่เหมือนพ่อ

ในช่วงฤดูผสมพันธุ์ งูก็จะออกหากินตามทาง แต่บางสายพันธุ์ที่จำศีลร่วมกันเป็นร้อยอยู่ในถ้ำ พวกมันก็จะผสมพันธุ์กันก่อนฤดูใบไม้ผลิ และพวกมันก็จะออกจากจำศีลก่อนสิ้นฤดูหนาว และแยกย้ายจากกันไป บางสายพันธุ์ เช่น แมมบ้า และงูหางกระดิ่ง ตัวผู้ต้องต่อสู้เพื่อแย่งชิงการผสมพันธุ์กับตัวเมีย ตัวผู้กับตัวผู้ก็จะพันรอบตัวเมีย พยายามที่จะผสมพันธุ์กับตัวเมีย การเคลื่อนไหวของพวกมันก็จะไปด้วยทางที่นุ่มนวล แต่ก็จะมีตัวหนึ่งได้ผสมพันธุ์กับตัวเมื่อก่อน อีกตัวก็จะขดเป็นวงกลมรอเฉย ๆ อยู่ใกล้ ๆ เพื่อรอที่จะผสมพันธุ์ต่อ ความอุดมสมบูรณ์เป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีวิตของงู พวกมันจะผสมพันธุ์กันปีละหนึ่งครั้ง เมื่อผสมพันธุ์แล้วสเปิร์มก็จะอยู่ในตัวเมีย และรอเวลาที่จะผสมและวางไข่ในช่วงเวลาที่มีความอุดมสมบูรณ์

แหล่งที่พบ

ภายในประเทศไทยและอินโดนีเซียมีงูอยู่จำนวนมากกว่า 100 ชนิด เช่น งูหลาม งูเหลือม (Pythonidae) ซึ่งเป็นงูที่มีขนาดใหญ่ สามารถเจริญเติบโตจนมีความยาวได้ถึง 10 เมตร ซึ่งงูชนิดนี้เป็นงูที่คล้ายคลึงกับงูอนาคอนดา ซึ่งเป็นงูที่อยู่ในวงศ์ Boidae ซึ่งเป็นงูที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก งูมีจำนวนมากมายหลากหลายชนิด โดยปกติงูจะมีอยู่ชุกชุมสามารถพบเห็นได้ทั่วไปเกือบทั่วทั้งประเทศไทย นอกจากพื้นที่ทางตอนเหนือของประเทศไทย ซึ่งจำนวนประชากรของงูลดน้อยลงเป็นอย่างมาก ซึ่งชนิดของงูนั้นขึ้นอยู่กับสภาพอากาศและสภาพทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยด้วย เช่นพื้นที่ป่าไม้ และพื้นที่ที่รกชัฏในปัจจุบันพบได้ทุกส่วนของทุกมุมโลก ไม่เว้นแต่กระทั่งในชุมชนเมืองใหญ่หรือบ้านเรือนของมนุษย์ ยกเว้นในเขตขั้วโลกที่มีอากาศหนาวเหน็บ ทั้งขั้วโลกเหนือและขั้วโลกใต้

คติความเชื่อเกี่ยวกับงู

งูเป็นสัตว์ที่ผูกพันกับมนุษย์มานานแล้ว ในหลายวัฒนธรรมและความเชื่อจะมีงูเข้ามาเกี่ยวข้องกับด้ายเสมอ ๆ เช่น

ความเชื่อของชาวจีน

หนี่วา (จีนตัวเต็ม: 女媧) เป็นเทพเจ้าผู้หญิงที่เชื่อว่าเป็นต้นบรรพบุรุษของมนุษย์ในปัจจุบันก็มีท่อนล่างเป็นงู หรือในความเชื่อของศาสนาคริสต์ ซาตานก็ได้แปลงร่างมาเป็นงูเพื่อล่อลวงให้อา담กับอีฟ ซึ่งเป็นมนุษย์ชายหญิงคู่แรกประพฤติดิถีในสวนเอเดน จึงถูกพระเจ้าไล่ลงจากสวรรค์ ในอินเดียที่ซึ่งมีความเชื่อและวัฒนธรรมที่หลากหลาย งูมีชื่อเรียกในตระกูลภาษาอินโด-ยูโรเปียนที่เป็นภาษาที่ใช้ภูมิภาคแถบนี้ว่า "นาคา" อันเป็นชื่อเรียกอย่างเดียวกับ "พญานาค" ซึ่งเป็นงูใหญ่ที่เป็นสัตว์กึ่งเทพในความเชื่อของชนชาวอารยันและเอเชียอาคเนย์ เช่นเดียวกับ "มังกร" ในความเชื่อของชาวจีน ซึ่งเชื่อว่ามีที่มาจากงูขนาดใหญ่ ในทางการแพทย์งูถือเป็นสัญลักษณ์ของทางการแพทย์ศาสตร์แบบสากล โดยจะเป็นรูปคทาหรือไม้เท้าที่มีงูสองตัวเกี่ยวพันกัน หรือบางครั้งอาจมีปีก ซึ่งมีมาจากเทพปกรณัมกรีก

ลัทธิบูชา บูชานาค

ในตำราเกี่ยวกับศาสนาต่างมีความเห็นตรงกันว่าศาสนาที่นับถืองูเป็นศาสนาเก่าแก่ มีมาก่อนสมัยพุทธกาลเป็นพันปี เช่นที่เรียกกันว่าศาสนา ปฤศ หรือ ปฤศวิ พวกนับถือบูชาดินและงูพวกที่นับถืองูนี้คือพวกกราวีเกียร์ ซึ่งต่อมากลายเป็นพวกทมิฬ พวกนับถือแผ่นดิน ภูเขา ว่าเป็นสิ่งประเสริฐเลิศกว่าสิ่งทั้งปวงเพราะเป็นบิดามารดาของสรรพสิ่งทั้งหลาย นอกจากนี้ยังนับถือสัตว์มีพิษที่อยู่ในดินคืองู ว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์อีกด้วย¹⁴ การบูชาบูชานาคนี้ ในอินเดียปัจจุบันก็ยังนับถือกันอยู่อย่างพิธีนครปัญจมี (NagaraPanchami) มีการเลี้ยงงูในเดือนกุมภาพันธ์ พิธีนี้เป็นการเลี้ยงงูเท่าโดยทั่ว ๆ ไป คือ ประชาชนนำอาหาร ได้แก่ นม กล้วย นำไปเลี้ยงงูที่อยู่ตามรูตามโพรงเท่าที่จะหาได้ พิธีบูชาของอินเดียทำกันอยู่เสมอ ในวันนาคปัญจมีนั้นได้ห้ามไถนาเกี่ยวเพราะเกรงไปว่าจะไถไปถูกงูเข้านั่นเอง ด้วยเหตุนี้ในวันนาคปัญจมีจึงได้ห้ามอะไรต่าง ๆ ดังกล่าวมาข้างต้นนั้น พิธีนาคปัญจมียังคงทำกันอยู่ในอินเดียและเนปาล

นอกจากนี้ยังมีพิธีของชาวฮินดูอีกอย่างหนึ่ง เรียกว่า อนันตจตุรทศิจะทำกันในวันขึ้น 14 ค่ำ เดือนภัทรบท คือ เดือน 10 (ในราวเดือนกันยายน เป็นวันนักขัตฤกษ์ของพญานาคชื่อ อนันตนาคราช) ซึ่งในตำนานมีความเชื่อว่ามีครั้งเทวดาและอสูรกวณเกษียรสมุทร ก็ใช้พญาเศษนาคราช เชือกเส้นใหญ่พันรอบเขามันทร (Mandara) 4 รอบ แล้วดึงชักเขามันทรให้หมุนไปมา ในหนังสือ

¹⁴ ส. พลายน้อย [นามแฝง], **ครุฑยุดนาค ตำนานว่าด้วยกำเนิดแห่ง “ครุฑ” และ “พญานาค”**, เข้าถึงเมื่อ 24 เมษายน 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.siamganesha.com/hindu/archives/344#more-344>

นารายณ์สืบบาง ฉบับโบราณของคุณหญิงเลื่อนฤทธิ์ ต.จ.กล่าวไปอีกอย่างหนึ่งว่า“พระอิศวรผู้เป็นเจ้าของ บันดาลให้เกิดพระอนันตนาคราช มีศักดานุภาพยิ่งนัก พระอนันตนาคราชมีจิตคิดฟุ้งซ่าน อยากจะ ส้าแดงฤทธิ์จึงออกกวาจา ว่าผู้ใดในไตรภพนี้ไม่มีฤทธิ์เสมอเรา

ผู้ชื่อว่า พระอนันตนาคราชนี้หาไม่แล้วหรือเทวดาองค์ใดจะมีฤทธิ์บ้าง ก็มาลองฤทธิ์กัน ต่อพระพักตร์พระผู้เป็นเจ้าของทั้งสี่พระองค์ เทพดาทั้งหลายมีอาภรณ์ที่ จะผจญด้วยพระอนันตนาคราชไม่ ตอบประการใด”ที่กล่าวมานั้นก็เพื่อให้เห็นฤทธิ์เดชของพญาอนันตนาคราช และอาจสรุปได้ว่าการ บูชานาคของชาวฮินดูดังกล่าวข้างต้นเป็นการบูชาพญาเศษนาคหรือพญาอนันตนาคราช ซึ่งเป็น พญานาคผู้ยิ่งใหญ่ยิ่งกว่านาคทั้งหลาย

งูในคติความเชื่อต่าง ๆ ของชาวโลก

งูในคติของ ชาวตะวันออกกลางโบราณและอารยธรรมอียิปต์โบราณ งูนั้นเป็นเทพเจ้า แห่งความรู้ และอาจรวมไปถึงสัญลักษณ์ของแผ่นดินโลกงูคติของชาวอียิปต์นั้น งูเป็นตัวแทน ของ Apep เป็นศัตรูคู่แค้นของ Ra หรือพระอาทิตย์ ซึ่งจะต่อสู้กันทุกวัน ที่มีกลางคืนเพราะว่า Ra ต้องลงไปรบกับ Apep ทุกวันนั่นเองส่วนใหญ่ Apep จะแพ้ และจะถูกสับเป็นพันท่อน ๆ แล้วถูกโยน ทิ้งไปยังอเวจี แต่รุ่งขึ้นก็จะโผล่มากัดกันใหม่ แต่เมื่อใดที่เกิดสุริยุปราคานั้น ชาวอียิปต์เชื่อว่าตอนนั้น Ra เสียท่าแก่ Apep เลยโดยกลืนกินไป ชาวอียิปต์เลยต้องออกมาสวดมนต์และตะโกนอะอะกันใหญ่ เพื่อให้ Apep ตกใจและปล่อยพระอาทิตย์

ภาพที่ 35 Apep

ที่มา: Elnas' Monologue, **งูในคติความเชื่อต่าง ๆ ของชาวโลก**, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก [http://elnas.exteen.com/20051006/entry-1](http://elinas.exteen.com/20051006/entry-1)

แต่ในคติอียิปต์เองก็มีเทพเจ้างู Buto อีกองค์หนึ่งซึ่งเชื่อกันว่าเป็นผู้พิทักษ์แห่งองค์ฟาโรห์ ด้วยซึ่งในมงกุฏของฟาโรห์สังเกตไหมหว่าจะมีงูแปะอยู่ คาดว่าเป็นตัวแทนของเทพองค์นี้

ภาพที่ 36 Buto

ที่มา: Elnas' Monologue, **งูในคติความเชื่อต่าง ๆ ของชาวโลก**, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก [http://elnas.exteen.com/20051006/entry-1](http://elinas.exteen.com/20051006/entry-1)

ในคติของชาวฟีจีและชาวโพลินีเซียก็มีการนับถือ Ratu-mai-bula ว่าเป็นเทพเจ้าผู้ครอบครองโลกบาดาลในตำนานกรีกนั้นก็มีการกล่าวถึงงูร้อยหัว Ladon ซึ่งเป็นผู้เฝ้าสวนผลไม้ทองคำของ Hesperides ซึ่งตั้งอยู่ทางตะวันตกสุดของโลก

ส่วนในคติของชาวพุทธนั้นก็คือพญานาค ส่วนตามคติของชาวคริสต์นั้น งูจะโผล่มาหลัก ๆ สองตอนก็คือในตอนที่ซาตานแปลงเป็นงูมาหลอกให้อีฟกินผลไม้แห่งปัญญา กับตอนที่โมเสสใช้ปาฏิหาริย์เปลี่ยนไม้เท้าเป็นงูต่อหน้าฟาโรห์อียิปต์ในตำนานสัตว์ประหลาดของยุโรปในช่วงยุคกลาง ก็มีการกล่าวถึงตัว บาซิลิสก์ ซึ่งเจ้าแห่งอสรพิษ แคจ็องก็จะทำให้ตายส่วนในตำนานยุโรปเหนือก็จะมี Jörmungandr บุตรของเทพโลกิ ซึ่งเป็นพญาอสรพิษที่ร้ายกาจ และในสงคราม งูนี้ก็ได้อสู้กับเทพเจ้า Thor จนตายไปด้วยกันในศาสนา Yoruba ของชาวแอฟริกา ก็มีการบูชา Oshumare หรืองูสีรุ้ง ซึ่งเป็นตัวแทนของการเกิด ส่วนในความเชื่อของชาวแอซเทค-มายา ก็จะมีการบูชา Quetzalcoatl ซึ่งเป็นงูมีขนแบบนกซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของอรุณรุ่ง

ความเชื่อของชาวเผ่าลูกบารา ในแถบซาอีร์และอูกานดา คือ Adro ครึ่งแห่งความชั่วร้ายของเทพเจ้า Adroa ผู้สร้างโลกโดยเทพองค์จะว่ายน้ำตามแม่น้ำใหญ่ ๆ ของโลกแล้วก็จะสร้างลูกงู Adroanzi ขึ้นมามากมาย และจะคอยแอบซ่อนอยู่ตามแม่น้ำ หลบหลังโขดหิน และคอยหาเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายที่ผ่านไปผ่านมาแล้วก็จะแอบเลื้อยตามกลับบ้านด้วย

ความเชื่อโบราณของชาวฟินแลนด์ Ajatar ปีศาจจะมีหน้าตาคล้าย ๆ งูกับมังกร โดยที่จะอาศัยอยู่ตามป่าดงพงไพร ซึ่งเธอก็จะคอยให้หมกกับเหล่างูน้อยใหญ่รวมถึงปีศาจอื่น ๆ ด้วย เธอนั้นว่ากันว่าเป็นตัวแพร่โรคภัยต่าง ๆ อีกต่างหาก ถ้านักเดินทางบังเอิญเจอเธอก็เป็นไปได้ว่าจะป่วยทันตาเห็น

ตามคติของชาวเผ่าแอฟริกันโบราณบางเผ่า DA เทพเจ้าอุเทพองค์นี้มีหน้าที่พันรอบจักรวาลและโลกไว้ให้อยู่เป็นรูปเป็นทรง ซึ่งก็ถูกขอร้องโดยพระแม่ Mawu ผู้สร้างสรรพชีวิตว่าให้มาช่วยหน่อย เพราะเธอกลัวจักรวาลจะบิดเบี้ยวหรือแตกออก เลยให้มาช่วยรัดให้เข้าที่เข้าทาง

ความเชื่อในแถบลิชัวเนีย แลตเวีย Egle (ไม่ใช่ในกอินทรี) หัวหน้าแห่งเหล่างูศักดิ์สิทธิ์ Zaltys งูพวกนี้เป็นงูศักดิ์สิทธิ์

ตามคติจีนโบราณ FU-XI เทพเจ้าแห่งการสร้างสรรค์และศิลปะว่ากันว่าเป็นเทพมังกรรุ่นแรกที่ปกครองผืนแผ่นดินจีนเมื่อราว ๆ ห้าพันปีที่แล้ว และเป็นผู้ถ่ายทอดการจับปลา การเกษตร การเลี้ยงสัตว์ ตัวอักษร เพลง และอื่น ๆ

Heptet เทพธิดาของอียิปต์ เธอมีศีรษะเป็นงู เป็นเทพแห่งการตายอย่างสงบและเป็นผู้พิทักษ์ชีวิตหลังความตาย

ภาพที่ 37 Heptet

ที่มา: Elnas' Monologue, งูในคติความเชื่อต่าง ๆ ของชาวโลก, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://elinas.exteen.com/20051008/entry>

TYPHON เทพอสูรแห่งกรีก บุตรของพระแม่ไกอา เทพอสูรตนนี้นั้นว่ากันว่ามามีหัวและแขนขาเป็นงูนับร้อยตัว และสามารถพันลวดาได้

ภาพที่ 38 TYPHON

ที่มา: ZEUS, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://mythologica.fr/grec/zeus3.htm>

NYAMINYAMI เทพเจ้าครึ่งงูครึ่งปลาแห่งแม่น้ำแซมบาซี ชายแดนของซิมบับเวกับแซมเบีย แห่งแอฟริกา ชาวเผ่าบาตองกานับถือมาก ก่อนที่ที่อยู่ของเผ่านี้จะหายไปทั้งเผ่าเพราะการสร้างเขื่อน และการสร้างก็มีคนตายมากมาย ว่ากันว่าเพราะไปลบหลู่เทพองค์นี้นั่นเอง

ALMUDJ (KALSERU) งูสายรุ้งแห่งอะบอริจินส์ ผู้สร้างชีวิต เทพเจ้าแห่งความอุดมสมบูรณ์ การเจริญเติบโตและฝน ว่ากันว่ามีหัวเป็นจิงโจ้ ตัวเป็นงูหางเป็นจระเข้

เทวีงูแห่งไมนอน (Minoan Snake goddess) ตามความเชื่อเกาะครีต (เกาะมิโนทอร์) ซึ่งก็มีการพบรูปเคารพของเทวีที่ถืองูในมือทั้งสองข้างอยู่ในวิหารใหญ่ ๆ ของเกาะครีต แต่ก็ยังไม่มีใครรู้แน่นอนว่าเทวีองค์นี้ชื่อว่าอะไร แต่พอจะอนุมานได้ว่าเป็นเทวีแห่งการเกิดใหม่และชีวิตนิรันดร์ (น่าจะได้รับอิทธิพลอารยธรรมอียิปต์ที่มีการบูชางู)

ภาพที่ 39 เทวีงูแห่งไมนอน

ที่มา: Elnas' Monologue, [งูในคติความเชื่อต่าง ๆ ของชาวโลก](http://elinas.exteen.com/20051006/entry-1), เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://elnas.exteen.com/20051006/entry-1>

Shahmeran เทพเจ้าแห่งความรู้และผู้พิทักษ์ความลับ ตามคติของอนาโตเลียน (รู้สึกจะเป็นแถวตะวันออกกลาง ก่อนได้รับอิทธิพลของศาสนาอิสลาม) ซึ่งมีรูปร่างเป็นงู แต่หัวเป็นผู้หญิงเธอนั้นปรากฏอยู่ในจารึกต่าง ๆ ทางตะวันออกกลาง

ภาพที่ 40 Shahmeran เทพเจ้าแห่งความรู้และผู้พิทักษ์ความลับ
ที่มา: Elnas' Monologue, **งูในคติความเชื่อต่าง ๆ ของชาวโลก**, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2559,
เข้าถึงได้จาก <http://elnas.exteen.com/20051006/entry-1>

Hecate เป็นเทวีแห่งทางแยกในตำนานกรีก มักจะโผล่มาในรูปสัญลักษณ์ที่มี 3 หัว โดยหัวหนึ่งเป็น งู หัวหนึ่งเป็นสุนัขและอีกหัวเป็นม้า เธอมันจะโผล่มาตามทางแยกในคืนพระจันทร์สีดำ และแต่ละหัวก็จะชี้ไปตามทิศของทางแยกนั้น ๆ มักจะเข้าใจกันว่าเป็นเทวีแห่งแม่มดไม่ก็ปีศาจไปเลย

ภาพที่ 41 รูปสลักของ Hecate
ที่มา: Elnas' Monologue, **งูในคติความเชื่อต่าง ๆ ของชาวโลก**, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2559,
เข้าถึงได้จาก <http://elnas.exteen.com/20051006/entry-1>

Eingana แม่ผู้ต้นกำเนิดของสิ่งมีชีวิตของชาวอะบอริจินส์ ว่ากันว่าเป็นแม่ขนาดใหญ่ ซึ่งก็ให้กำเนิดสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ มากมาย แต่ว่าเธอนั้นไม่มีช่องคลอด เธอเลยตัวบวมขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่ง ทุรนทุรายเพราะมีแต่อะไรไม่รู้เต็มท้อง เตือนรื้อจนถึงเทพ Barraiya ที่ทนเห็นนงูยักษ์ทรมานไม่ไหวเลย ต้องปาหอกใส่ท้อง จนสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ที่อันจะมีในออสเตรเลียก็ทะลักทะล้นออกมา

ศิลปกรรมที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์

ศิลปกรรมของศิลปินไทย

1. จำลิบเอกทวี บุรณเขตต์

ภาพที่ 42 จำลิบเอกทวี บุรณเขตต์

ที่มา: Pjeabia, พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน จำทวิ เสริมแต่งสถานพื้นให้ยั่งยืน, เข้าถึงเมื่อ 30 เมษายน 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net/blog/entry.php?id=940874>

จำลิบเอกทวี บุรณเขตต์ เป็นชาวพิษณุโลก เกิดเมื่อวันอังคารที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2475 ปัจจุบันอายุ 83 ปี (นับถึง พ.ศ. 2558) การศึกษาจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนผดุงราษฎร จังหวัดพิษณุโลก หลังจากนั้นได้ใช้ประสบการณ์ที่ใกล้ชิดกับบิดาซึ่งเป็นครูสอนศิลปะในโรงเรียน นำมาดัดแปลงประกอบอาชีพเลี้ยงตัว เริ่มจากการรับจ้างเขียนภาพโฆษณาสินค้าตามงานวัด และได้มีโอกาสฝึกงานเป็นช่างวาดประจำร้านช่างศิลป์อีกหลาย ๆ แห่งในกรุงเทพฯ ต่อมาเดินทางกลับจังหวัดพิษณุโลก และได้เข้ารับราชการทหารตติยศสิบตรี ในตำแหน่งช่างเขียนฝ่ายยุทธโยธา กองทัพภาคที่ 3 จากนั้นกองทัพภาคที่ 3 ได้ส่งไปฝึกงานช่างหล่อโลหะที่กองหัตถศิลป์กรมศิลปากร เป็นศิษย์ของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี อบรมรับราชการเป็นเวลา 23 ปี จึงลาออกและหันมายึดอาชีพเป็นช่างปั้นหล่อพระพุทธรูป โดยเปิดโรงหล่อ “บูรณะไทย (จำทวิ)” เป็นของตนเอง และดำเนินงานมากกว่า 30 ปี จนถึงทุกวันนี้ จำลิบเอกทวี บุรณเขตต์ เป็นผู้มีความมานะบากบั่น หมั่นฝึกฝนใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ

โดยเฉพาะในช่วงที่ประกอบอาชีพรับจ้างหล่อพระพุทธรูปเป็นอาชีพหลัก จำสืบเอกทวิ บูรณเขตต์ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม ประจำปี พ.ศ.2526 และในปี พ.ศ.2527 ได้รับพระราชทานปริญญาครุศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาศิลปศึกษา ปริญญาศิลปศาสตร ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาศิลปะ และได้รับเครื่องหมายประกาศเกียรติคุณสาขาต่าง ๆ

ภาพที่ 43 รูปเหมือนของพระพุทธรชินราช ภาปร. สร้างขึ้นเพื่อหาทุนจัดตั้งมูลนิธิ "เย็นศิริภิบาล" ที่มา: มูลนิธิศิลปะแห่งรัชกาลที่ 9, ลักษณะไทย พระพุทธรูปปฏิมาผลงานจำสืบเอกทวิ บูรณเขตต์, เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.laksanathai.com/book1/p231.aspx>

ภาพที่ 44 รูปปั้นและหล่ออนุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ประทับยืนอยู่ที่ค่ายสมเด็จพระนเรศวร มหาราช จังหวัดพิษณุโลก

ที่มา: ตามรอยพระนเรศวร ผลงานจำสืบเอกทวิ บูรณเขตต์, เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2557, เข้าถึงได้จาก http://www.myfirstbrain.com/parent_view.aspx?id=54848

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาประวัติและผลงานของ จำสืบเอกทวิ บูรณเขตต์ อย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้วนั้น ผู้วิจัยเกิดความประทับใจในผลงานการปั้นพระพุทธรูปของจำสืบเอกทวิ บูรณเขตต์ เป็นอย่างมาก ที่ปั้นได้มีลักษณะพุทธกริยาที่งดงาม สัดส่วนโครงสร้างมีความอ่อนโยน สอดคล้อง พระพักตร์ของพระพุทธรูปของจำสืบเอกทวิ บูรณเขตต์ สง่าผ่าเผย แสดงออกถึงความตั้งมั่นอยู่ในสติ ผู้วิจัยจึงได้รับอิทธิพลในการสร้างพระพุทธรูปของ จำสืบเอกทวิ บูรณเขตต์ โดยเฉพาะในส่วนของพระพักตร์ของพระพุทธรูปของจำสืบเอกทวิ บูรณเขตต์ มาประยุกต์ใช้ประกอบกับงานสร้างสรรค์วิธานิพนธ์ชุด “สงบ สติ โรคนยา”

2. ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เถาทอง

ภาพที่ 45 ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปรีชา เถาทอง

ที่มา: กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, ศ.ปรีชา เถาทอง, เข้าถึงเมื่อ 28 เมษายน 2559, เข้าถึงได้จาก http://www.culture.go.th/thai/index.php?option=com_joomgallery&func=detail&id=20&Itemid=327

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปรีชา เถาทอง เกิดเมื่อวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2491 ที่กรุงเทพฯ สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรีศิลปบัณฑิต (จิตรกรรม) เกียรตินิยมอันดับ 2 จากคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อปี พ.ศ. 2515 แล้วทำงานเป็นอาจารย์พิเศษที่โรงเรียนเพาะช่าง 1 ปี ก่อนย้ายมาเป็นอาจารย์ที่คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ต่อมาได้รับทุนไปศึกษาที่ L'Accademia di belle Arte ณ กรุงโรม ประเทศอิตาลี ในปี พ.ศ. 2519 และสำเร็จการศึกษาศิลปมหาบัณฑิต (จิตรกรรม) คณะจิตรกรรม

ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัย-ศิลปากร ปี พ.ศ. 2522 ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำภาค
วิชาศิลปะไทย คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

รางวัลที่ได้รับ

ได้รับรางวัลศิลปินชั้นเยี่ยม สาขาจิตรกรรมจากงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ปี 2522

รางวัลเหรียญเงินจากศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 22 (จิตรกรรม)

รางวัลเหรียญทองจากศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 23

รางวัลศิลปกรรมยอดเยี่ยมจากศิลปกรรมครบรอบที่ 3 ของหอศิลป์ พีระศรี

รางวัลเหรียญทองศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 24

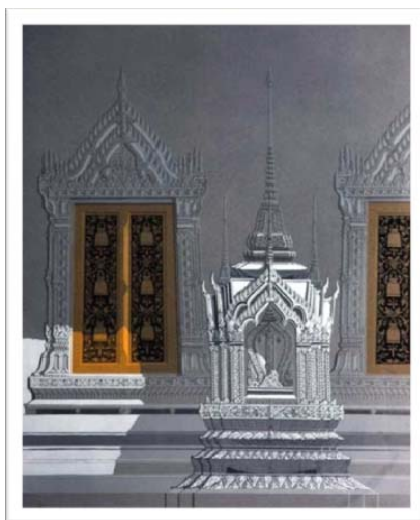
รางวัลเหรียญทองศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 25

ได้รับเกียรติให้เป็นศิลปินชั้นเยี่ยม สาขาจิตรกรรม

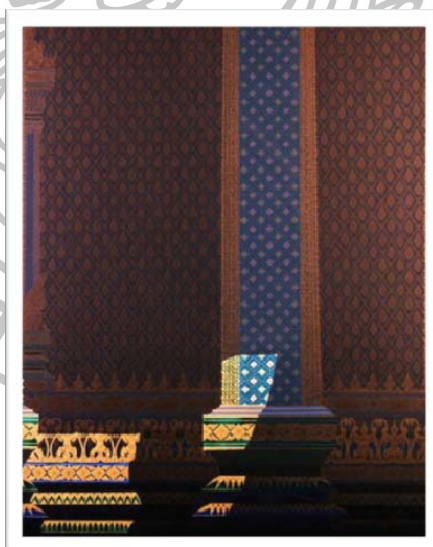
ศิลปินแห่งชาติ ประจำปี 2552 สาขาสภาพทัศนศิลป์

ภาพที่ 46 แสงบนวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ผลงานศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปรีชา เถาทอง
ที่มา: หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ, แสงบนวัดพระศรีรัตนศาสดาราม,
เข้าถึงเมื่อ 28 เมษายน 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.queengallery.org/ArtPieces/Details.aspx?id=56>

ภาพที่ 47 ผลงานศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง
 ที่มา: Pimpituk, ศาสตราจารย์ปรีชา เกาทอง, เข้าถึงเมื่อ 28 เมษายน 2559, เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/423327>

ภาพที่ 48 ผลงานศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง
 ที่มา: สมบัติ เพิ่มพูนแกลอรี่, ปรีชา เกาทอง, เข้าถึงเมื่อ 28 เมษายน 2559, เข้าถึงได้จาก http://dooqo.com/dooqo_page.php?sub_id=3448

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาประวัติและผลงานของศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง อย่างลึกซึ้งแล้วนั้น ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวคิดในการแสดงออกของผลงานจิตรกรรม ที่ใช้กรอบของแสงเงา มาสื่อความรู้สึกในงานศิลปกรรมนั้น แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธธรรม ที่ให้ความรู้สึกถึงความสงบนิ่ง ความสงบภายในใจ แม้แต่ภายในเงาของงานจิตรกรรมนั้นก็มีความละเอียด ทำให้เห็นความมีสมาธิที่ลึกซึ้ง และกระแสน้ำของความสงบนิ่งของตัวศิลปินเอง และยังสามารถถ่ายทอดมายังผู้ที่ได้รับชมงานด้วย ผู้วิจัยเกิดความซาบซึ้ง ศรัทธาแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินเป็นอย่างมาก จนได้รับอิทธิพลในแนวคิดของการสร้างสรรค์ผลงาน ที่สื่อออกมาถึงความสงบ ความมีสมาธิ จึงได้นำแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลนี้ มาประกอบเข้ากับแรงบันดาลใจส่วนตัวของผู้วิจัยเอง นำมาสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “สงบ สติ ไร้คยา”

3. ศาสตราจารย์เมธีนนทิวรรณ จันทนะพะลิน

ภาพที่ 49 ศาสตราจารย์เมธีนนทิวรรณ จันทนะพะลิน

ที่มา: หอจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ศาสตราจารย์เมธีนนทิวรรณ จันทนะพะลิน, เข้าถึงเมื่อ 28 เมษายน 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.archives.su.ac.th/senior/sen42/Nonthawat.pdf>

นทิวรรณ จันทนะพะลิน เกิดเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2489 เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ประติมากรรม) ประจำปี 2549 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประติมากรรม จากมหาวิทยาลัยศิลปากร เคยได้รับรางวัลจากการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 19-22 และ 24

นนทิวรรณ จันทนะผะลิน เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยศิลปากรและได้ทำหน้าที่ทั้งการสอนและการบริหารการศึกษามาโดยตลอด โดยมีลำดับการทำงานดังต่อไปนี้

พ.ศ. 2514 อาจารย์ภาควิชาประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร

พ.ศ. 2522 เลขานุการภาควิชาประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร

พ.ศ. 2527 หัวหน้าภาควิชาประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร

พ.ศ. 2531 คณบดีคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

พ.ศ. 2533 ผู้อำนวยการหอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

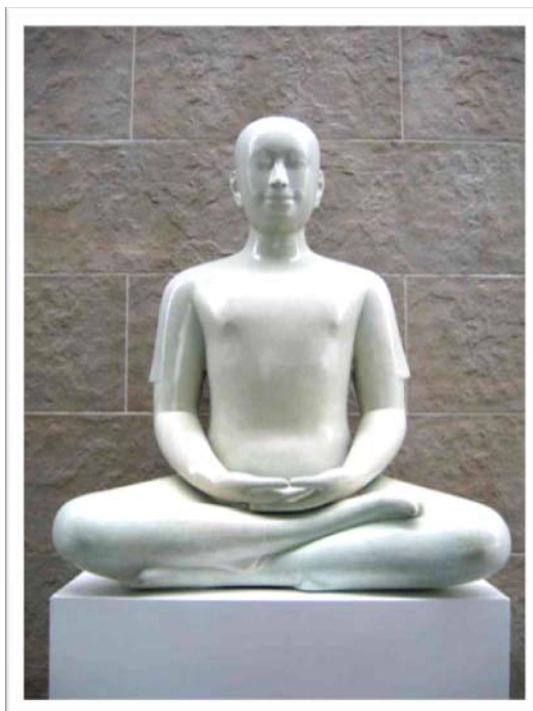
พ.ศ. 2546 คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นอกจากนี้ยังดำรงตำแหน่งนายกสมาคมประติมากรแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 50 อับปาสมาธิ

ที่มา: โครงการส่งเสริมศิลปะไทย, ผลงาน นนทิวรรณ จันทนะผะลิน, เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.thaiartproject.org/nontiva3.htm>

ภาพที่ 51 ขณิกะสมาธิ

ที่มา: โครงการส่งเสริมศิลปะไทย, ผลงาน นนทิวรรณ จันทนะผะลิน, เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.thaiartproject.org/nontiva3.htm>

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาประวัติ และผลงานของ ศาสตรเมธีนนทิวรรณ จันทนะผะลิน แล้วนั้น ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาผลงานประติมากรรมรูปทรงคน ที่มีการตัดทอน ลดส่วนรายละเอียดต่าง ๆ ของลักษณะมนุษย์ให้มีความเรียบง่าย มีความนุ่มนวล เป็นการสร้างผลงานโดยใช้การผสมผสานกัน ระหว่างความสง่างามของร่างกายมนุษย์ และปริมาตรที่กลมกลึง เรียบง่าย ตามที่ศิลปินชอบอย่างลงตัว จนเกิดความงดงาม และสามารถนำเสนอผ่านความรู้สึก อารมณ์ที่ศิลปินต้องการสื่อได้เป็นอย่างดี ซึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานนั้นมีเนื้อหาแฝงด้วยปรัชญาทางพระพุทธศาสนา ใกล้เคียงกับแนวคิดการสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิด เทคนิค และรูปแบบการนำเสนอผลงานประติมากรรมของ ศาสตรเมธีนนทิวรรณ -จันทนะผะลิน มาวิเคราะห์ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ กับผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “สงบ สติ ไร้คยา” ของผู้วิจัย

4. อาจารย์ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ

ภาพที่ 52 อาจารย์ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ

ที่มา: Portfolios, นิทรรศการ “โลกีย์ธรรม”, เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.portfolios.net/m/event?id=2988839%3AEvent%3A2290392>

อาจารย์ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ เกิดเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2506 ที่ตำบลช้างคลาน จังหวัดเชียงใหม่ ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะไทย คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร การศึกษาปริญญาตรี ศิลปะไทย คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปี 2532 ปริญญาโท ศิลปะไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ ปี 2538

เกียรติประวัติและรางวัล

ปี พ.ศ. 2532 รางวัลศิลปกรรมดีเด่น นิทรรศการศิลปกรรม “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ครั้งที่ 1 ของบริษัท โตชิบา ไทยแลนด์ จำกัด

ปี พ.ศ. 2533 รางวัลที่ 1 นิทรรศการศิลปกรรมบัวหลวง ครั้งที่ 14 จัดโดยธนาคารกรุงเทพ

Grand Prize การประกวดศิลปะภายใต้โครงการ “โตชิบา นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ครั้งที่ 12

Grand Prize การประกวดศิลปะภายใต้โครงการ “โตชิบา นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ครั้งที่ 2

- ปี พ.ศ. 2534 รางวัลที่ 3 เหรียญทองแดง นิทรรศการศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 37
รางวัลที่ 2 นิทรรศการศิลปกรรมบัวหลวง ครั้งที่ 15 จัดโดย ธนาคาร
กรุงเทพ
- ปี พ.ศ. 2535 นิทรรศการศิลปะไทยร่วมสมัยของธงชัย ศรีสุขประเสริฐ ณ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์เจ้าฟ้า กรุงเทพฯ
- ปี พ.ศ. 2536 รางวัลที่ 3 เหรียญทองแดง (จิตรกรรม) การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ
ครั้งที่ 39
- ปี พ.ศ. 2537 รางวัลที่ 3 เหรียญทองแดง (จิตรกรรม) การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ
ครั้งที่ 40

ภาพที่ 53 รูปหล่อสัมฤทธิ์ "สามขุม" ผลงาน อาจารย์ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ
ที่มา: Nokbook, ศิลปะวิสัย วัฒนธรรมสัมพันธ์ และทัศนวิจารณ์, เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2559,
เข้าถึงได้จาก <http://nokcult.blogspot.com/2012/03/blog-post.html>

ภาพที่ 54 รูปหล่อสัมฤทธิ์ "มนุษย์" ผลงาน อาจารย์ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ
ที่มา: Wikalenda, โลกีย์ธรรม, เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.wikalenda.com/งาน/โลกีย์ธรรม-074654.html>

ภาพที่ 55 รูปหล่อสัมฤทธิ์ "อรหันองค์ 8" ผลงาน อาจารย์ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ
ที่มา: รักบ้านเกิด, อรหันองค์ 8, เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.rakbankerd.com/2014/moca/view.php?id=368>

ภาพที่ 56 รูปหล่อสัมฤทธิ์ "นกเงือก" ผลงาน ชงชัย ศรีสุขประเสริฐ
ที่มา: อาร์ตเดลิเวอรี่เพลสแกลเลอรี, นิทรรศการศิลปะ "โลกีย์ธรรม" โดย ชงชัย ศรีสุขประเสริฐ,
เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.lib.su.ac.th/ArtNowAndThen/tha/news-2012/2012-Logiya/ex.html>

หลังจากที่ผู้วิจัย ได้ศึกษาประวัติ และผลงานของอาจารย์ชงชัย ศรีสุขประเสริฐ แล้วนั้น ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาผลงานประติมากรรม ชุด “โลกีย์ธรรม” ที่นำเสนอผลงานประติมากรรมภายใต้แนวคิดเกี่ยวกับ วิถีชีวิตของมนุษย์ ซึ่งมีการเวียนว่ายอยู่ในวัฏสงสาร แห่งการเกิด ดับ กิเลส ตัณหา อาจารย์ชงชัย ศรีสุขประเสริฐได้นำเสนอผลงานออกมาเป็นงานประติมากรรมลอยตัวแบบเหนือจริง เป็นการประกอบรูปร่าง รูปทรง ระหว่างคน และสัตว์เข้ามาประกอบกันในงาน เพื่อแสดงออกและถ่ายทอดถึงแนวคิดของศิลปิน ผู้วิจัยเองมีความพึงพอใจในการใช้แนวคิด การนำรูปสัตว์ต่าง ๆ มาประกอบรวมผสมผสานกับมนุษย์ จนเกิดเป็นผลงานที่มีรูปแบบลักษณะที่แปลกใหม่ และมีความงดงาม ผู้วิจัยจึงศึกษาค้นคว้าวิธีการทำงานของอาจารย์ชงชัย ศรีสุขประเสริฐ อย่างละเอียด นำแนวคิดนั้นมาวิเคราะห์ และประยุกต์ใช้ในผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด “สงบ สติ โกรธยา”

5. พระศรีศากยะทศพลญาณ ประธานพุทธมณฑลสุพรรณบุรี

ภาพที่ 57 พระศรีศากยะทศพลญาณ ประธานพุทธมณฑลสุพรรณบุรี
ที่มา: Noiwanwannoi, พระศรีศากยะทศพลญาณ ประธานพุทธมณฑลสุพรรณบุรี @ พุทธมณฑล
จ. นครปฐม, เข้าถึงเมื่อ 21 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://2g.pantip.com/cafe/blueplanet/topic/E12152287/E12152287.html>

พระศรีศากยะทศพลญาณประธานพุทธมณฑลสุพรรณบุรีเป็นพระพุทธรูปยืนปางลีลาขนาดใหญ่ประดิษฐานเป็นองค์พระประธาน ณ พุทธมณฑล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ออกแบบโดยศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี โดยประยุกต์พุทธลักษณะ มาจากพระพุทธรูปปางลีลาสสมัยสุโขทัย¹⁵

โดยมีพุทธลักษณะทรงยกพระบาทขวาจะก้าว ห้อยพระหัตถ์ขวาทำไกว พระหัตถ์ซ้ายยกเสมอพระอุระป้องไปเบื้องหน้าเป็นกิริยาเดิน มีความสูง 15.875 ถือเป็นพระพุทธรูปลีลาหล่อด้วยทองสำริดที่มีลักษณะงดงาม และมีขนาดใหญ่ที่สุดในสมัยรัตนโกสินทร์

ความเป็นมาของพระพุทธรูปปางนี้มีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับพุทธประวัติ ตอนที่พระพุทธเจ้าเสด็จไปจำพรรษา ณ ปิณฑุกัมพลศิลาอาสน์ ภายใต้ไม้ปาริฉัตตกะ ณ ดาวดึงส์เทวโลก เมื่อออกพรรษามหาปาวณาแล้ว จึงเสด็จลงจากเทวโลก ในการเสด็จลงจากเทวโลกนั้นเรียกกันว่า "เทโวโรหนสมามคม"

¹⁵ สำนักงานพุทธมณฑล สำนักงานพระพุทธรูศาสนาแห่งชาติ, พระพุทธรูปพระประธานพุทธมณฑล, เข้าถึงเมื่อ 21 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก http://bbc.onab.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=277&Itemid=168

สิ่งที่สอดคล้องกันในงานประติมากรรม “พระศรีศากยะทศพลญาณ ประธานพุทธมณฑล สุทรศน์” และ วิทยานิพนธ์ชุด “สติ สงบ โรคยา” ของข้าพเจ้าก็คือท่วงท่าลักษณะที่สง่างามของ พระพุทธรูปใบหน้าของพระพุทธรูปที่มีความร่วมสมัยมีลักษณะคล้ายมนุษย์ การแสดงความสงบนิ่ง การตั้งอยู่อย่างมีสติและการเคลื่อนไหวที่มีงดงามในสรีระของมนุษย์

ศิลปกรรมตะวันตก

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “สงบสติโรคยา” ข้าพเจ้าได้ศึกษาและค้นคว้า วิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมและผลงานศิลปกรรมที่มีแนวคิดเนื้อหาสอดคล้องกับวิทยานิพนธ์ ของข้าพเจ้า รวมทั้งวิธีการเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมที่มีความสอดคล้องกันโดยมุ่งศึกษา ศิลปกรรมเกี่ยวกับงานประติมากรรมการปั้นพระพุทธรูปและการปั้นอสรพิษ (งูต่าง ๆ) ทั้งของศิลปิน ไทยและศิลปินชาวต่างประเทศ ตั้งแต่ยุคเก่า มาจนถึงยุคปัจจุบัน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ศิลปกรรม ในวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าเอง

1. เลอโคออนและบุตร (Laocoön and His Sons)

ภาพที่ 58 ประติมากรรมหินอ่อนเลอโคออนและบุตร (Laocoön and His Sons)
ที่มา: Wikimedia Commons, **Laocoön Pio-Clementino Inv1059-1064-1067**,
accessed January 21, 2016, available from [https://commons.wikimedia.org/wiki/
File:Laocoön_Pio-Clementino_Inv1059-1064-1067.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Laocoön_Pio-Clementino_Inv1059-1064-1067.jpg)

เลอโคออนและบุตร (Laocoön and His Sons) หรือกลุ่มเลอโคออน (Laocoön Group) เป็นประติมากรรมหินอ่อนขนาดใหญ่ ปัจจุบันตั้งแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในนครรัฐ

วาดีกัน ประเทศอิตาลี โดยแสดงเรื่องราวที่กล่าวว่าเลอโคออนถูกสังหารหลังจากที่พยายามเปิดเผย
อุบายของม้าโทรจันที่ฝ่ายกรีกส่งเข้ามาในเมืองทรอยอพอลโลหรือโพไซดอนจึงส่งทะเลสองตัวมา
สังหารเลอโคออนและบุตร¹⁶

ประติมากรรมชิ้นนี้เป็นภาพของนักบวชโทรจันเลอโคออนและบุตรอันทิฟานทีส
(Antiphantes) และไทม์บราเอียส (Thymbraeus) กำลังถูกรัดโดยงูทะเลเป็นการแสดงออกถึงฉากของ
ความตายและความหายนะ แต่ศิลปินผู้สร้างนั้นไม่อาจจะสร้างงานที่แสดงความทุกข์ทรมานทางกาย
อย่างเป็นจริงเป็นจังได้ จึงสร้างให้มีความงามในตัว ไม่เช่นนั้นก็จะเป็นภาพที่ทารุณจนเกินกว่าที่จะดู
ได้ เพราะในยุคสมัยนั้นการแสดงออกทางรูปแบบงานศิลปะที่รุนแรงอาจจะเป็นสิ่งที่มีอันตรายต่อ
ความสร้างสรรค์ทางศิลปะ

สิ่งที่สอดคล้องกันในงาน “เลอโคออนและบุตร” และวิทยานิพนธ์ชุด “สติ สงบ
โรคยา” ของข้าพเจ้าก็คือ คือความสัมพันธ์กันระหว่างคนและอสรพิษ ที่มีการต่อสู้ระหว่างมนุษย์กับงู
ลักษณะอาการดิ้นรนเอาตัวรอดของมนุษย์ และท่าทางของการทำร้าย ทำลาย จูโจม ของอสรพิษ

ภาพที่ 59 ภาพวาด “เลอโคออนและบุตร”

ที่มา: The Metropolitan Museum of Art, **Speculum Romanae Magnificentiae: Ancient bas-reliefs with Laocöon**, accessed January 21, 2016, available from <http://www.metmuseum.org/collection/the-collection-online/search/362039>

¹⁶ วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี, **เลอโคออน**, เข้าถึงเมื่อ 21 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/เลอโคออน>

ภาพที่ 60 การวิเคราะห์รูปลักษณะของอสรพิษ

ที่มา: Pinterest, *Invisible Laocöon - Worth1000 Contests*, เข้าถึงเมื่อ 21 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/475622410617426889/>

เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษางานประติมากรรมตะวันตก ชุด “เลอโอโคออนและบุตร” ซึ่งเป็นงานประติมากรรมที่แกะสลักด้วยหินอ่อนขนาดใหญ่ ที่ปัจจุบันตั้งแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวาติกันในประเทศอิตาลี เป็นประติมากรรมรูปคนที่กำลังต่อสู้ดิ้นรนกับอสรพิษ มีท่าทางของการต่อสู้ระหว่างคนที่ถูกอสรพิษเข้ามาโรมัน-รัน ทำร้าย ทั้งลักษณะการดิ้นรนของคน ลักษณะการจู่โจมของอสรพิษนั้นมีรูปลักษณะ และแนวคิดอยู่ในทิศทางเดียวกันกับผลงานวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาโดยมุ่งเน้นในกิริยาท่าทางต่าง ๆ ของรูปทรงคน และอสรพิษ นำมาวิเคราะห์ และปรับใช้กับผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “สงบ สติ โรคยา”

หลักปรัชญาทางพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับสติสัมปชัญญะ

กระบวนการในการสร้างสิ่งมีชีวิตของธรรมชาติเป็นการทำให้ธาตุต่าง ๆ ที่ไม่มีชีวิตกลายเป็นสิ่งมีชีวิต เพราะมีสิ่งใหม่เกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของธาตุต่าง ๆ อย่างมีรูปแบบโดยเฉพาะ คือ การทำให้เกิด “จิต” ขึ้นมา จิตก็คือพลังงานที่มากควบคุม การดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตที่ธรรมชาติกำหนด เพื่อการขยายเผ่าพันธุ์ออกไป¹⁷

¹⁷ บุญชัย อิศราพิสิษฐ์, *พิชิตโรคร้ายโดยไม่ใช้ยา* (กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้งเฮ้าส์, 2558).

การจะเป็นสิ่งมีชีวิตจะต้องมี 2 ส่วนประกอบกัน คือ ร่างกาย ที่เกิดจากการรวมตัวกันของธาตุต่าง ๆ และมีจิตมาควบคุมร่างกายจิตมาควบคุมร่างกายได้อย่างไร สามารถอธิบายทางวิทยาศาสตร์ได้ว่า สิ่งมีชีวิตที่เป็นสัตว์ชั้นสูง (รวมมนุษย์ด้วย) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ร่างกาย (Body) และจิต (Mind)

สำหรับส่วนของจิต (Mind) ยังแบ่งย่อยออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. จิตสำนึก (Conscious) ทำหน้าที่ รับรู้สิ่งเร้าต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาทางระบบประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของร่างกาย และรับรู้สิ่งเร้าที่ผุดขึ้นมาจากจิตใต้สำนึก

2. จิตใต้สำนึก (Subconscious) ทำหน้าที่รับรู้ข้อมูลจากจิตสำนึก เก็บข้อมูลเป็นอารมณ์ และเป็นภาพจากจินตนาการไว้ ที่สำคัญคือควบคุมการทำงานของเซลล์ในร่างกายโดยตรงจิตใต้สำนึกเป็นศูนย์รวมแห่งอำนาจในการกำกับดูแลความเป็นไปของชีวิต ทั้งในเรื่องการใช้ชีวิต สุขภาพจิต และสุขภาพกาย ถ้าเราสามารถเปลี่ยนข้อมูลภายในจิตใต้สำนึกได้สำเร็จ เราก็สามารถเปลี่ยนการใช้ชีวิต สุขภาพจิตและสุขภาพกายได้

ถ้าเราศึกษาในทางธรรม ในส่วนที่เป็นแก่นของศาสนาพุทธโดยละเอียดลึกซึ้ง เราจะพบคำอธิบายเกี่ยวกับจิต ดังนี้

สิ่งมีชีวิตที่เป็นสัตว์ชั้นสูง (รวมมนุษย์ด้วย) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. รูปขันธ์ หมายถึง ส่วนของสิ่งมีชีวิตที่เป็น รูปธรรม ตรงกันกับทางวิทยาศาสตร์ ในส่วนที่เป็นร่างกาย (Body)

2. นามขันธ์ หมายถึง ส่วนของสิ่งมีชีวิตที่เป็น นามธรรม ตรงกับทางวิทยาศาสตร์ ในส่วนที่เป็นจิต (Mind)

คำว่า ขันธ์ มีความหมายว่า ส่วน หรือกอง ประกอบด้วย

วิญญาณ มีความหมายว่า รู้สึกตัว รับรู้เหตุการณ์ ใช้กับจิตส่วนที่ทำหน้าที่รับข้อมูลจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 ทางกาย และจากจิตส่วนสัญญา

สังขาร มีความหมายว่า การปรุงแต่ง อีกหนึ่งความหมายทางธรรมคือ ร่างกาย

เวทนา มีความหมายว่า อารมณ์ ความรู้สึก สุขเวทนาคือเป็นสุข ทุกขเวทนาเป็นทุกข์

สัญญา มีความหมายว่าจดจำเรื่องราว

ถ้าจะเปรียบเทียบส่วนประกอบของชีวิต ทางธรรมกับทางวิทยาศาสตร์ สรุปได้คือ

รูปขันธ์ = ร่างกาย

วิญญาณขันธ์ = จิตสำนึก

สังขารขันธ์+เวทนาขันธ์+สัญญาขันธ์ = จิตใต้สำนึก

ถ้าการดำเนินชีวิตของสิ่งมีชีวิต ดำเนินไปจนถึงระยะที่สูญสิ้นจิต เหลือเพียงร่างกาย เราเรียกสภาวะการณั้ันว่า การตาย ธาตุต่าง ๆ ที่มาประกอบกันเป็นร่างกาย จะสลายตัวกลับคืนสู่

ธรรมชาติ กลายเป็นสิ่งไม่มีชีวิตอีกครั้งการฝึก “จิตอายุวัฒนะ” แบบวิปัสสนาธรรมชาติคำว่าวิปัสสนาธรรมชาติ เป็นคำที่ท่าน “พุทธทาส” ใช้เขียนอธิบายอยู่ในหนังสือ “คู่มือมนุษย์”¹⁸ มุ่งประเด็นไปที่ การเปลี่ยนแปลงแก้ไขอุปาทาน 2 ประการ คือ

ประการที่ 1 “ทิฏฐุปาทาน” คือการแก้ “ทิฏฐิ” เป็นการแก้ความคิดเห็นที่ยึดติดไม่ยอม เปลี่ยน ให้เป็นความคิดเห็นที่ถูกต้อง เป็นคุณต่อสุขภาพ เป็นคุณต่อชีวิต

ประการที่ 2 “สิลัพพตูปาทาน” คือการแก้ ความยึดติดในสิ่งที่ปฏิบัติเป็นประจำ ซึ่งเป็น พฤติกรรมที่คนชอบทำอะไรซ้ำ ๆ ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง แม้จะรู้ว่าสิ่งที่ตัวเองกระทำ เป็นโทษต่อ สุขภาพ เป็นโทษต่อชีวิต

การฝึกจิตสามารถพัฒนาปัญญา พัฒนาความรู้ความสามารถทั้งในทางธรรมชาติ ธรรมะ และทางโลกไปพร้อม ๆ กัน ด้วยวิธีวิปัสสนาธรรมชาติ ขจัดความเป็นพิษในจิตได้สำนึก เพิ่มภูมิคุ้มกัน ดี ๆ เข้าสู่จิตได้สำนึก เพื่อก่อให้เกิดจิตที่ผ่องใส ไร้ความเครียด ก่อให้เกิดผลดีต่อสุขภาพจิตและ สุขภาพกาย เรียกว่าจิตอายุวัฒนะ

การฝึกจิตมี 2 รูปแบบ คือ

1. แบบวิปัสสนาธรรมชาติ
2. แบบกรรมฐานที่มีรูปแบบโดยเฉพาะ ทั้งแบบสมถกรรมฐานหรือวิปัสสนากรรมฐาน

การฝึกจิตทำให้รู้ทุกข์และดับทุกข์ได้ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนเราว่า ตถาคตไม่ได้สอน อะไรอื่น นอกจากเรื่องความทุกข์ และความดับไม่เหลือแห่งทุกข์เท่านั้น โดยพระองค์ทรงสอนให้เรา รู้จักสืบสาวถึง “เหตุ” ให้รู้ว่าความทุกข์มาจากไหน อะไรเป็นสาเหตุแห่งความทุกข์ จากนั้นก็ไปแก้ที่ สาเหตุ¹⁹ ในหนังสือคู่มือมนุษย์ ท่านพุทธทาสได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับเรื่อง อริยสัจ 4 ไว้ว่า “ความรู้ที่ บอกให้เห็นชัดว่า อะไรเป็นอะไรอย่างครบถ้วนนั่นเอง เรื่องความอยากนั้นบอกให้รู้ว่า เมื่อไปเล่นกับ มันจึงเป็นความทุกข์ใจขึ้นมา จนเต็มไปด้วยความทุกข์ แต่เรายังใช้ชีวิตอยู่กับความทุกข์ และไม่รู้ว่าจะ อะไรเป็นความทุกข์ อะไรเป็นความไม่มีทุกข์” ดังคำกลอนของท่านพุทธทาสที่ว่าไว้

หมุ่นกัจจอง มองเท่าไร ไม่เห็นฟ้า
ถึงฝูงปลา ก็ไม่เห็น น้ำเย็นใส
ไล่เตือนมอง ไม่เห็นดิน ที่กินไป
หนอนก็ไม่ มองเห็นคุณ ที่ดูดกิน

¹⁸ บุญชัย อิศราพิสิษฐ์, พิชิตโรคร้ายโดยไม่ใช้ยา, 176.

¹⁹ พระคุณฐิติ เมธังกุโร, เห็นทุกข์สนุกดี (กรุงเทพฯ: ปรามณ, 2558).

คนทั่วไป ก็ไม่ มองเห็นโลก
 ต้องทุกข์โศก หงุดหงิด อยู่เนืองนิจ
 ส่วนชาวพุทธ ประยুক্তธรรม ตามระเบียบ
 เห็นหมดสิ้นทุกสิ่ง ตามจริงเอย

จากคำกลอนนี้ เปรียบเปรยถึงคนเรา แม้จะอยู่ในทุกข์เกือบตลอดเวลา แต่เพราะไม่ได้สังเกต และมองไม่เห็น เราจึงเกิดมาด้วยความทุกข์ เต็มโตมาในความทุกข์ และตายในความทุกข์ เช่นเดียวกับนกที่เกิดบนฟ้า อยู่บนฟ้า แน่แน่นอนว่ามันไม่รู้จักฟ้า ขณะที่ปลาซึ่งแหวกว่ายในน้ำตั้งแต่เกิดไม่เคยขึ้นเหนือน้ำ หรือไปพ่นน้ำเลยสักครั้ง ความเคยชินทำให้มันไม่รู้จักน้ำ หรือแม้แต่ไส้เดือน หนอนที่อยู่ในดิน ในสิ่งสกปรก มันย่อมไม่เห็นสิ่งนั้น

คนเราแม้จะทุกข์มาทั้งชีวิต หรือจะมีช่วงเวลาที่ไม่ทุกข์บ้าง เราก็ไม่เคยรู้เลยว่า ทุกข์เป็นอย่างไร ความไม่มีทุกข์เป็นอย่างไร เพราะเราไม่เคยสังเกต เราตื่นมาด้วยความทุกข์และหลับไปด้วยความทุกข์ทุกวันทุกคืน โดยหารู้ไม่ว่า เมื่อใดที่คนเรารู้จักความทุกข์แล้ว มันก็จะไม่ทุกข์

ทุกข์เป็นอย่างไร เริ่มต้นจากความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ซึ่งเชื่อว่ามีกันทุกคน แต่ถามว่าตอนที่มันเกิดขึ้นนั้น จะมีสักกี่คนที่เฝ้าดูมัน

คนส่วนใหญ่ นั้น เพียงแต่จำไว้ว่าความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ความเจ็บนั้นไม่ดีอย่างนั้น ไม่ดีอย่างนี้ เป็นความทรงจำที่ทำให้กลัวและเซ็ดขยาด แต่เราไม่เคยดูความทุกข์จริง ๆ ขณะที่มันเกิดเลยว่าคุณทุกข์เป็นอย่างไร และมันตั้งอยู่นานแค่ไหน

พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้ว่า ทุกข์เป็นสิ่งที่ต้องกำหนดรู้ ไม่ได้รู้เพื่อกอดทุกข์ไว้ แต่ทุกข์นั้น เป็นสิ่งที่ต้องรู้เท่าทัน

อะไรเป็นเหตุแห่งทุกข์ สิ่งที่ต้องรู้ต่อมาก็คือ เราต้องรู้ว่ากิเลสหรือเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์นั้น เป็นอย่างไร ตอนที่ทุกข์เกิดขึ้น เป็นสิ่งที่ควรละ และพากเพียรละ

เมื่อละกิเลสได้แล้วก็ย่อมจะรู้ว่า ตัวเรานี้ สามารถอยู่เหนือกิเลส ป้องกันกิเลส รู้เท่าทันกิเลส กิเลสไม่เกิด กิเลสไม่ครอบงำจิตใจ ละกิเลสได้แล้ว

เมื่อได้ฝึกสมาธิ จิตก็สงบ ไม่มีกิเลสชั่วคราว ตอนจิตสงบก็จะเย็นสบาย อ่อนโยน นุ่มนวล ใครก็ตามที่เคยฝึกสมาธิก็จะรู้ว่าเป็นสมาธิแล้วมีความสุขอย่างไร จิตใจงดงามอย่างไร มีค่าอย่างไร พอเรามีสมาธิก็มาพิจารณาให้เกิดปัญญา มีปัญญารู้ว่าความจริงเป็นอย่างไร และปล่อยให้ปัญญานั้นชำระกิเลสความเห็นผิดความหลงผิดของเรา

สติกำกับใจ สติ คือกุญแจหรือหัวใจสำคัญของการรู้แล้วไม่ทุกข์ ซึ่งสตินั้นก็คือความรู้สึกตัว ซึ่งสามารถฝึกฝนกันได้หลากหลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นการเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา รำไทเก๊ก หรือแม้แต่วิธีใหม่ ๆ อย่างการฝึกสติจากการเต้น (Dancing Meditation) เป็นต้น เหล่านี้สามารถฝึกสติได้หมด

เมื่อเรามีสติ ย่อมเกิดปัญญา ซึ่งสามารถใช้วิจัยสถานการณ์นั้น ๆ ได้ว่าเราควรทำอย่างไร พุดให้ง่ายขึ้น คือเมื่อมีสติ เราย่อมรู้หน้าที่ของตน เช่น เมื่อเราป่วยต้องทำอย่างไร สามารถตอบตัวเอง ได้ทุกสถานการณ์ว่าควรทำอะไร อย่างไร ฉะนั้น รู้แล้วไม่ทุกข์ ก็คือรู้ด้วยสติ รู้ด้วยปัญญา พุทธ สุกขาธิบดีบทหนึ่งกล่าวไว้ว่า ชีวิตนี้เหมือนมินัดกับหัวใจ กล่าวคือใจของเรามุ่งไปที่ไหน ชีวิตก็ย่อมไป ทางนั้น อยู่ที่ว่าเราตั้งใจไว้อย่างไร

ขณะที่ใจเป็นผู้สั่งการร่างกายนั้น ใจเองก็ต้องมีการถูกกำกับให้ถูกต้อง ดึงมา เยือกเย็น เป็นสุข ซึ่งผู้กำกับใจนั้น ก็คือ “สติ” นั่นเอง

สติ คือความระลึกได้ความรู้สึกตัว ความไม่ประมาท ความไม่เผลอ ความไม่หลง คนที่มีสติ นั้นจะไม่หลงลืม และระลึกได้ว่า ตัวเองกำลังทำอะไรอยู่ และทำไปเพื่ออะไร

พระพุทธองค์ตรัสสอนว่า ขอให้มึสติกำกับใจ จะคิด จะพูดอะไร ก็ไม่ผิดพลาด ไม่ต้องมา แก้อไข เพราะเมื่อมีสติ เราก็จะรักษาความดีอยู่กับตัวเรา²⁰

วิธีการรักษาโรคด้วยอำนาจจิต

นักทฤษฎีและนักปฏิบัติแห่งวงการแพทย์ฮิปโปเครติสยืนยันว่า ธรรมชาติของร่างกาย มนุษย์ สามารถบำบัดรักษาตนเองได้และมีกระบวนการไกลของร่างกาย ที่จะเข้าไปซ่อมแซมขจัดเชื้อโรค เพิ่มพูนกำลังและเติบโตขึ้นเองได้โดยเชื่อว่าหน้าที่สำคัญของแพทย์ ก็คือหลีกเลี่ยงการปฏิบัติการใด ๆ ที่จะไปรบกวนขัดขวางกระบวนการบำบัดรักษา ตามธรรมชาติของร่างกายมนุษย์ แพทย์ผู้รักษาควร จะส่งเสริม ให้กระบวนการรักษาตนเองตามธรรมชาติของร่างกายมนุษย์ ให้มีพลังต่อต้านขจัดโรคร้าย ใช้เจ็บให้มากขึ้น “อาร์ทูโร คาสติโคโยนิ” ได้บันทึกไว้ในหนังสือเรื่อง A History of Medicine ว่า เหนืออื่นใดแพทย์ควรคำนึงถึงสวัสดิภาพผู้ป่วย สภาวะการณของผู้ป่วยที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งมีไข้ เพียงอาการที่ผู้ป่วยได้ปรากฏออกมาให้เห็นเท่านั้นหากยังรวมถึงสภาวะจิตวิญญาณของผู้ป่วยด้วย แพทย์มิใช่เป็นแต่เพียงนักวิทยาศาสตร์เท่านั้นแพทย์ยังเป็นผู้ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยศักยภาพ ในอันที่จะทำ ให้ผู้ป่วยมั่นใจ และศรัทธาหากเกิดการแบ่งแยกระหว่าง วิทยาศาสตร์ และ ศิลปศาสตร์ในการ บำบัดรักษา ก็จะทำให้เกิดอันตรายต่อวิชาชีพแพทย์อย่างแน่แท้²¹

ความจริงธรรมชาติรอบกายมนุษย์สัตว์ พืช บนโลกใบนี้ มีทุกอย่างที่คอยบำบัดรักษา ภาย จิตวิญญาณของมนุษย์อยู่ตลอดเวลาต้นไม้ ใบหญ้าสีเขียว เมื่อมองดูสีเขียวนั้น ก็จะซึมซับเข้าสู่ ร่างกาย ดอกไม้สีสวยงามก็ให้คุณประโยชน์ต่อจิตวิญญาณเช่นกัน แม้เสียงของน้ำตกที่เป็นจังหวะ ไม่ขาดสาย หรือเสียงคลื่นกระทบฝั่งก็เป็นสิ่งที่บำบัดโรคได้ มนุษย์ในสมัยโบราณ ไม่ค่อยมีโรคร้ายไข้

²⁰ เรื่องเดียวกัน.

²¹ สถาบันกายทิพย์ เพื่อสุขภาพ, วิธีการรักษาโรคด้วยอำนาจจิต, เข้าถึงเมื่อ 21

เจ็บที่น้ำหนักแล้วและรุนแรงเหมือนในสมัยปัจจุบันนี้ สิ่งแวดล้อม ล้วนมีคุณค่าไม่ได้ถูกทำลายล้าง บรรยากาศสดสะอาดจิตใจของคนโบราณ มีแต่ความสงบสุข ไม่มีความเดือดร้อนใจ ความโลภ ความโกรธ ความหลงไม่มากมายเท่ากับคนปัจจุบัน สารพิษไม่มีมากมาย เพราะไม่มีการประดิษฐ์ คิดค้นการทำลายล้างแก่งแย่งอำนาจกัน ฉะนั้นมนุษย์ในอดีตจึงมีแต่ความสงบสุข จิตใจผ่องใส ร่างกายแข็งแรง เพราะสิ่งแวดล้อม ได้ช่วยให้จิตที่สงบสุขนั้นไม่ก่อให้เกิดโรคร้ายขึ้น กระบวนการกลไกของร่างกาย ได้ทำงานปกติ ไม่มีเหตุปัจจัยจากอารมณ์ที่จะเข้าไปทำให้ร่างกายผิดปกติ ไม่มีสิ่งใด ที่จะเข้าไปรบกวนขัดขวางกระบวนการบำบัดรักษา ตามธรรมชาติในร่างกายมนุษย์ และสิ่งมหัศจรรย์ภายใน หรือกายทิพย์นั้น ตรงกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์แผนปัจจุบันสิ่งเหล่านั้นคือ "ฮอว์โมน" เป็นสารที่ร่างกายสามารถผลิตออกมาจากต่อมต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดการเป็นปกติไปทั่วทั้ง กายจิต และกายวิญญาณ ดังนั้นถ้ามนุษย์รู้จักการกระตุ้น เพื่อให้ฮอว์โมนเหล่านั้น ได้ทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพก็จะทำให้ร่างกายผู้นั้นมีความสุขสงบ และแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ถ้าผู้ป่วยได้ศึกษาและปฏิบัติตามด้วยตนเอง จะทำให้การเจ็บป่วยบรรเทาเบาบาง หรือหายไปได้เช่นกัน²²

ตารางที่ 1 วิเคราะห์งานศิลปกรรมที่ได้รับอิทธิพล

ผลงานศิลปกรรม	ผลงานศิลปกรรม	แนวคิด/รูปแบบ	อิทธิพลที่ได้รับ
1. รูปเหมือนของพระพุทธชินราช ผลงานจำลองเอกราช บูรณเขตต์		พุทธกริยาที่งดงาม สีสันโครงสร้าง มีความอ่อนโยน	พระพักตร์ของพระพุทธชินราช
2. “แสงบนวัดพระศรีรัตนศาสดาราม” ผลงานศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง		แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธธรรม ที่ให้ความรู้สึกถึงความสงบนิ่ง ความสงบภายในใจ	ความสงบ ความมีสมาธิ

²² สถาบันกายทิพย์ เพื่อสุขภาพ, วิธีการรักษาโรคด้วยอำนาจจิต, เข้าถึงเมื่อ 21 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.khunya.in.th/Menu6.asp?intTopicId=46#top>

ตารางที่ 1 วิเคราะห์งานศิลปกรรมที่ได้รับอิทธิพล (ต่อ)

ผลงานศิลปกรรม	ผลงานศิลปกรรม	แนวคิด/รูปแบบ	อิทธิพลที่ได้รับ
3. “อัปสุมาริ” ผลงาน นนทิวรรณ จันทนะ ฉะลิน		ผสมผสานกันระหว่าง ความสง่างามของ ร่างกายมนุษย์ และ ปริมาตรที่กลมกลึง เรียบง่าย	การตัดทอน ลดส่วน รายละเอียดต่างๆ ของ ลักษณะมนุษย์
4. "สามขุม" ผลงาน อาจารย์ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ		วิถีชีวิตของมนุษย์ ซึ่งมี การเวียนว่ายอยู่ใน วัฏสงสาร	การประกอบรูปร่าง รูปทรง ระหว่างคน และ สัตว์ เข้า มา ประกอบกันในงาน
5. พระศรีศากยะทศพล- ญาณ ประธานพุทธ- มณฑลสุพรรณบุรี		พระพุทธรูปลีลา ที่มี ลักษณะงดงาม ในสมัย รัตนโกสินทร์	ท่วงท่าลักษณะที่สง่า งามของพระพุทธรูป
7. เลออคอยอนและบุตร		เลออคอยอน และบุตร กำลังถูกรัดโดยงูทะเล	การต่อสู้ระหว่าง มนุษย์กับงู

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานและขั้นตอนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด “สงบ สติ โรคนยา” เริ่มต้นจากแรงบันดาลใจในแนวความคิดเรื่องของการทุกข์ที่เกิดจากโรคภัยไข้เจ็บความเจ็บป่วยความทุกข์ทรมาน การใช้สติการใช้ความสงบในการต่อสู้กับทุกเพศภัยต่าง ๆ การบำบัดโรคจากจิตภายใน และการต่อสู้อย่างสงบ ในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ ใช้รูปลักษณะของพระพุทธรูปเป็นสัญลักษณ์ตัวแทนของบิดาของข้าพเจ้าที่เจ็บป่วย และ อสรพิษ (งู) เป็นสัญลักษณ์ของทุกขเภทภัยและความเจ็บป่วยที่รุกราน นำมาสร้างสรรค์ออกแบบงานประติมากรรมแบบลอยตัว โดยผ่านกระบวนการวางแผนอย่างเป็นระเบียบขั้นตอน โดยการเริ่มต้นจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ศึกษารูปแบบที่ใช้แสดงออกในการถ่ายทอดเรื่องราวศึกษาข้อมูลเทคนิควิธีการที่จะนำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน เพื่อให้ผลงานมีความสมบูรณ์จึงมีขั้นตอนและกระบวนการ ดังนี้

1. สํารวจและศึกษาข้อมูลที่ใช้ในการสร้างสรรค์
 - 1.1 ข้อมูลภาคสนาม
 - 1.1.1 สัมภาษณ์บิดาของข้าพเจ้า
 - 1.1.2 เดินทางศึกษาดูงาน พระพุทธรูปในสถานที่ต่าง ๆ พร้อมทั้งเก็บข้อมูล
 - 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์
 - 1.2.1 แนวความคิด
 - 1.2.2 รูปแบบ
2. ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์
 - 2.1 สร้างภาพร่างผลงาน 2 มิติเพื่อหาความลงตัว (Sketch)
 - 2.2 ทำภาพร่างผลงานขนาดเล็กแบบสามมิติ โดยการปั้นขี้ผึ้ง (Model)
 - 2.3 คัดเลือกผลงานที่จะนำมาสร้างสรรค์ มาขยายเพื่อเป็นผลงานจริงโดยเทคนิคการปั้นขี้ผึ้ง
 - 2.4 ถอดพิมพ์โดยใช้ยางซิลิโคน และ ไฟเบอร์กลาส
 - 2.5 หล่อผลงานจริงออกมาด้วยวัสดุไฟเบอร์กลาส
 - 2.6 พร้อมทำสี

3. ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์

- 3.1 เส้น
- 3.2 รูปร่าง
- 3.3 รูปทรง
- 3.4 สี
- 3.5 น้ำหนัก
- 3.6 พื้นผิว
- 3.7 พื้นที่ว่าง

สำรวจและศึกษาข้อมูลที่ใช้ในการสร้างสรรค์

1. ข้อมูลภาคสนาม ได้ทำการสำรวจหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลภาคสนาม ดังนี้

1.1 ศึกษาดูงานพระพุทธรูปที่บิดาข้าพเจ้าปั้นและก่อสร้าง ในสถานที่ต่าง ๆ ในจังหวัดสิงห์บุรี อ่างทอง สุพรรณบุรี สระบุรี ลพบุรี

1.2 เดินทางไปที่พุทธมณฑล จ.นครปฐม เพื่อไปศึกษาดู “พระศรีศากยะทศพลญาณ ประธานพุทธมณฑลสุทรรศน์”

1.3 สัมภาษณ์บิดาข้าพเจ้าที่ บ้านเลขที่ 90/2 หมู่ 5 ต.ถอนสมอ อ.ท่าช้าง จ.สิงห์บุรี

1.4 ศึกษาดูงาน พระพุทธรูปที่รายรอบระเบียบศต วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

1.5 หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร

1.6 อินเทอร์เน็ต

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

2.1 **แนวความคิด** จากแรงบันดาลใจที่ได้มาจากเรื่องของความทุกข์ทรมานที่เกิดขึ้นจากโรคภัยไข้เจ็บ และการป่วยไข้ ซึ่งข้าพเจ้าใช้สัตว์มีพิษต่าง ๆ สัตว์ที่มีอันตราย และข้าพเจ้าเลือกใช้ อสรพิษหรืองู เป็นสัญลักษณ์ตัวแทนในการสร้างสรรค์ส่วนในเรื่องของการมีสติความสงบการต่อสู้ดิ้นรนใช้รูปลักษณะของพระพุทธรูปที่ผ่านการตัดทอนให้มีรูปลักษณะคล้ายไปทางมนุษย์ ให้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “สงบสติ โรคยา”

2.2 **รูปแบบ** การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “สงบสติโรคยา” มีลักษณะเป็นงานประติมากรรมแบบลอยตัวรูปแบบเหนือจริง (Surrealism) โดยถ่ายทอดเป็นรูปลักษณะของตัวบุคคล ที่มีลักษณะคล้ายกับพระพุทธรูปคือมีการตัดทอนส่วนรายละเอียดของความเป็นมนุษย์ออกให้ดูคล้ายกับพระพุทธรูปที่มีความสงบ มีพื้นผิวร่างกายเรียบง่ายดูราบรื่นสงบนิ่งอากัปกิริยาท่าทางแสดงออกถึงความสงบและแสดงออกทางด้านอารมณ์ที่หน้าตาดูสงบนิ่งอยู่ในสมาธิ ซึ่งรูปลักษณะแบบนี้ ข้าพเจ้าตั้งใจให้แสดงออกถึงบิดาข้าพเจ้าส่วนตัวอสรพิษร้ายหรืองู มีรูปลักษณะเหมือนจริง

สร้างให้มีลักษณะอาการดูร้ายก้าวร้าวรวดเร็วพันแสดงอาการปฏิกิริยาในการทำร้าย อาการปฏิกิริยาระหว่างคนและงูนั้น มีความขัดแย้งกันอย่างชัดเจนโดยท่าทางของอสรพิษหรืองูดูร้ายและทำลายล้างโจมตี แต่ลักษณะของตัวบุคคลแสดงอาการปฏิกิริยาสงบนิ่งปกป้องตัวเอง ลักษณะของสิ่งานั้น ในตัวบุคคลและอสรพิษหรืองู จะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน บ่งบอกถึงความแตกต่างกันระหว่างตัวบุคคลและอสรพิษหรืองู โดยสีของอสรพิษจะเข้มกว่าสีของบุคคลเพื่อสื่อถึงความน่ากลัวและอารมณ์ที่น่ากลัว

ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

หลังจากได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์แล้วนั้น ในขั้นตอนต่อไปคือกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ซึ่งมีลำดับขั้นตอนและรายละเอียดดังนี้

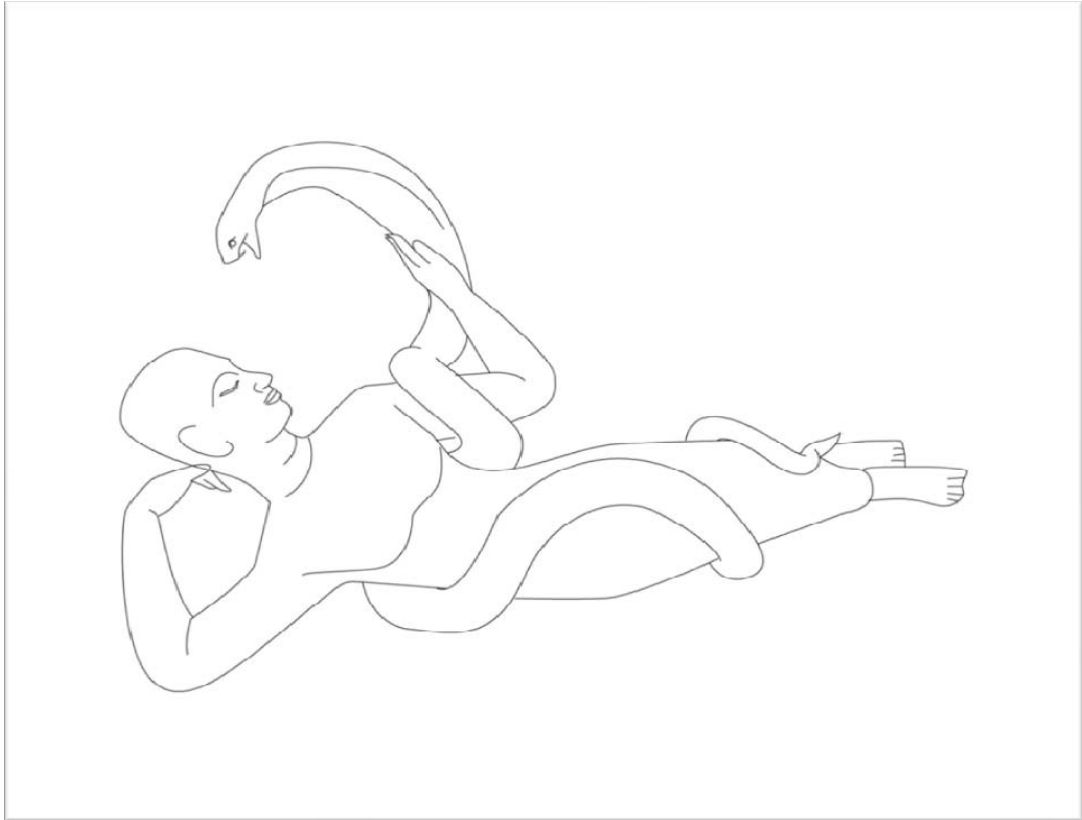
1. สร้างภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ

การสร้างภาพร่างผลงานแบบ 2 มิติ เป็นขั้นตอนแรกในการสร้างสรรค์ผลงานโดยเริ่มต้นจากรวบรวมข้อมูลที่ศึกษาทั้งจากภาคสนามและจากสื่อต่าง ๆ จากนั้นนำไปสู่กระบวนการคิดมีการสร้างมโนทัศน์ขึ้น ต่อมาคือการสร้างต้นแบบภาพร่างจากแนวคิดสู่รูปลักษณะทางศิลปะ โดยใช้เทคนิคการร่าง วาดลงบนคอมพิวเตอร์ เพื่อหาความลงตัว ความเหมาะสม อีกรที่

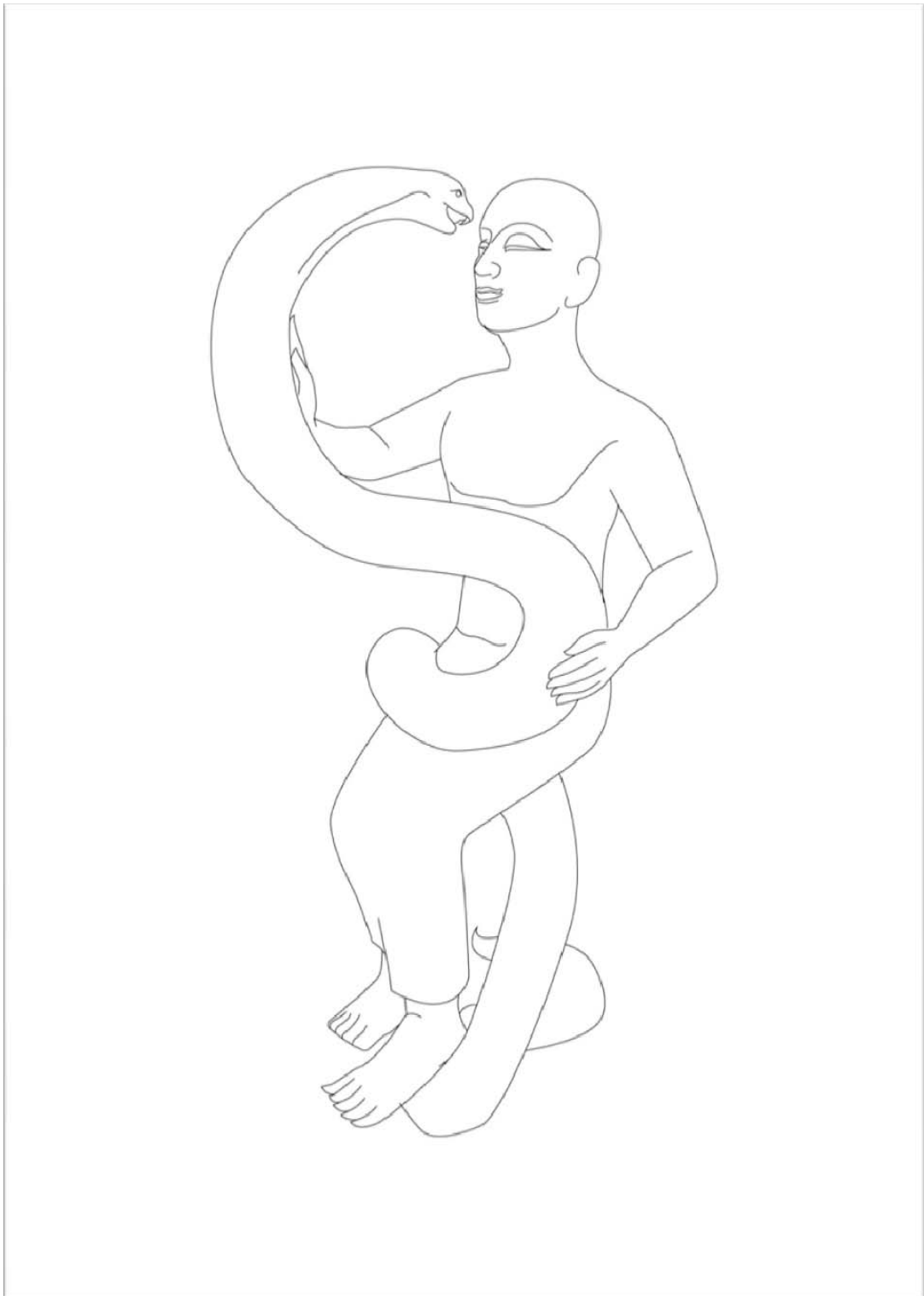
ภาพที่ 61 คอมพิวเตอร์ ที่ใช้ในการสร้างแบบร่างผลงาน แบบ 2 มิติ

ภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ จำนวน 8 ชิ้น ดังนี้

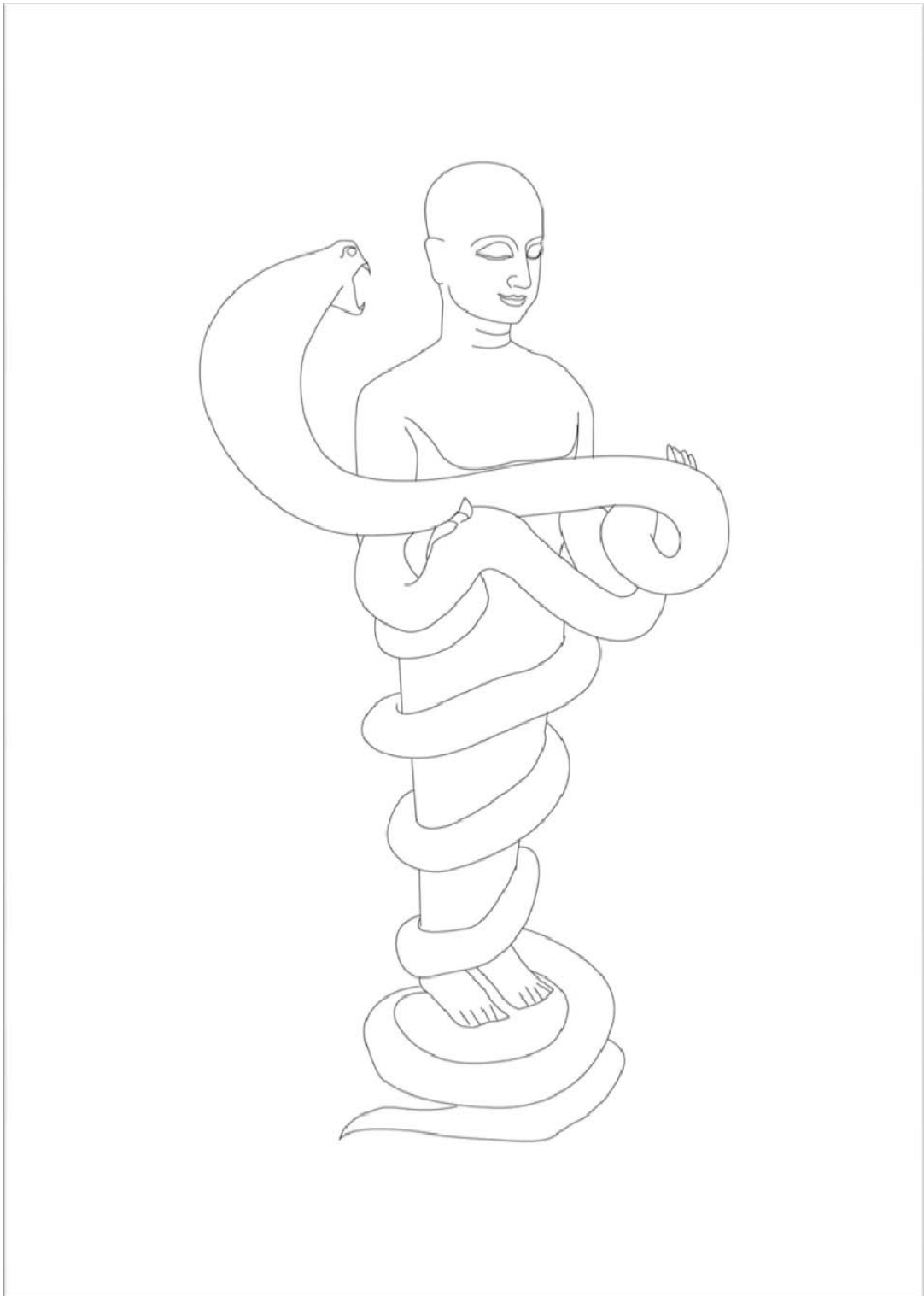

ภาพที่ 62 ภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ ชั้นที่ 1

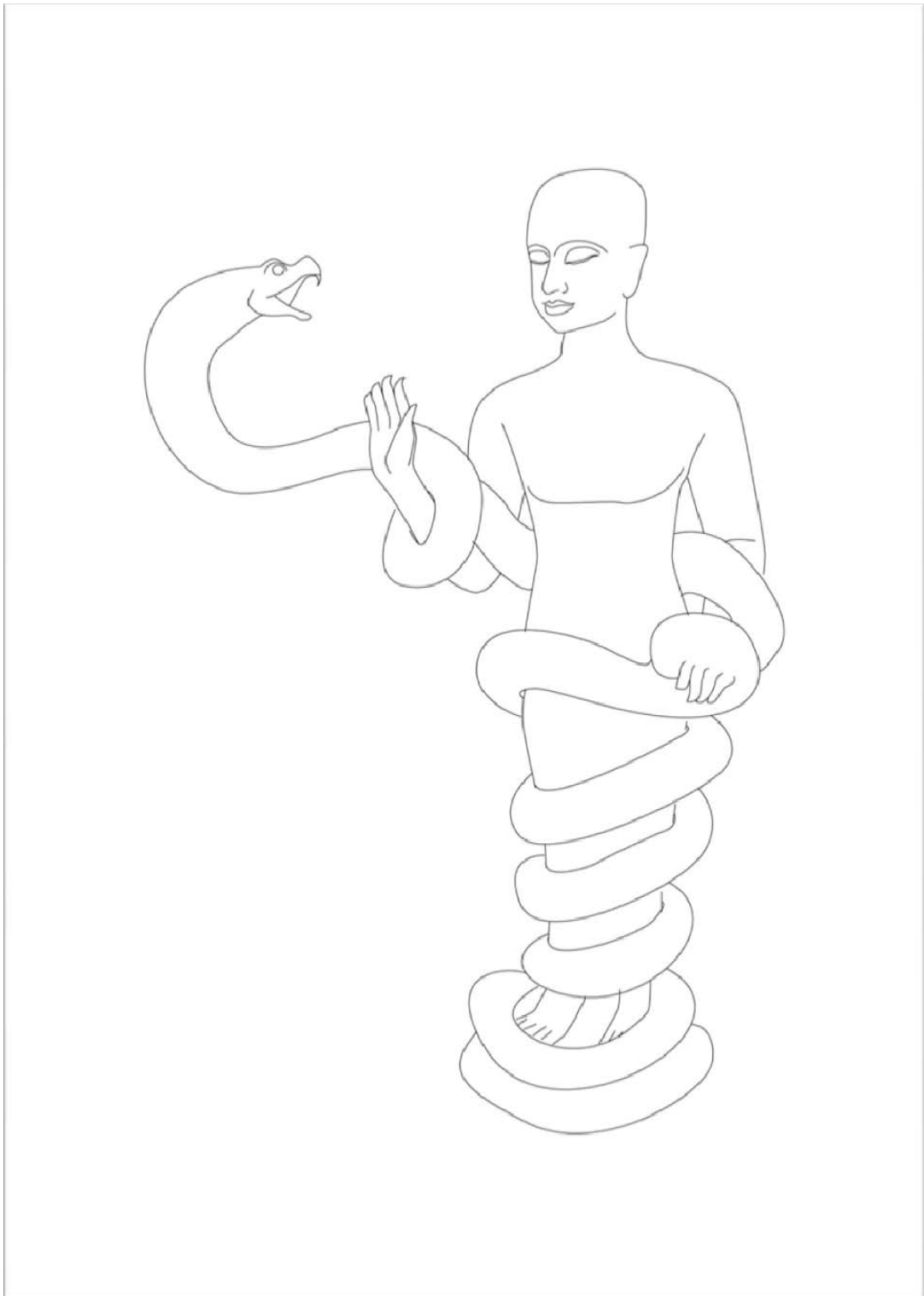

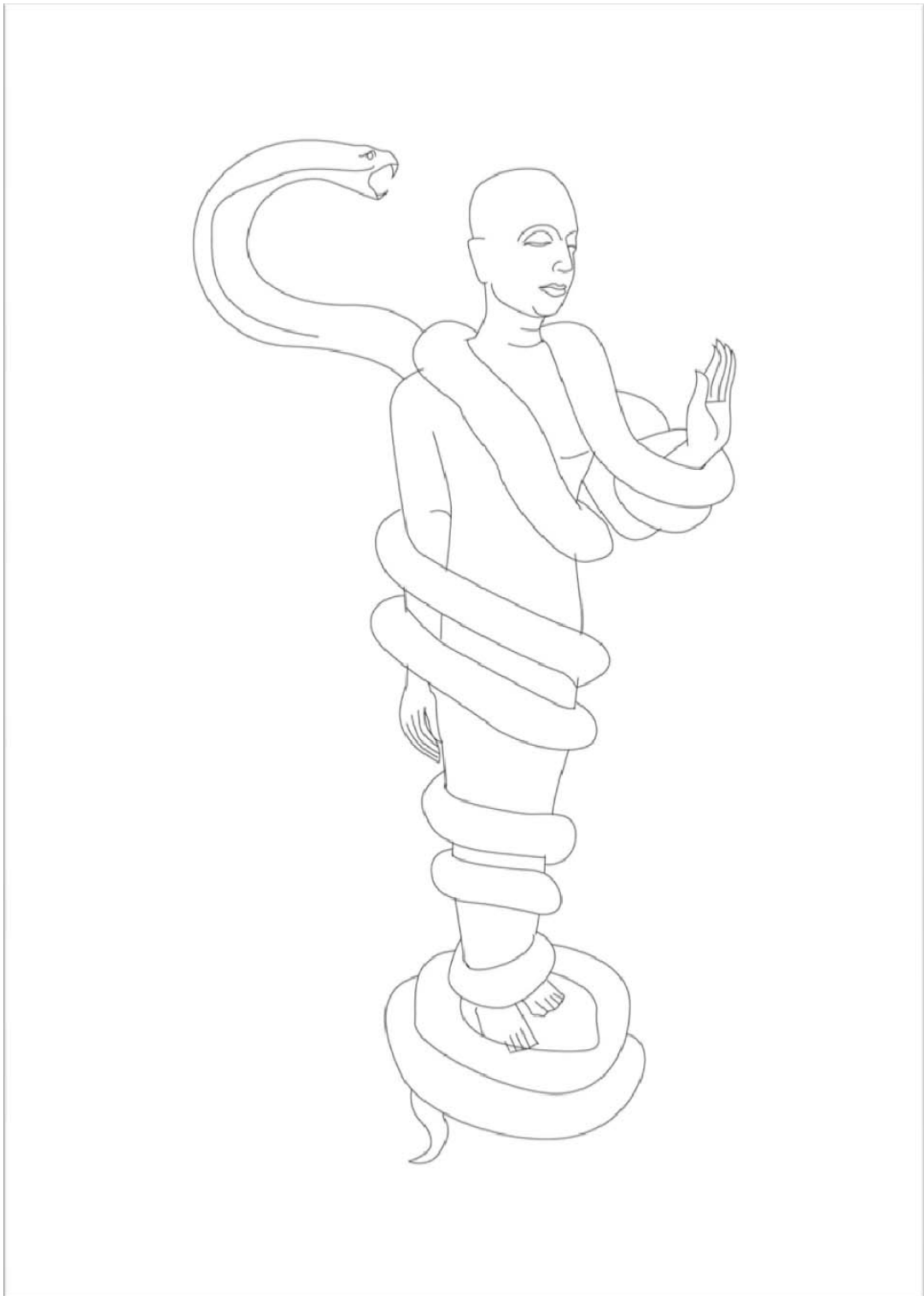
ภาพที่ 63 ภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ ชั้นที่ 2

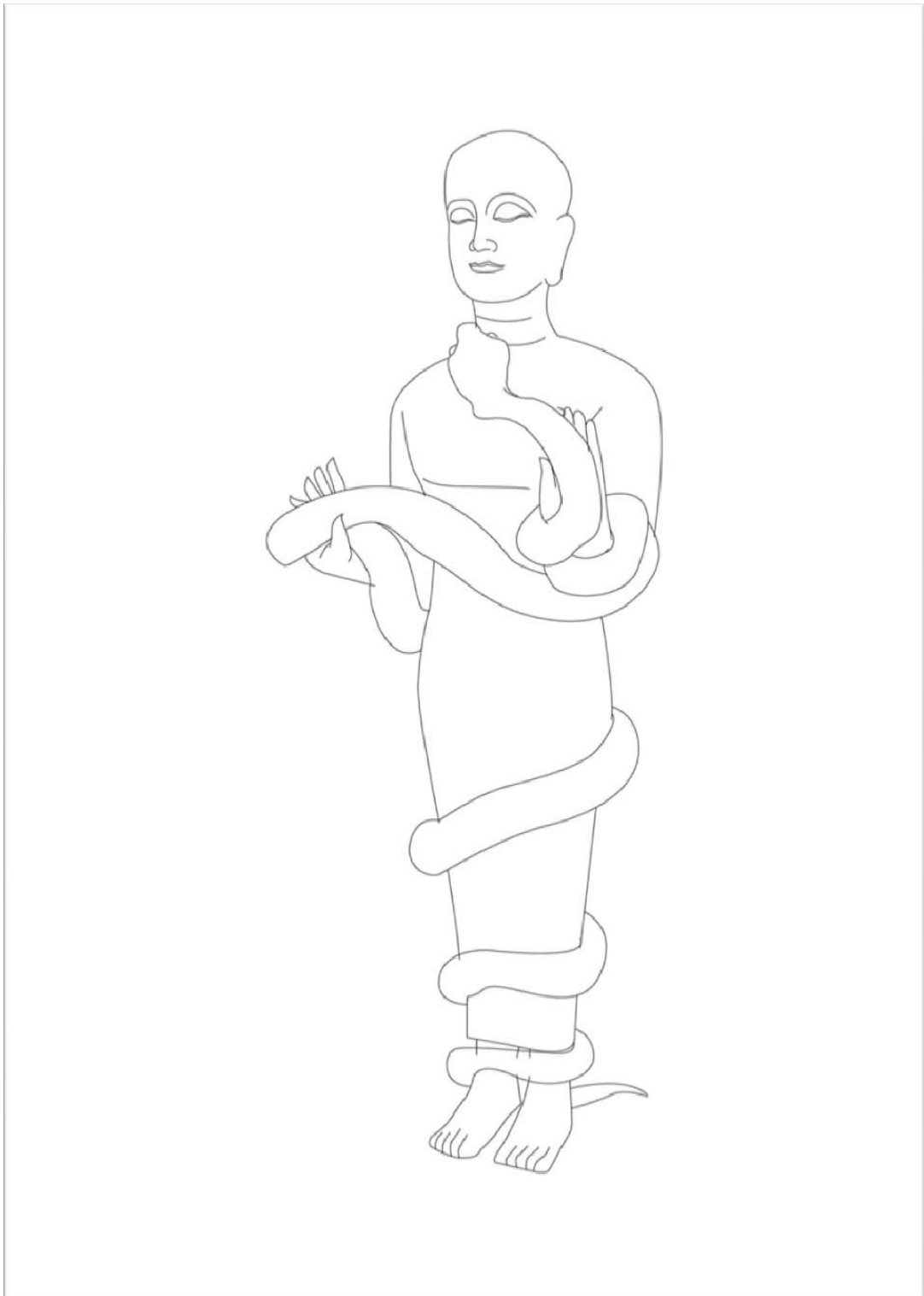
ภาพที่ 64 ภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ ชั้นที่ 3

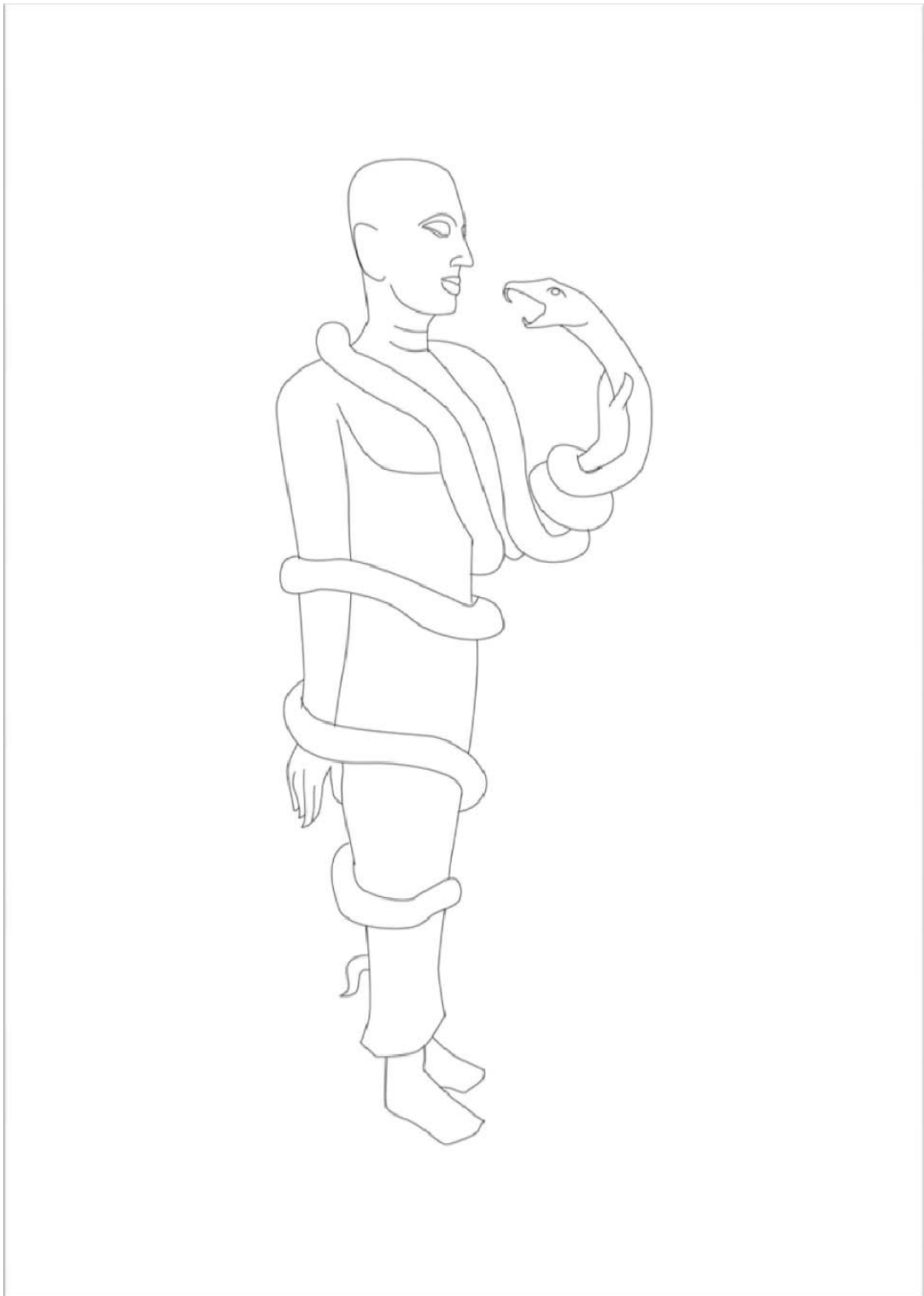
ภาพที่ 65 ภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ ชั้นที่ 4

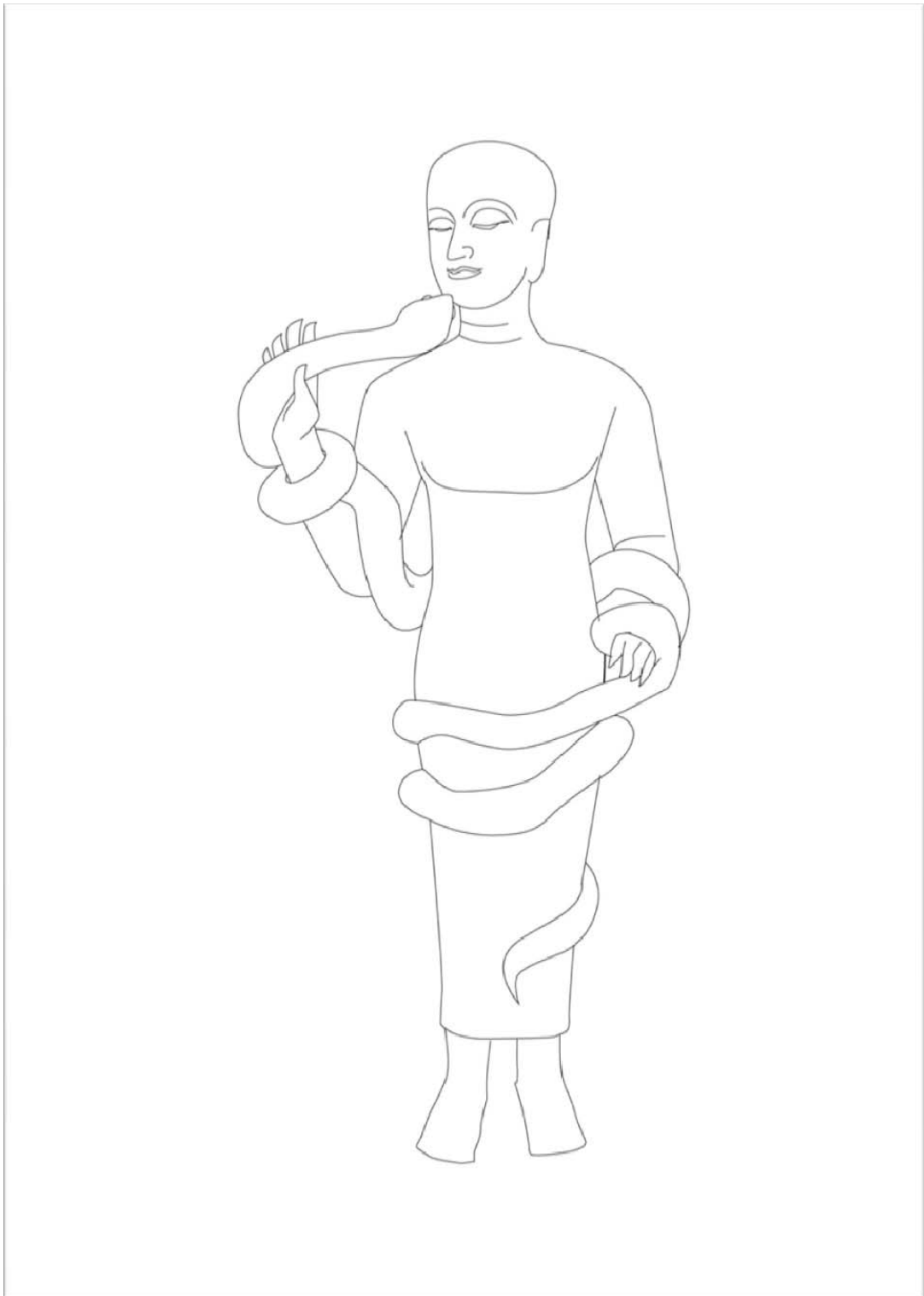
ภาพที่ 66 ภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ ชั้นที่ 5

ภาพที่ 67 ภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ ชั้นที่ 6

ภาพที่ 68 ภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ ชั้นที่ 7

ภาพที่ 69 ภาพร่างผลงาน (Sketch) แบบ 2 มิติ ชั้นที่ 8

2. สร้างภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก (Sketch Model)

เมื่อได้ภาพร่างในแบบ 2 มิติ มาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้นำความคิดรวบยอดสรุปเบื้องต้นมาวิเคราะห์ และได้พบปัญหาในแบบภาพร่างนั้น กล่าวคือ ผลงานในการสร้างสรรค์ของจริงนั้นเป็นผลงานประติมากรรมแบบลอยตัว ภาพร่าง แบบ 2 มิติ จึงไม่สามารถตอบสนอง และแสดงออกถึงเนื้อแท้ของผลงานประติมากรรมออกมาได้อย่างเพียงพอ ผู้วิจัยจึงได้ทำการแก้ไขตัดแปลง และสร้างสรรค์เป็นภาพร่างสามมิติขนาดเล็กขึ้นมาแทน โดยใช้วัสดุในการสร้างสรรค์คือ ขี้ผึ้ง และอุปกรณ์ในการปั้นแต่งขี้ผึ้ง โดยทำการปั้นให้พอมองเห็นเป็น รูปร่าง รูปทรงแบบคร่าว ๆ โดยไม่ได้เน้นรายละเอียด และพื้นผิวแต่อย่างใด

ภาพที่ 70 ขี้ผึ้งสำหรับใช้ปั้นภาพร่างแบบ 3 มิติ

ภาพที่ 71 เครื่องมือสำหรับปั้นซี้ผึ้ง

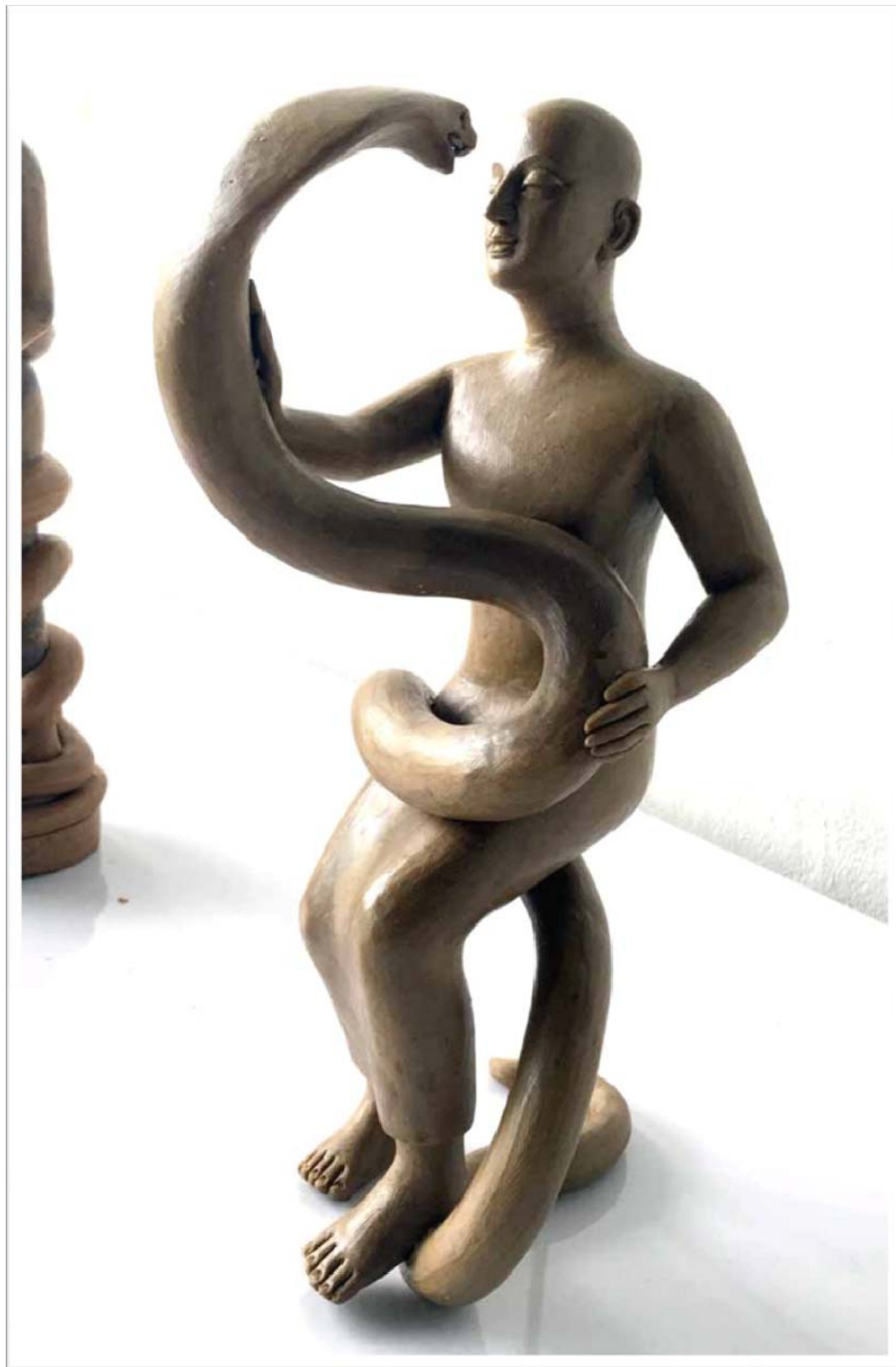
ภาพที่ 72 แป้นหมุนสำหรับปั้นซี้ผึ้ง

ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก (Sketch Model) จำนวน 8 ชิ้น ดังนี้

ภาพที่ 73 ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก ชิ้นที่ 1

ภาพที่ 74 ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก ชั้นที่ 2

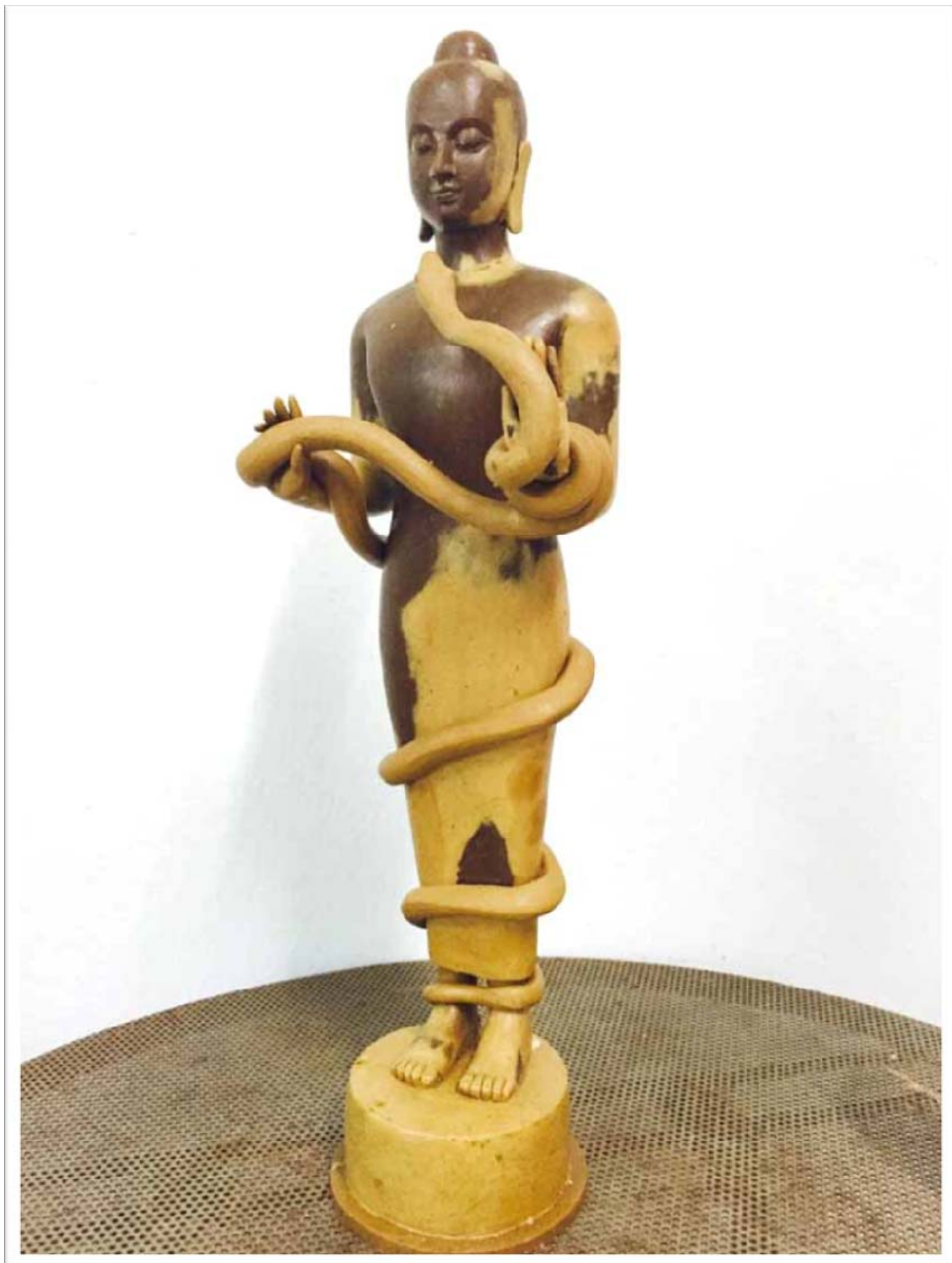
ภาพที่ 75 ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก ชั้นที่ 3

ภาพที่ 76 ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก ชั้นที่ 4

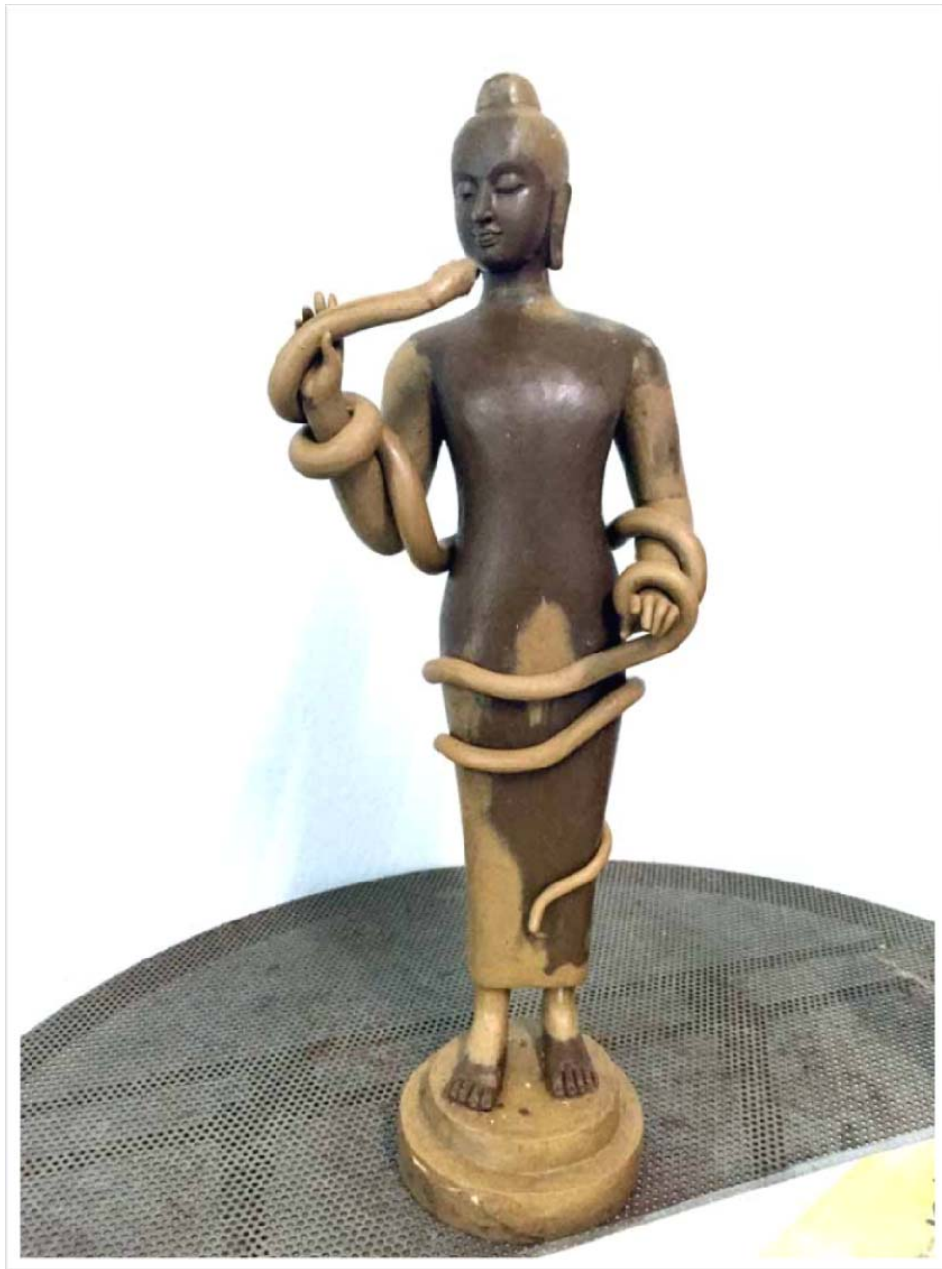
ภาพที่ 77 ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก ชั้นที่ 5

ภาพที่ 78 ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก ชั้นที่ 6

ภาพที่ 79 ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก ชั้นที่ 7

ภาพที่ 80 ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ขนาดเล็ก ชั้นที่ 8

3. คัดเลือกผลงานที่จะนำมาสร้างสรรค์

ทำการคัดเลือกผลงานที่จะนำมาสร้างสรรค์ มาขยายเพื่อเป็นผลงานจริงโดยเทคนิคการปั้นซีเมนต์

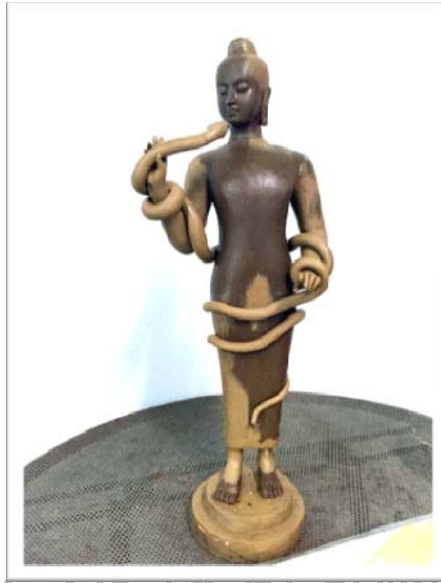
3.1 ทำการคัดเลือกผลงาน โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกภาพร่างผลงาน จำนวน 3 ชิ้น โดยจากการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำมาปั้นขยายเป็นต้นแบบผลงานจริง ดังนี้

ภาพที่ 81 ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ที่คัดเลือกมาขยายเป็นผลงานจริง แบบที่ 1

ภาพที่ 82 ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ที่คัดเลือกมาขยายเป็นผลงานจริง แบบที่ 2

ภาพที่ 83 ภาพร่างผลงานแบบ 3 มิติ ที่คัดเลือกลายมาเป็นผลงานจริง แบบที่ 3

3.2 การปั้นขยายผลงาน เมื่อได้รูปแบบตามต้องการแล้ว ก็เริ่มขั้นตอนการปั้นต้นแบบ โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.2.1 การทำโครงสร้างภายในของงานประติมากรรม

การทำโครงสร้างภายในนั้นใช้เหล็กเส้นเป็นแกนด้านรับน้ำหนักทำหน้าที่คล้ายกระดูกของมนุษย์ และใช้โฟมแกะขึ้นส่วนอวัยวะต่าง ๆ ของงานประติมากรรมโดยใช้เป็นโครงสร้างภายในให้มีลักษณะท่าทางตามที่ต้องการ โครงสร้างส่วนนี้ทำหน้าที่คล้ายกล้ามเนื้อของมนุษย์

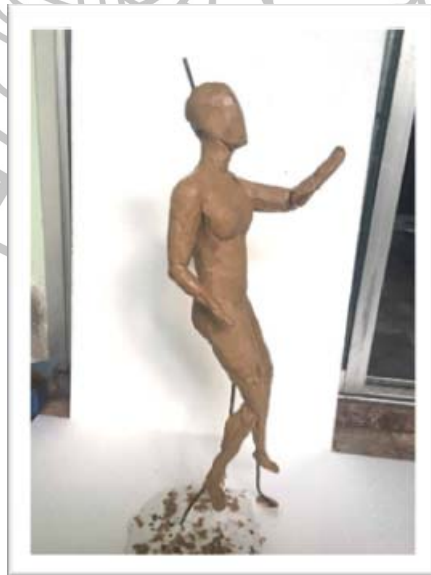

ภาพที่ 84 ภาพการทำโครงสร้างภายใน

ต่อจากนั้นจึงนำขี้ผึ้งต้มมาหุ้มโดยรอบโครงสร้างให้ทั่ว และทำการชูด
ตกแต่ง เพื่อให้ได้ท่าทาง รูปทรง สัดส่วนตามที่ต้องการ หรืออาจเรียกได้ว่าวิธีการขึ้นหุ่น

ภาพที่ 85 ภาพการนำขี้ผึ้งต้มหุ้มโดยรอบโครงสร้าง รูปที่ 1

ภาพที่ 86 ภาพการนำขี้ผึ้งต้มหุ้มโดยรอบโครงสร้าง รูปที่ 2

ภาพที่ 87 ภาพการนำขี้ผึ้งต้มหุ้มโดยรอบโครงสร้าง รูปที่ 3

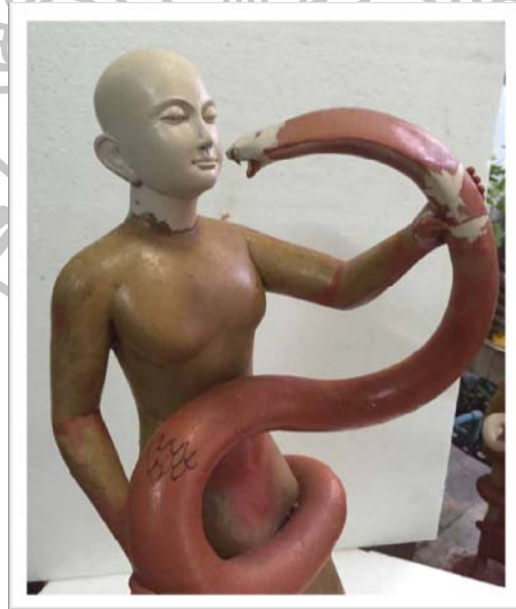

ภาพที่ 88 ภาพการนำขี้ผึ้งต้มหุ้มโดยรอบโครงสร้าง รูปที่ 4

จากนั้นจึงค่อยใส่รายละเอียดต่าง ๆ ขององค์พระหรือตัวมนุษย์ ตัวอสรพิษ
ใส่รายละเอียดต่าง ๆ ให้ครบสมบูรณ์แบบตามที่ต้องการเพื่อพร้อมสู่ขั้นตอนต่อไป

ภาพที่ 89 ภาพการใส่รายละเอียดงานประติมากรรมขั้นต้น

ภาพที่ 90 ภาพการใส่รายละเอียดงานประติมากรรม รูปที่ 1

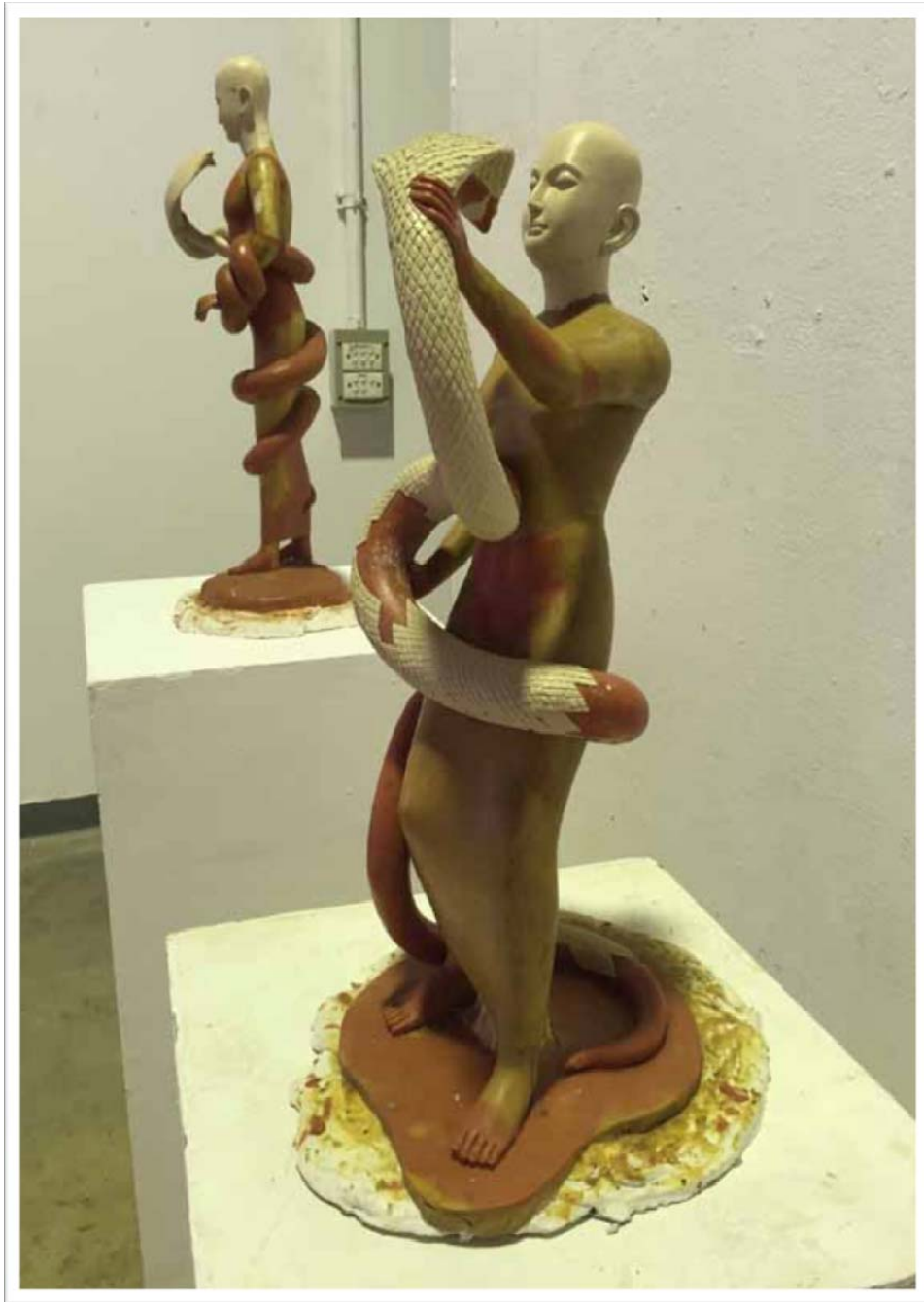

ภาพที่ 91 ภาพการใส่รายละเอียดงานประติมากรรม รูปที่ 2

ภาพที่ 92 ภาพการใส่รายละเอียดงานประติมากรรม รูปที่ 3

เมื่อขั้นตอนการเก็บรายละเอียดเสร็จสิ้นลง จะได้ต้นแบบงานประติมากรรม
ที่สมบูรณ์

ภาพที่ 93 ภาพต้นแบบงานประติมากรรมที่เสร็จสมบูรณ์ รูปที่ 1

ภาพที่ 94 ภาพต้นแบบงานประติมากรรมที่เสร็จสมบูรณ์ รูปที่ 2 แบบครึ่งตัว

ภาพที่ 95 ภาพต้นแบบงานประติมากรรมที่เสร็จสมบูรณ์ รูปที่ 2 แบบเต็มตัว

ภาพที่ 96 ภาพต้นแบบงานประติมากรรมที่เสร็จสมบูรณ์ รูปที่ 3

3.3 การทำแม่พิมพ์

เมื่อได้งานประติมากรรมต้นแบบที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว ในขั้นต่อไปของการดำเนินงาน คือ การทำแม่พิมพ์เพื่อจะนำไปหล่อผลงานจริงให้เป็นวัสดุที่มีความคงทนถาวร ก็คือ วัสดุไฟเบอร์กลาส ขั้นตอนการทำแม่พิมพ์นั้น ผู้วิจัยเลือกใช้ ยางซิลิโคน (Silicone Rubber) ซึ่งยางซิลิโคนเป็นพลาสติกชนิดหนึ่งที่ถูกสังเคราะห์ขึ้นมาเลียนแบบยางธรรมชาติยางซิลิโคนมีลักษณะเป็นของเหลวข้นคล้ายกาวลาเท็กซ์ มีหลายสี ความนิ่มและความแข็งของเนื้ออย่างมีความหลากหลายแล้วแต่ชนิดของการใช้งานและบริษัทผู้ผลิต

ภาพที่ 97 ภาพยางซิลิโคนที่ใช้ในการทำแม่พิมพ์

ภาพที่ 98 ภาพอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำแม่พิมพ์ด้วยยางซิลิโคน

การผสมยางซิลิโคนทำแม่พิมพ์ ต้องผสมให้ยางซิลิโคนไม่แข็งตัวเร็วเกินไปหรือช้าเกินไป ถ้ายางซิลิโคนแข็งตัวเร็วเกินไปจะทาบนต้นแบบพิมพ์ไม่ทัน ยางซิลิโคนก็จะแห้งก่อนถ้าผสมยางซิลิโคนให้แข็งตัวช้าเกินไปก็จะไหลลงข้างต้นแบบ ต้องเสียเวลาดักยางซิลิโคนขึ้นไปทาบนต้นแบบ ดังนั้นควรผสมให้แข็งตัวพอดีกับชิ้นงานและผสมยางซิลิโคนให้เหมาะสม การผสมยางซิลิโคนต้องผสมให้ถูกต้องตามอัตราส่วน ถ้าผสมผิดสูตรปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นก็คือยางซิลิโคนจะมีฟองอากาศจะเป็นปัญหากับชิ้นงานเพราะจะมีฟองอากาศตามมาด้วย ควรทาบยางซิลิโคนให้ทั่วต้นแบบหรือเทยางซิลิโคนตรงจุดสูงสุดของชิ้นงาน ปล่อยให้ยางซิลิโคนไหลลงต่ำสุด และให้ดักยางซิลิโคนที่ไหลขึ้นไปบนจุดสูงสุดของชิ้นงานหลาย ๆ ครั้ง จนกว่ายางซิลิโคนจะเรียบแข็งตัวจึงหยุดดักยางซิลิโคนต้องผสมให้ยางซิลิโคนแข็งตัวช้า ๆ เพราะจะทำให้แม่พิมพ์มีความสวยงามไม่มีฟองอากาศ ถ้ามีฟองอากาศให้ใช้ไม้จิ้มฟันจิ้มฟองอากาศให้ฟองอากาศแตกเมื่อยางซิลิโคนเริ่มแข็งตัวแล้วใช้มือแตะยางซิลิโคนที่เหลือติดกระป๋องหรือแตะตรงข้างปลายสุดของยางซิลิโคน ตรวจสอบว่ายางซิลิโคนแข็งตัวดีหรือยังถ้ายังไม่แข็งตัวก็ให้รออีกสัก 1 ชั่วโมงหรือเอาไปตากแดดเพื่อเร่งให้ยางซิลิโคนแข็งตัวเร็วขึ้น ถ้าไม่จำเป็นจริง ๆ ไม่ควรเอาไปตากแดด เมื่อยางซิลิโคนแห้งดีแล้วจะต้องมีพิมพ์ครอบอีกชั้นที่เป็นวัสดุแข็งตัวเพื่อประคองให้ยางซิลิโคนไม่อ่อนตัวไปมา ในที่นี้ผู้วิจัยใช้วัสดุไฟเบอร์กลาสในการทำพิมพ์ครอบ

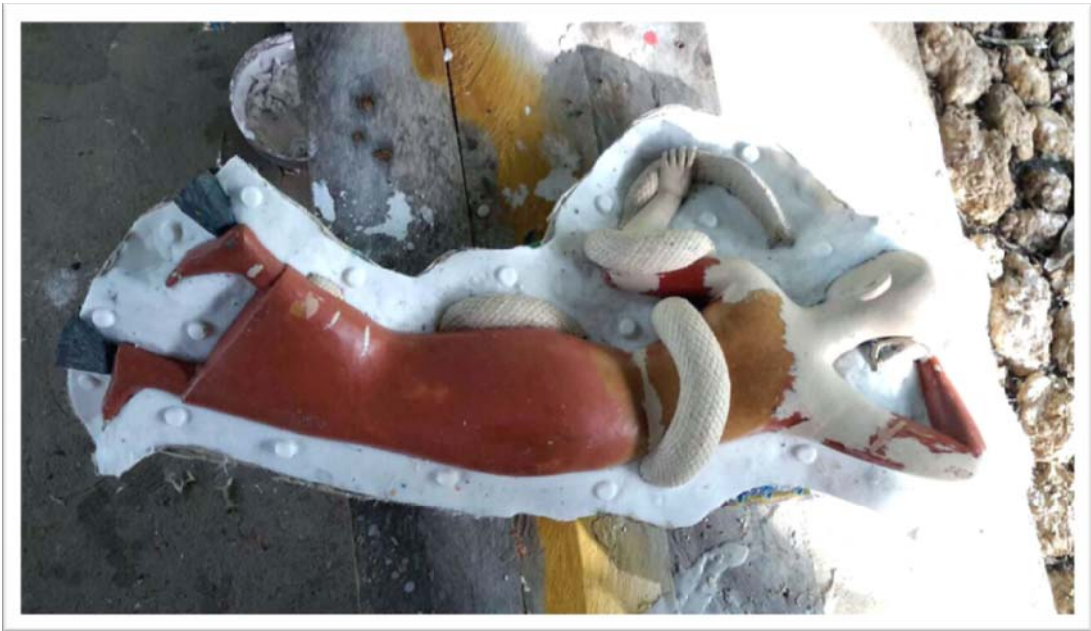
ภาพที่ 99 ภาพขั้นตอนการผสมยางซิลิโคน

ภาพที่ 100 ภาพการทำแม่พิมพ์ รูปที่ 1

ภาพที่ 101 ภาพการทำแม่พิมพ์ รูปที่ 2

ภาพที่ 102 ภาพการทำแม่พิมพ์ รูปที่ 3

ภาพที่ 103 ภาพการทำแม่พิมพ์ขึ้นส่วนงานประติมากรรม

3.4 การหล่อชิ้นงานด้วยวัสดุไฟเบอร์กลาส

ผลิตภัณฑ์ไฟเบอร์กลาส เป็นคำแปลมาจากคำว่า Fiberglass Reinforced Plastic หรือ Glass Reinforced Composite หรือผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ใส่วัสดุอื่นเพื่อเสริมความแข็งแรง (มีวัสดุมากกว่า 2 ชนิด มาประสานกัน) วัสดุที่นำมาเสริมแรงให้พลาสติกคือ “ใยแก้ว” ซึ่งมีลักษณะอ่อนนุ่มแต่เหนียว ทนความร้อนได้สูง ส่วนพลาสติกที่นำมาใช้เป็นเนื้อ ต้องเป็นชนิดที่มีความแข็งแรงมาก ซึ่งถ้าไม่มีการเสริมแรงแล้วจะเปราะ ดังนั้น เราจึงเลือกเอาพลาสติกประเภท โพลีเอสเตอร์เรซิน ไวนิลเอสเตอร์เรซิน และอีพอกซีเรซิน พลาสติกจำพวกนี้เป็นพลาสติกเหลวซึ่งภายหลังจากการผสมกับ ตัวช่วยเร่งปฏิกิริยา หรือ ตัวทำให้แข็ง แล้วจะเกิดปฏิกิริยาทางเคมี มีความร้อนเกิดขึ้นสูงกว่า 100 องศาเซลเซียส แล้วจะเปลี่ยนเป็นพลาสติกแข็งและจะไม่คืนรูปอีกซึ่งเรียกว่า กระบวนการเทอร์โมเซตติ้ง (Thermosetting) ดังนั้นการสร้างผลิตภัณฑ์ขึ้นมาโดยวิธีการดังกล่าวแล้ว จึงเรียกได้ว่าเป็น ผลิตภัณฑ์พลาสติกเสริมแรง ด้วยใยแก้ว หรือ FRP ซึ่งเราเรียกง่าย ๆ ว่า ผลิตภัณฑ์ไฟเบอร์กลาส หรือ ผลิตภัณฑ์เอพาร์ทีคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ไฟเบอร์กลาส ไม่เป็นสนิม และทนต่อการกัดกร่อนทนความร้อนได้ดีมาก มีน้ำหนักเบา (เบากว่าเหล็กถึง 4 เท่า) โครงสร้างแข็งแรงให้ตัวได้ ป้องกันการรั่วซึมหรือรั่วไม่เน่าเปื่อยหรือผุกร่อนทนทุกสภาวะสิ่งแวดล้อมคงรูปเดิมได้ดี ไม่มีการหดตัวเรียบเนียนเป็นฉนวนไฟฟ้าและไม่นำความร้อน เมื่อเกิดการชำรุดเสียหายสามารถซ่อมได้ทนต่อแสงแดดและแสงยูวี

ภาพที่ 104 ภาพน้ำยาเรซินและตัวช่วยเร่งปฏิกิริยา หรือ ตัวทำให้แข็ง

ภาพที่ 105 ภาพสีผสมน้ำยาเรซิน

ภาพที่ 106 ภาพผงทัลคัมที่ใช้ผสมในน้ำยาเรซิน

ภาพที่ 107 ภาพใยแก้วที่ใช้ผสมน้ำยาเรซิน

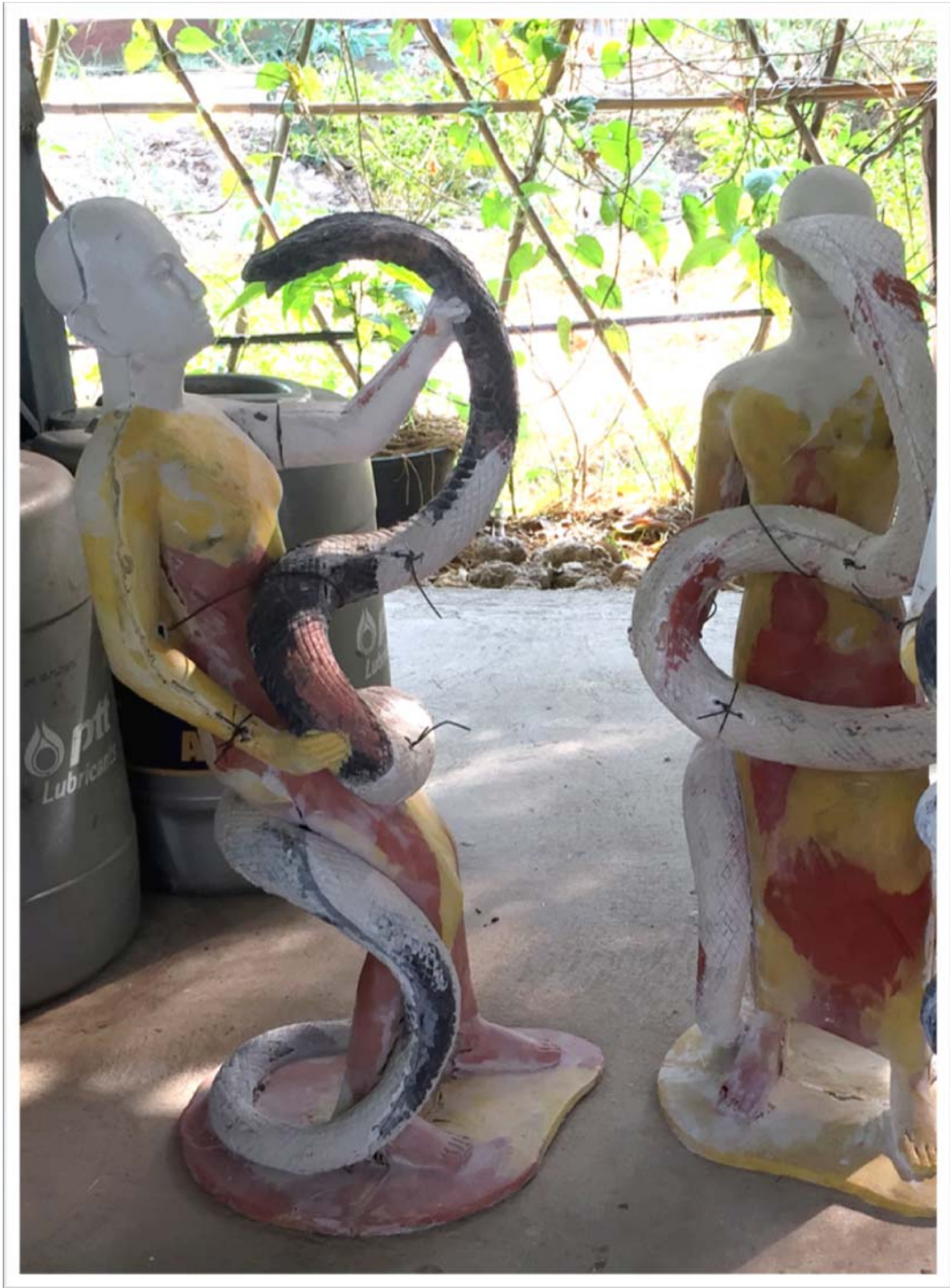
วิธีการทำชิ้นงานไฟเบอร์กลาส

1. ทำความสะอาดแม่พิมพ์ด้วยน้ำเช็ดให้แห้ง
2. ชัดผิวแม่แบบให้เรียบมันด้วยขี้ผึ้งชัดเจน ให้ความเป็นมันเงา โดยไม่ให้มีขี้ผึ้งเหลือติดอยู่
3. ผสมน้ำยาเรซิน + ตัวเร่งปฏิกิริยา + ตัวทำแข็ง + สีผสมเรซิน + ผงทัลคัมคนให้เข้ากัน

ภาพที่ 108 ภาพการผสมน้ำยาเรซิน

4. ทาเรซินที่ผสมแล้วลงบนแม่พิมพ์ ให้ความหนาพอประมาณ ทิ้งไว้ประมาณ 1 ชม. ให้แห้งหมาด
5. วางใยแก้วที่ตัดไว้แล้ว ลงตามขอบหรือมุมที่คิดว่าจะวางยากก่อน แล้วค่อยไล่วางลงในส่วนที่เหลือ ให้ทั่ว ให้ความหนาพอสมควร แล้วใช้แปรงจุ่มเรซินที่ผสมแล้ว ทาบนใยแก้วที่วางบนแม่พิมพ์ให้ทั่ว จากนั้นใช้ลูกกลิ้งไล่ฟองอากาศให้ทั่ว แล้วปล่อยให้แห้ง ประมาณ 1 ชม. และทาเรซินที่ผสมแล้วลงอีกเพื่อให้ได้ความหนาของชิ้นงานตามที่ต้องการ
6. เมื่อชิ้นงานเริ่มแข็งตัวแล้ว ให้นำชิ้นงานออกจากแม่พิมพ์ แล้วทำการตัดแต่งชิ้นงานให้เรียบร้อย สวยงาม ด้วยกระดาษทราย ก็จะได้ชิ้นงานตามต้องการ

ภาพที่ 109 ภาพการตกแต่งชิ้นงานประติมากรรม รูปที่ 1

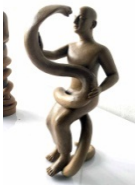

ภาพที่ 110 ภาพการตกแต่งชิ้นงานประติมากรรม รูปที่ 2

ภาพที่ 111 ภาพการตกแต่งชิ้นงานประติมากรรม รูปที่ 3

ตารางที่ 2 ขั้นตอนการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์

ที่	ภาพร่าง 2 มิติ	ภาพร่าง 3 มิติ	ผลงานต้นแบบ	ผลงานจริง
1			ไม่ได้เลือกมาขยาย	ไม่ได้เลือกมา ทำผลงานจริง
2			ไม่ได้เลือกมาขยาย	ไม่ได้เลือกมา ทำผลงานจริง
3			ไม่ได้เลือกมาขยาย	ไม่ได้เลือกมา ทำผลงานจริง
4			ไม่ได้เลือกมาขยาย	ไม่ได้เลือกมา ทำผลงานจริง
5			ไม่ได้เลือกมาขยาย	ไม่ได้เลือกมา ทำผลงานจริง
6				

ตารางที่ 2 ขั้นตอนการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์ (ต่อ)

ที่	ภาพร่าง 2 มิติ	ภาพร่าง 3 มิติ	ผลงานต้นแบบ	ผลงานจริง
7				
8				

บทที่ 4

วิเคราะห์ผลงานการดำเนินงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

ผลการดำเนินงานการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุด “สงบสติ ไร้คยา” ได้มีการพัฒนาการสืบเนื่อง ต่อมาจากผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ โดยการนำแนวความคิดเดิมบวกกับแรงบันดาลใจใหม่ที่ ได้รับ มุ่งเน้นการแสดงออกทางแนวคิดมากขึ้น มีการสร้างสรรค์ให้มีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และถ่ายทอดออกมาทางผลงานประติมากรรมซึ่งมีความเหนือจริง

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์นั้น เป็นผลงานการสร้างพระพุทธรูปแสดงออกถึงแนวคิดแบบอุดมคตินิยม ที่เป็นไปแบบงานพุทธศิลป์ที่มีมาแต่ช้านานของช่างไทยแต่โบราณ ยึดตามแบบไทยประเพณีนิยม มีรูปแบบและ กิริยาท่าทางปางต่าง ๆ ของพระพุทธรูปอย่างชัดเจนไม่มีผิดเพี้ยนจากของเดิม จึงไม่ได้แสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์มากนัก เมื่อข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจจากบิดา ข้าพเจ้าที่เกิดการเจ็บป่วยและต่อสู้ดิ้นรนกับ ทุกขเภทภัยต่าง ๆ ข้าพเจ้าจึงพัฒนารูปแบบวิธีการเทคนิคให้สอดคล้องกับแนวคิดและวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์งานมากขึ้นอีกทั้งค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างพระพุทธรูปในยุคต้นของพระพุทธศาสนา รวมถึงพระพุทธรูปในยุคสมัยต่าง ๆ ของไทย ศึกษาอสรพิษร้ายต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาปรัชญาการดำเนินชีวิตความสงบความมีสติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา

การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “สงบสติ ไร้คยา” จะแสดงให้เห็นถึงแนวคิดที่แสดงออกผ่านงานประติมากรรมแบบเหนือจริงทั้งในด้านรูปแบบโครงสร้างเทคนิควิธีการสัญลักษณ์ทางกายภาพต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเข้าใจในงานได้มากขึ้น ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์
2. วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

วิเคราะห์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

จากความศรัทธาในวิชาชีพช่างปั้นพระพุทธรูปของผู้วิจัยที่ได้รับแรงบันดาลใจ และได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้ทั้งทางด้านศาสตร์และศิลป์จากบิดาของผู้วิจัย ซึ่งประกอบอาชีพเป็นช่างปั้นพระพุทธรูปมายาวนานกว่า 50 ปี รวมทั้งที่ได้รับการศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตเพาะช่างสาขาวิชาประติมากรรมสากล ผู้วิจัยจึงได้ประกอบอาชีพเป็นช่างปั้นพระพุทธรูปตามตั้งใจ ลักษณะการปั้นพระพุทธรูปของผู้วิจัยในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์นั้น จะเป็นไปตาม

รูปลักษณะของพระพุทธรูป ที่มีพุทธลักษณะของศิลปกรรมไทยในแบบสมัยสุโขทัยซึ่งผู้วิจัยยึดแนวจากบิดาของผู้วิจัยเป็นหลัก และได้ศึกษาจากพระพุทธรูปที่สำคัญ ๆ ในประเทศไทย ทางด้านเทคนิควิธีการทำงานได้ศึกษาเรียนรู้ค้นคว้าเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องมือในการปั้นปูนซีเมนต์ ศึกษาคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้ปั้นทั้งวิธีการสำรวจ และทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง และเป็นการฝึกฝนทางด้านทักษะฝีมือในการทำงานด้วย ขนาดของพระพุทธรูปนั้นจะมีขนาดไม่แน่นอนเพราะขึ้นอยู่กับสถานที่ตั้งและตามความต้องการ ของผู้สนับสนุนการปั้นพระพุทธรูป ลักษณะรูปแบบและปางต่าง ๆ ของพระพุทธรูปเป็นไปตามที่ผู้วิจัยและผู้สนับสนุนต้องการส่วนการจัดตั้งนำเสนอผลงานและการตรวจสอบความพึงพอใจนั้น ได้รับการตรวจสอบจากผู้วิจัยเองส่วนหนึ่งและจากความพึงพอใจของผู้สนับสนุน ผลงานยุคก่อนวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยนั้น เป็นผลงานที่สร้างขึ้นจากความต้องการความศรัทธาของผู้วิจัยและผู้สนับสนุน ไม่ได้เน้นเรื่องความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดรูปแบบลักษณะ หรือท่าทางการแสดงออกทางด้านแนวความคิดของผู้วิจัยแต่อย่างใดแต่เน้นเรื่องความศรัทธา รักษาขนบธรรมเนียมและสืบทอดพระพุทธศาสนา ตามแบบประเพณีไทยแต่ดั้งเดิม

ผลงานก่อนการวิจัย ชั้นที่ 1 ผลงานการปั้นพระพุทธรูปปางลีลา

เป็นพระพุทธรูปปางลีลาที่มีพุทธลักษณะที่ลอกเลียนแบบมาจากพระศรีศากยะทศพลญาณ ประธานพุทธมณฑลสุพรรณบุรี พระพุทธรูปที่ท่านศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี เป็นผู้ออกแบบไว้

ภาพที่ 112 ภาพผลงานก่อนการวิจัย ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน	พระพุทธรูปปางลีลา
ติดตั้งที่	วัดไร่ อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง
เทคนิค	ปั้นปูนซีเมนต์ เสริมเหล็ก ทาสีน้ำมัน
ขนาด	ความสูงจากพระบาทถึงปลายพระเกตุมาลา 2.5 เมตร

ผลงานก่อนการวิจัย ชั้นที่ 2 ผลงานการปั้นตกแต่งพระพุทธรูป

ผลงานการปั้นตกแต่งพระพุทธรูปที่มีผู้ก่อสร้างไว้ก่อนแล้วด้วยปางสมาธิ ผู้วิจัยได้ทำการตกแต่งให้เป็นพระพุทธรูปแบบทรงเครื่องปางสมาธิ

ภาพที่ 113 ภาพผลงานก่อนการวิจัย ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน	พระพุทธรูปทรงเครื่อง (ทำเฉพาะลวดลายทรงเครื่อง)
ติดตั้งที่	วัดหาดจิว อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี
เทคนิค	ปั้นปูนซีเมนต์ เสริมเหล็ก ทาสีน้ำมัน
ขนาด	ความกว้างหน้าตัก 4.5 เมตร สูง 7 เมตร

ผลงานก่อนการวิจัย ชั้นที่ 3 ผลงานการปั้นพระพุทธรูปปางเดินธุดงค์
เป็นพระพุทธรูปปางเดินธุดงค์ตามลักษณะที่ลอกเลียนแบบมาจากพระสีวลี แต่ปั้นให้เป็น
พระพุทธเจ้า

ภาพที่ 114 ภาพผลงานก่อนการวิจัย ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน	พระพุทธรูปปางออกธุดงค์
ติดตั้งที่	วัดไร่ อำเภอกวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง
เทคนิค	ปั้นปูนซีเมนต์ เสริมเหล็ก ทาสีน้ำมัน
ขนาด	ความสูงจากพระบาทถึงปลายพระเกตุมาลา 4 เมตร

ผลงานก่อนการวิจัย ชั้นที่ 4 ผลงานการปั้นกลุ่มพระพุทธรูปประจำวัน
เป็นผลงานการปั้นกลุ่มพระพุทธรูปประจำวัน รวมทั้งสิ้น 9 องค์ โดยให้มีพุทธลักษณะ
แบบพระพุทธรูปในสมัยสุโขทัย

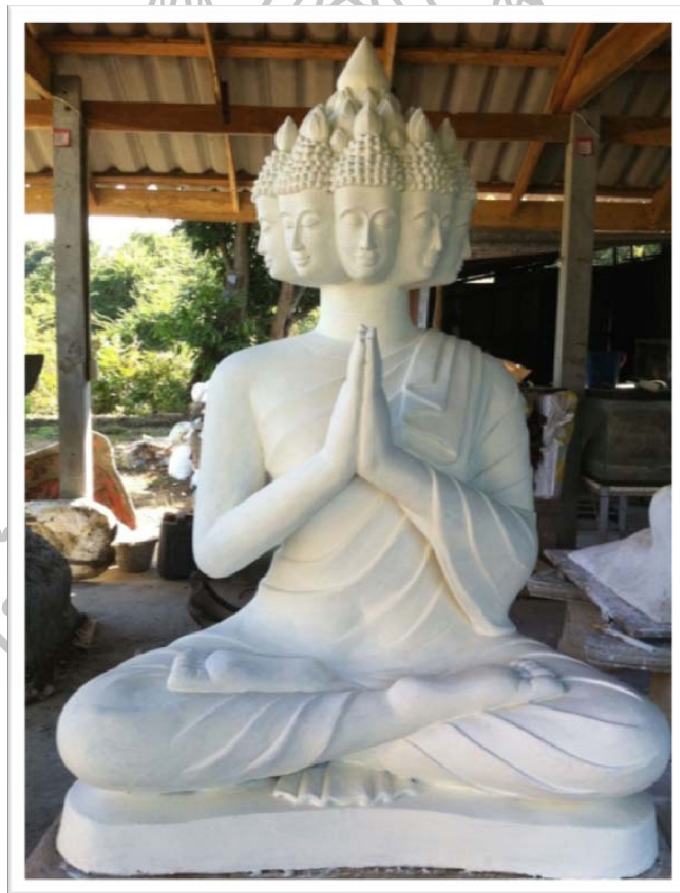

ภาพที่ 115 ภาพผลงานก่อนการวิจัย ชุดที่ 4

ชื่อผลงาน	พระพุทธรูปประจำวัน จำนวน 9 องค์
ติดตั้งที่	วัดสิงห์สุทธาวาส อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี
เทคนิค	ปั้นปูนซีเมนต์ เสริมเหล็ก ทาสีน้ำมัน
ขนาด	พระนั่ง หน้าตักกว้าง 90 เซนติเมตร, พระยืนสูง 170 เซนติเมตร

ผลงานก่อนการวิจัย ชั้นที่ 5 ผลงานการปั้นพระนวโกฏิพระเศรษฐีนวโกฏิ

เป็นรูปเคารพแทนมหาเศรษฐีทั้ง 9 ท่านในสมัยพุทธกาล ท่านเหล่านี้เป็นผู้สร้างคุณประโยชน์อันยิ่งใหญ่ให้แก่พระพุทธศาสนา มีความมั่งคั่งในโภคทรัพย์อยู่ในระดับเดียวกับกษัตริย์ ทั้งยังเป็นสัมมาทิฐิ และยังเป็นพุทธอุปัฏฐากองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งพระองค์ทรงยกย่องว่า ท่านเหล่านี้เป็นผู้เลิศในการทำทาน และเป็นยอดของมหาเศรษฐีทั้ง ผู้รู้ได้ถือเอาคตินี้มาสร้างเป็นพระนวโกฏิให้มีพระพักตร์ทั้งหมด 9 พระพักตร์ แทนใบหน้าของนวเศรษฐีทั้งเก้าในสมัยพุทธกาล เชื่อว่ามีคุณทางโชคลาภ อำนาจลาภสักการะ และความร่มเย็นเป็นสุขแก่ผู้เลื่อมใสบูชา

ภาพที่ 116 ภาพผลงานก่อนการวิจัย ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน พระนวโกฏิ

ติดตั้งที่ จังหวัดสระบุรี

เทคนิค ปั้นปูนซีเมนต์ เสริมเหล็ก ทาสีน้ำมัน

ขนาด ความกว้างหน้าตัด 1 เมตร สูง 1 เมตร 25 เซนติเมตร

ผลงานก่อนการวิจัย ชั้นที่ 6 ผลงานการปั้นพระพุทธรูปปางอุ้มบาตรขนาดใหญ่
 โดยให้มีพุทธลักษณะประยุกต์มาจาก พระศรีศากยะทศพลญาณ ประธานพุทธมณฑล
 สุพรรณบุรี พระพุทธรูปที่ท่านศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี เป็นผู้ออกแบบไว้

ภาพที่ 117 ภาพผลงานก่อนการวิจัย ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน	พระพุทธรูปปางอุ้มบาตร
ติดตั้งที่	วัดนาริกวราราม (ตะเคียนเตี้ย) อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
เทคนิค	ปั้นปูนซีเมนต์ เสริมเหล็ก ทาสีน้ำมัน
ขนาด	ความสูงจากพระบาทถึงปลายพระเกตุมาลา 24 เมตร

วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 118 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 (ด้านขวา)

ชื่อผลงาน สงบ สติ โรคยา หมายเลข 1 (Meditation Consciousness Ailment No.1)

เทคนิค ปั้น หล่อ วัสดุไฟเบอร์กลาส

ขนาด กว้าง 24 ซม. x ยาว 26 ซม. x สูง 65 ซม.

ภาพที่ 119 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 (ด้านซ้าย)

ชื่อผลงาน สงบ สติ โรคยา หมายเลข 1 (Meditation Consciousness Ailment No.1)

เทคนิค ปั้น หล่อ วัสดุไฟเบอร์กลาส

ขนาด กว้าง 24 ซม. x ยาว 26 ซม. x สูง 65 ซม.

วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1

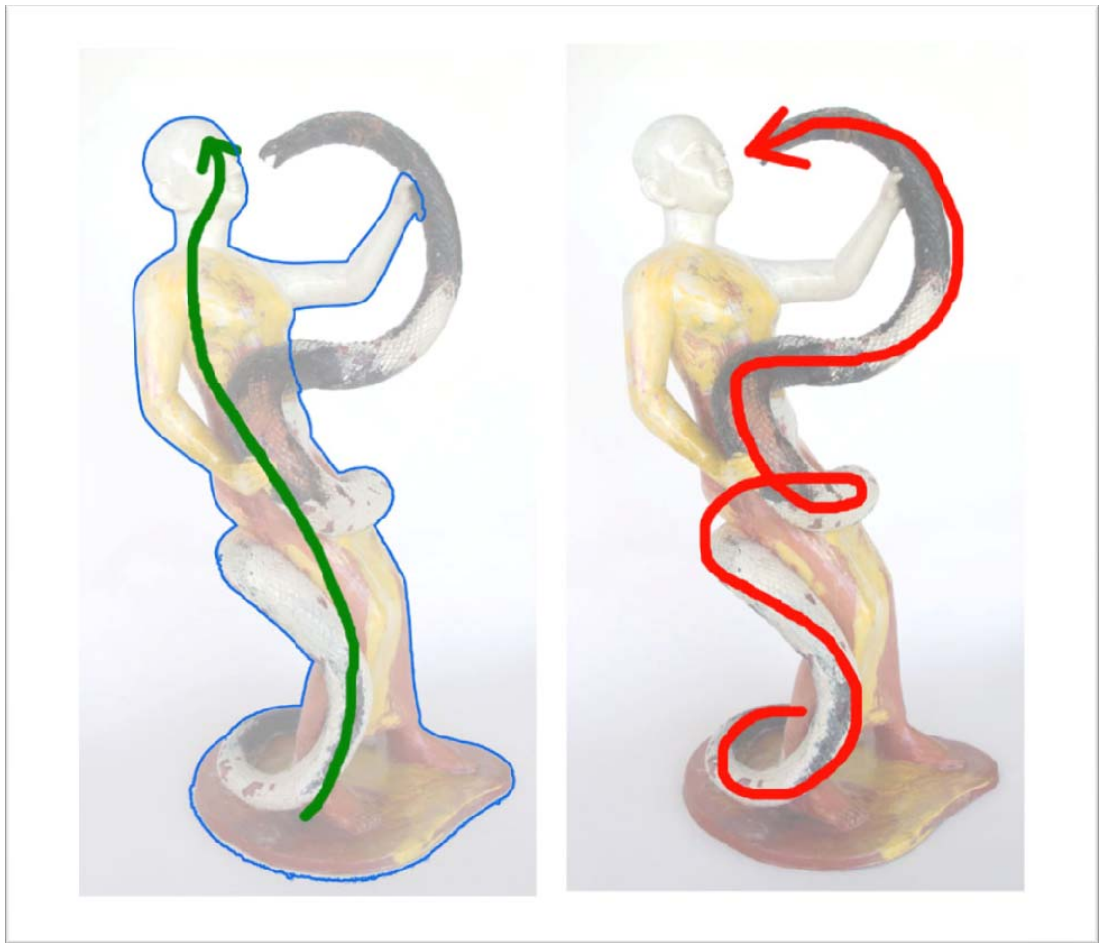
ผลงานชิ้นนี้ชื่อว่า “สงบ สติ โรควาย หมายเลข 1” (Meditation Consciousness Ailment No.1) เป็นการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมแบบลอยตัว ที่มีลักษณะรูปแบบงานแบบเหนือจริง (Surrealism) โดยผ่านกระบวนการ การปั้น หล่อ ด้วยวัสดุไฟเบอร์กลาสแสดงออกถึงการต่อสู้ดิ้นรนของตัวบุคคลและอสรพิษร้ายที่เข้ามาทำร้าย ซึ่งตัวบุคคลนั้นกำลังจะเปลี่ยงปล้ำในการเอาตัวรอด รูปร่างและรูปทรงประกอบด้วย ตัวชิ้นงานรูปทรงคนที่มีลักษณะคล้ายพระพุทธรูป อยู่ในอากัปกิริยา การป้องกันตนเองจากอสรพิษร้าย และกำลังเปลี่ยงปล้ำ ย่อตัวลงต่ำเหมือนกำลังจะล้ม หรือหมดแรง ในส่วนของชิ้นงานตัวอสรพิษร้ายนั้นมีท่าทางจู่โจมจุดต้นทำร้าย เกี่ยวรัด พันตุ้ม ไม่ลดละอย่างเอาเป็นเอาตาย ในส่วนของใบหน้าท่าทางของชิ้นงานรูปทรงคนนั้น แสดงออกถึงความสงบนิ่ง ความมีสมาธิ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งใจแสดงออกถึงความสงบนิ่ง ความมีสติ และความมีสมาธิด้วยกิริยาท่าทางของรูปทรงคน

เส้น เส้นหลักของรูปทรงคนนั้นโค้ง และเอน แสดงความอ่อนแอ ไม่มั่นคง แต่มีความมั่นคง นวลนิ่มนวลผสมผสานอยู่ ในส่วนเส้นของอสรพิษนั้นโค้งรัด พุ่งขึ้นทางด้านบน สื่อถึงการบีบรัด การทำร้าย และความรุนแรง

รูปร่าง รูปทรง รูปทรงของคนนั้นเต็มอวบอิม

พื้นผิว รูปทรงคนมีลักษณะเรียบเนียน ส่วนพื้นผิวของชิ้นงานตัวอสรพิษร้ายนั้น ผู้วิจัยสร้างร่องรอย การต่อสู้ การดิ้นรน การทำร้าย โดยการทำให้เกล็ดของอสรพิษร้าย หลุดร่อนออกไปเป็นบางส่วนด้วย แสดงถึงร่องรอยของการต่อสู้

สี มีการผสมผสานระหว่างสีเหลือง สีแดง และสีขาว ให้เกิดไหลลื่นเป็นไปตามธรรมชาติของวัสดุ โดยไม่มีข้อจำกัด เพียงแต่กำหนดกลุ่มสีโดยรวมว่า จะให้บริเวณใดมีสีใด ทั้งนี้ผู้วิจัยตั้งใจสร้างสีสันให้เกิดขึ้นกับชิ้นงาน โดยการผสมสีลงไปในวัสดุไฟเบอร์กลาส กล่าวคือในส่วนของศรีษะ ชิ้นงานตัวบุคคลนั้นผู้วิจัยตั้งใจใช้สีขาวเพื่อต้องการแสดงออกถึงความมีสติ ความมีสมาธิ ซึ่งต้องใช้สมองในการควบคุม ส่วนในหัวของอสรพิษร้ายนั้นผู้วิจัยตั้งใจใส่สีดำเพื่อให้มองเห็นความดุร้ายความน่ากลัวของอสรพิษ เพราะอาวุธที่ร้ายแรงของอสรพิษร้ายนั้นอยู่ที่หัวของมัน

ภาพที่ 120 ภาพการวิเคราะห์เส้น ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ภาพที่ 121 ภาพการวิเคราะห์หุ่นปั้นงู ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ภาพที่ 122 ภาพการวิเคราะห์หีส ผลงานนิพนธ์ ชั้นที่ 1

ภาพที่ 123 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 (ด้านหน้า)

ชื่อผลงาน สงบ สติ โรคยา หมายเลข 2 (Meditation Consciousness Ailment No.2)

เทคนิค ปั้น หล่อ วัสดุไฟเบอร์กลาส

ขนาด กว้าง 25 ซม. x ยาว 70 ซม. x สูง 20 ซม.

ภาพที่ 124 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 (ด้านหลัง)

ชื่อผลงาน สงบ สติ โรคยา หมายเลข 2 (Meditation Consciousness Ailment No.2)

เทคนิค ปั้น หล่อ วัสดุไฟเบอร์กลาส

ขนาด กว้าง 25 ซม. x ยาว 70 ซม. x สูง 20 ซม.

วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2

ผลงานชิ้นนี้ชื่อว่า “สงบ สติ โรคร้าย หมายเลข 2” (Meditation Consciousness Ailment No.2) เป็นการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมแบบลอยตัว ที่มีลักษณะรูปแบบเหนือจริง (Surrealism) โดยผ่านกระบวนการ การปั้น หล่อ ด้วยวัสดุไฟเบอร์กลาส รูปร่างและรูปทรงประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ชิ้นงานรูปทรงคน และชิ้นงานอสรพิษร้าย ชิ้นงานรูปทรงคน นั้นอยู่ในลักษณะท่าทางคล้ายกับ พระพุทธรูปนอนปางไสยาสน์ โดยมีอสรพิษร้าย พันรัดไปทั่วร่างกาย ท่าทางจู้จี้จ้องจะทำร้าย โดยรูปทรงคนนั้นใช้มือดันออกไปเพื่อปกป้องตนเองไม่ให้ถูกทำร้าย การแสดงออกทางด้านท่าทางกริยาของรูปทรงคน นั้นเป็นท่าทางของการนอนราบลงด้วยความอ่อนแรง อ่อนล้าจากการโดนทำร้ายจากอสรพิษร้าย มีการต่อต้าน ป้องกันอสรพิษร้ายด้วยความอ่อนแรง การแสดงออกทางด้านหน้าตา อารมณ์ของรูปทรงคนนั้น ยังคงดูสงบนิ่ง มีสติ มีสมาธิแม้จะอยู่ในสถานการณ์ซับซ้อนก็ตาม ทศนธาตุที่อยู่ในงานนั้น ประกอบด้วย

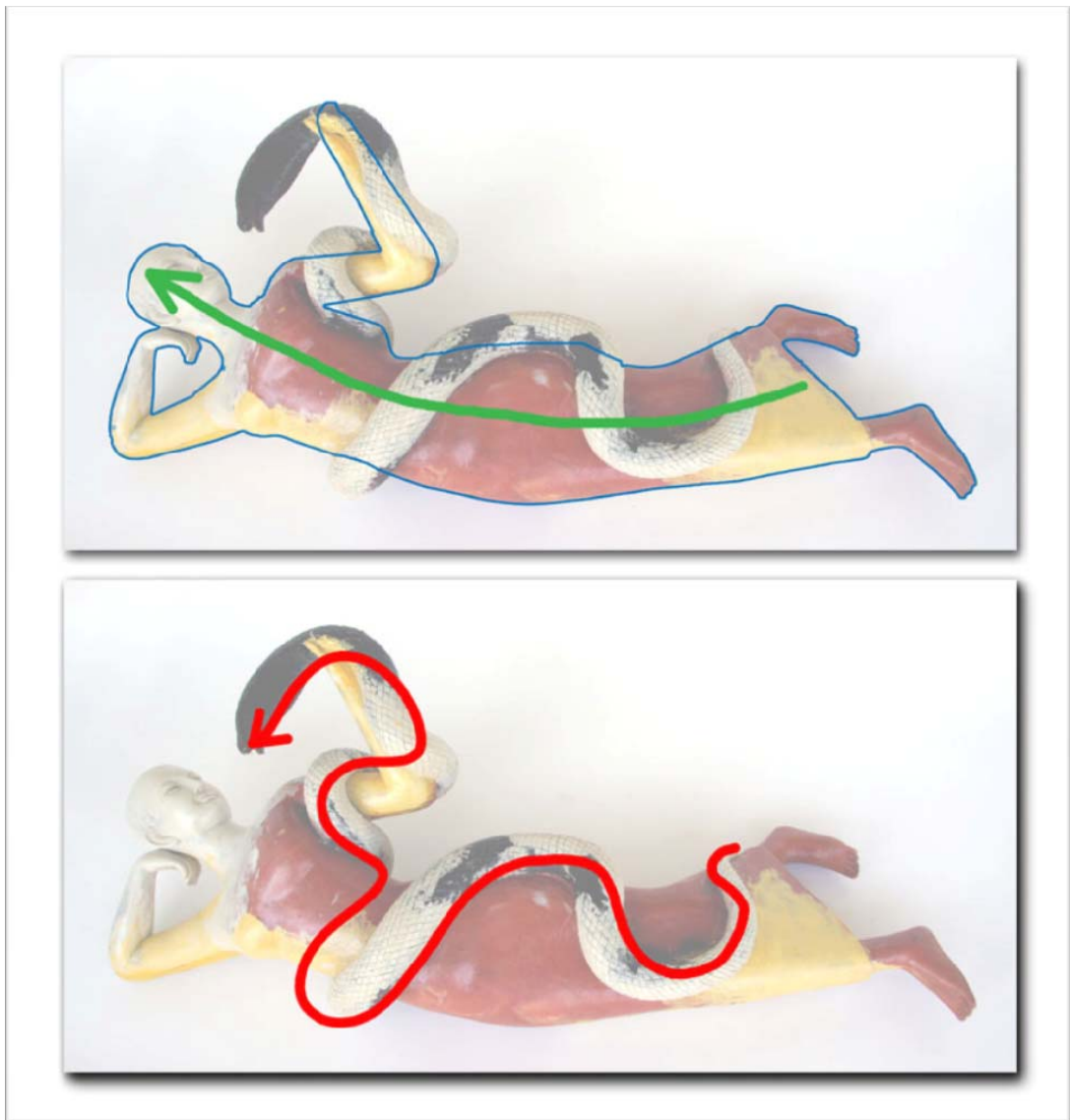
เส้น ในรูปทรงคนนั้นเป็นลักษณะแนวอนน โค้งเล็กน้อย ดูสงบนิ่ง เยือกเย็น และมีความเคลื่อนไหวเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนอสรพิษนั้น ประกอบด้วยเส้นที่บิดงอ คดเคี้ยว รัศมีขึงตึง แสดงให้เห็นถึงการบีบรัดบีบคั้นทำร้าย ทำลายล้าง ส่วนของหัวของอสรพิษร้ายนั้นพุ่งตรงมายังใบหน้าของรูปทรงคน

รูปปร่าง รูปทรง รูปทรงของคนนั้นเต็มอวบอิม

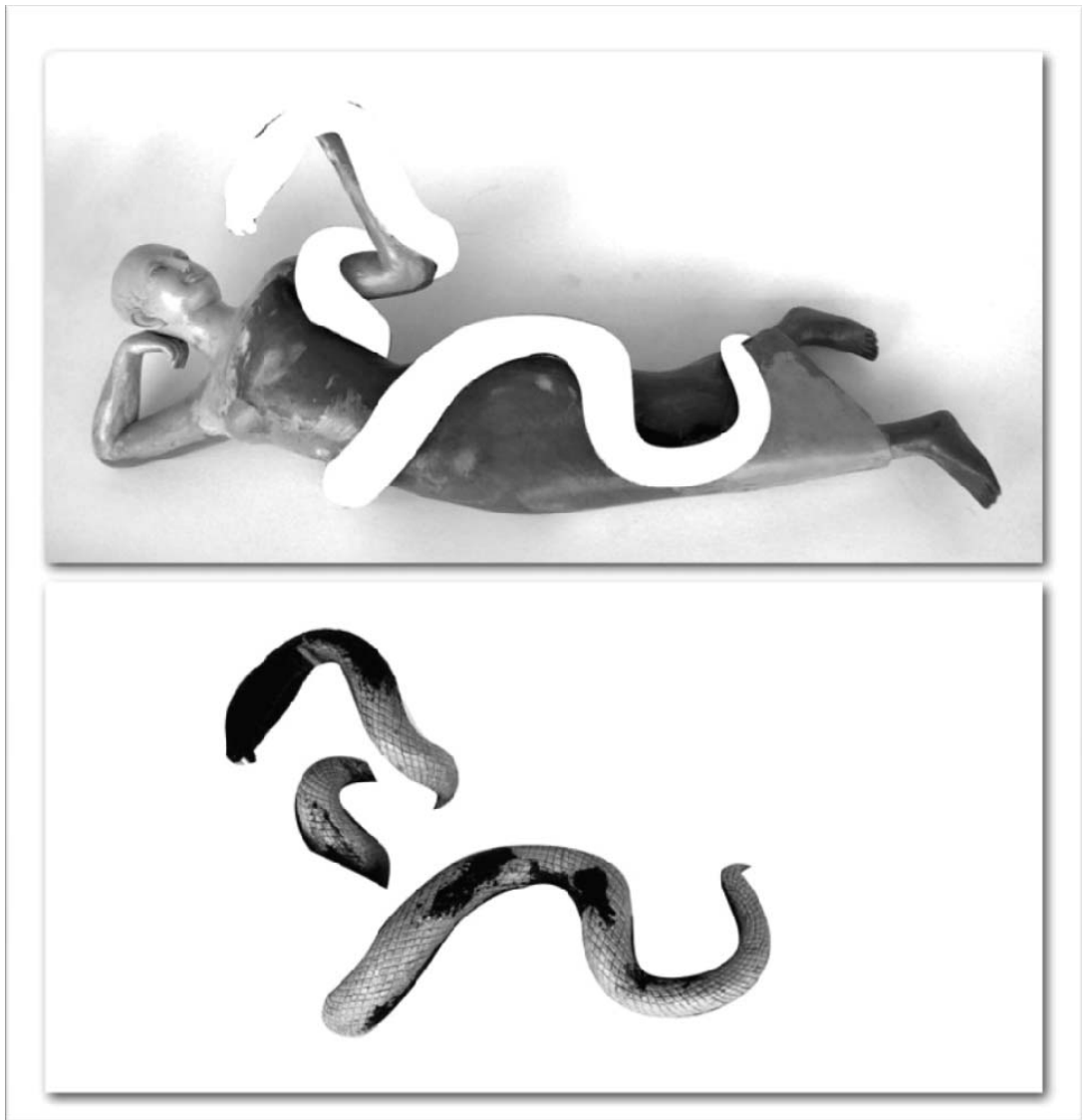
พื้นผิว ในรูปทรงคนมีลักษณะเรียบเนียนอยู่ในรูปทรงที่กลมกลึง แสดงให้เห็นถึงความสงบนิ่งเรียบร้อย และนุ่มนวล ส่วนพื้นผิวรายละเอียดของอสรพิษร้าย มีการหลุ่ร่อนของเกร็ด แสดงให้เห็นถึงร่องรอย การต่อสู้พยายามที่จะทำร้าย

สี ในรูปทรงคน มีการแพร่กระจายของสีขาว สีเหลือง และสีแดง ไหลย้อยไปตามร่างกาย และลำตัวของตัวบุคคล แสดงให้เห็นถึงความไม่เป็นปกติทางด้านร่างกาย ความเจ็บปวดความทุกข์ทรมานของร่างกาย แต่ในส่วนสีระชะของชิ้นงานตัวบุคคลนั้นมีลักษณะเป็นสีขาว ซึ่งบ่งบอกแสดงให้เห็นถึงความมีสติ ความสงบ ความตั้งมั่น ของอารมณ์และจิตใจของตัวบุคคล ส่วนอสรพิษร้ายในส่วนหัวมีสีดำแสดงถึงความดุร้ายความน่ากลัวของอสรพิษ

วิทยานิพนธ์ที่ 2 นี้ มีความต่อเนื่องกับขั้นที่ 1 คือ เป็นการต่อสู้ที่อยู่ในช่วงที่เพลี่ยงพล้ำของตัวบุคคลที่สู้กับโรคร้าย อยู่ในช่วงที่แทบจะเอาชีวิตไม่รอดแต่ก็ยังมีความมีสติ มีสมาธิและใช้ความสงบในการรับมือกับโรคร้ายนั้น

ภาพที่ 125 ภาพการวิเคราะห์เส้น ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ภาพที่ 126 ภาพการวิเคราะห์หุ่นขี้ผึ้ง ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

มหาวิทยาลัยศิลป

ภาพที่ 127 ภาพการวิเคราะห์สี ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ภาพที่ 128 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 (ด้านซ้าย)

ชื่อผลงาน สงบ สติ โรคยา หมายเลข 3

(Meditation Consciousness Ailment No.3)

เทคนิค ปั้น หล่อ วัสดุไฟเบอร์กลาส

ขนาด กว้าง 20 ซม. x ยาว 20 ซม. x สูง 70 ซม.

ภาพที่ 129 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 (ด้านขวา)

ชื่อผลงาน สงบ สติ โรคยา หมายเลข 3

(Meditation Consciousness Ailment No.3)

เทคนิค ปั้น หล่อ วัสดุไฟเบอร์กลาส

ขนาด กว้าง 20 ซม. x ยาว 20 ซม. x สูง 70 ซม.

วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

ผลงานวิทยานิพนธ์นี้มีชื่อว่า “สงบ สติ โรครยา หมายเลข 3” (Meditation Consciousness Ailment No.3) เป็นการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมลอยตัวแบบเหนือจริง (Surrealism) โดยผ่านกระบวนการ ปั้น หล่อ ด้วยวัสดุไฟเบอร์กลาส รูปร่าง และรูปทรง ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ รูปทรงคน และรูปทรงอสรพิษร้าย รูปทรงคนนั้นมีลักษณะท่าทางยืนขึ้น อย่างมั่นคง สง่างาม ต่อสู้กับ อสรพิษร้ายอย่างมีสติ สงบนิ่ง เยือกเย็น โดยที่อสรพิษร้ายนั้นก็ยิ่งเหนียวรัด จูโจม อย่างไม่ลดละ แต่มีที่ ทำที่อ่อนแรงลง โดยที่รูปทรงคนเริ่มควบคุมสถานการณ์ได้ จับอสรพิษร้ายที่หัวเริ่มต่ำลงเพราะเหนื่อย ล้า หดแรงจากการจูโจม ทิศนาตต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 3 นี้ ประกอบด้วย

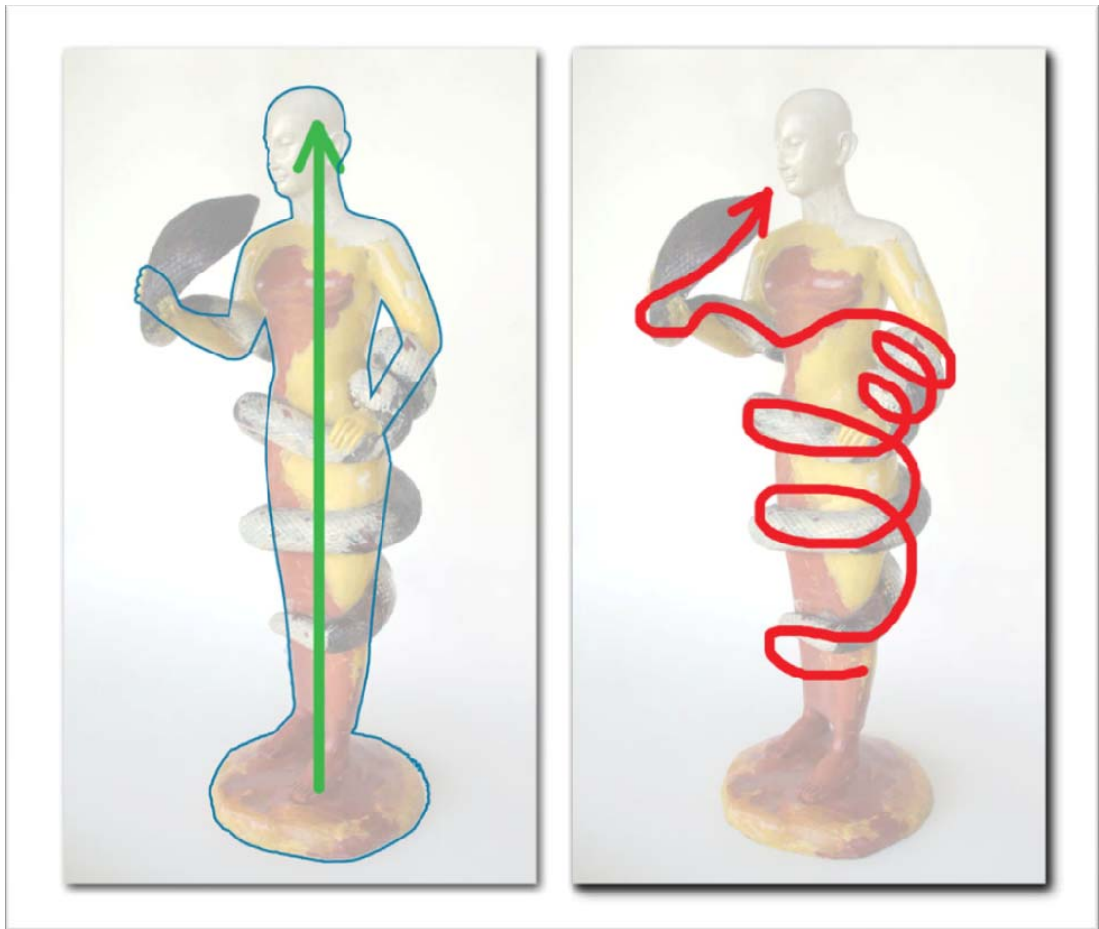
เส้น ในรูปทรงคนโดยรวมเป็นเส้นตรงในแนวตั้ง ให้ความรู้สึก บ่งบอกถึงความมั่นคง แข็งแรง และสงบนิ่งของตัวบุคคล เส้นที่เกิดขึ้นในตัวอสรพิษร้ายนั้น ยังมีความคดโค้ง ตัวรัดตึง เกี่ยวพันแสดงถึงความเคลื่อนไหว การไม่หยุดนิ่งอยู่ตลอดเวลา ส่วนหัวของอสรพิษร้ายนั้น มีเส้นที่มี ลักษณะพุ่งขึ้นให้ความรู้สึกรุนแรง

รูปร่าง รูปทรง รูปทรงของคนนั้นเต็มอวอบอ้อม

พื้นผิว รูปทรงคนมีความเรียบเนียน อ่อนนุ่ม ทำให้มองเห็นถึงความสงบนิ่ง สง่างาม ส่วน พื้นผิวและรายละเอียดในตัวอสรพิษมีการหลุ่ร้อนของเกร็ด ทิ้งให้เห็นถึงการต่อสู้ที่ผ่านมา เป็น ร่องรอยให้ปรากฏ

สี รูปทรงคนนั้น มีสีเหลือง สีแดง และสีขาว กระจัดกระจาย แพร่ขยายไปทั่ว แสดงให้ เห็นถึงความเจ็บปวด ทุกข์ทรมาน และไม่เป็นปกติ ในส่วนของศรีษะในชิ้นงานรูปทรงคนนั้น มีสีขาว แสดงให้เห็นถึงจิตใจที่บริสุทธิ์ สมองแจ่มใส ตั้งมั่นอยู่ในความมีสติ มีสมาธิ และความสงบนิ่ง สีที่เกิดขึ้น กับตัวอสรพิษร้ายนั้น ส่วนหัวจะมีสีดำที่แสดงออกถึงความน่าสะพรึงกลัว ความชั่วร้าย และการ ทำลายล้าง

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ เป็นผลงานต่อเนื่องมาจากผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 1 และชิ้นที่ 2 เป็นการแสดงออกถึงการต่อสู้ดิ้นรนระหว่างตัวบุคคลและอสรพิษร้ายในระยะที่ 3 คือ หลังจากเริ่ม ต่อสู้ดิ้นรนในระยะแรกที่เกือบจะเพลี่ยงพล้ำในระยะที่ 1 และเพลี่ยงพล้ำจนเกือบจะเอาชีวิตไม่รอดใน ระยะที่ 2 จนมาถึงในระยะที่ 3 ระยะสุดท้ายในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ คือ ระยะที่มีการฟื้นตัวต่อสู้ กับอสรพิษร้ายได้อย่างหยัดเย็น ทรงง และสง่างาม

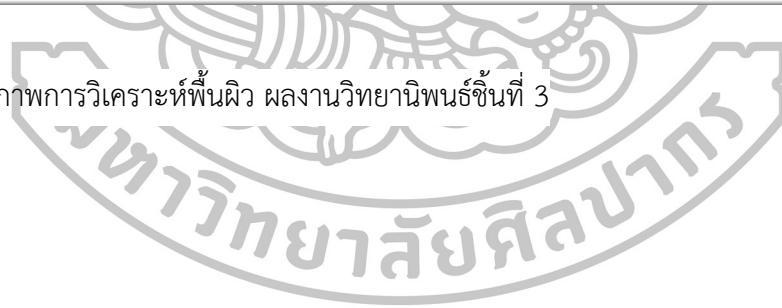

ภาพที่ 130 ภาพการวิเคราะห์เส้น ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

ภาพที่ 131 ภาพการวิเคราะห์พื้นผิว ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

ภาพที่ 132 ภาพการวิเคราะห์สี่ ผลงานวิธานินพนธ์ ชั้นที่ 3

สรุปการวิเคราะห์ผลงานวิธานินพนธ์ชุด “สงบ สติ โรคยา” (Meditation Consciousness Ailment)

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิธานินพนธ์ชุด “ชุดสงบสติ โรคยา” นั้น ประกอบด้วยงานทั้งหมดสามชิ้นเป็นผลงานแบบเหนือจริง (Surrealism) โดยผ่านการสร้างสรรค์เป็นงานประติมากรรมแบบลอยตัว ด้วยเทคนิควิธีการปั้นหล่อด้วยวัสดุไฟเบอร์กลาส แสดงถึงรูปลักษณะของตัวบุคคลที่มีลักษณะคล้ายกับพระพุทธรูปกำลังต่อสู้ดิ้นรนกับบอสรพิษร้ายที่เข้ามาทำร้ายด้วยอากัปกริยาที่สงบนิ่ง โดยงานที่สร้างสรรค์นั้นแบ่งเป็น 3 ชิ้น บอกเล่าเรื่องราว 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 จากผลงานวิธานินพนธ์ ชั้นที่ 1 ที่ชื่อว่า “สงบ สติ โรคยา หมายเลข 1” (Meditation Consciousness Ailment No.1) เป็นการสื่อถึงการแสดงออกถึงการต่อสู้ดิ้นรนของตัวบุคคลกับบอสรพิษร้ายในระยะแรก ก็คือช่วงระยะที่บอสรพิษร้ายเริ่มเข้ามาจู่โจม จนตัวบุคคลอ่อนล้าจนอ่อนแรง ส่วนในระยะที่ 2 จากผลงานวิธานินพนธ์ ชั้นที่ 2 ที่ชื่อว่า “สงบ สติ โรคยา หมายเลข 2” (Meditation Consciousness Ailment No.2) เป็น

ช่วงระยะเวลาที่การต่อต้านของตัวบุคคลที่เปลี่ยนแปลงแล้วต่อสรรพิษร้าย อ่อนแอ และล้มลงนอนจนเกือบจะเอาชีวิตไม่รอดจนพัฒนามาถึงระยะสุดท้าย คือ ระยะที่ 3 จากผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 ที่ชื่อว่า “สงบ สติ โรคร้าย หมายเลข 3” (Meditation Consciousness Ailment No.3) เป็นระยะของการฟื้นฟู ควบคุมระครอง ยืนหยัด ต่อสู้ของบุคคล ซึ่งผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจมาจากอาการเจ็บป่วยของบิดาของผู้วิจัยเอง ตัวบุคคลซึ่งมีลักษณะคล้ายพุทธรูปนั้น ผู้วิจัยใช้เป็นรูปลักษณะตัวแทนของบิดาของผู้วิจัย ส่วนสรรพิษร้ายนั้นผู้วิจัยมีเจตจำนงที่จะแสดงออกให้เป็นตัวแทนสัญลักษณ์ของโรคร้ายที่บิดาของผู้วิจัยประสบอยู่ในขณะนั้นเนื้อหาสาระที่แสดงออกโดยรวมของผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด “สงบ สติ โรคร้าย” (Meditation Consciousness Ailment) เป็นการแสดงออกถึงการต่อสู้ดิ้นรนทั้งสี่ลักษณะของตัวบุคคลในทุกชั้นงาน มีลักษณะอารมณ์งานที่คล้ายกันคือมีความสงบความมีสติ มีการต่อสู้ดิ้นรนกับสรรพิษร้ายซึ่งเปรียบเสมือนโรคร้ายที่เข้ามาจู่โจม ทำร้าย ทำลายล้าง ฝืนกายของตัวบุคคล จะมีสี่ผสมผสาน กระจัดกระจาย ไหลรวมกันระหว่างสี่เหลี่ยมและสี่แดงซึ่งแสดงออกถึงความแพร่กระจายความผิดปกติของร่างกายความเจ็บปวดและความทุกข์ทรมานแต่ในส่วนศีรษะของตัวบุคคลนั้นจะเป็นสีขาวซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงการตั้งมั่นในสติมีความสงบ อากัปกริยาสำรวม การมีสมองที่บริสุทธิ์ผ่องใสจิตใจที่ตั้งมั่นในการต่อสู้กับสรรพิษหรือโรคร้ายนั้น ส่วนในตัวงูมีการเกี่ยวรัดพันตัวจู่โจมและทำร้าย อยู่ตลอดเวลาในส่วนหัวของสรรพิษมีสีดำแสดงถึงความน่าสะพรึงกลัวความโหดร้ายและการทำร้ายส่วนพื้นผิวของตัวสรรพิษร้ายนั้น มีร่องรอยรายละเอียดของเกร็ดที่หลุ่ดร้อนแสดงให้เห็นถึงการต่อสู้ที่ผ่านมาของระหว่างสรรพิษร้ายและตัวบุคคล ภาพรวมของวิทยานิพนธ์ชุดนี้ต้องการนำเสนอถึงเรื่องราวการต่อสู้ดิ้นรนเอาตัวรอดเพื่อมีชีวิตอยู่ของบิดาของผู้วิจัย กับโรคร้ายที่เข้ามาสร้างทุกข์ภัยให้กับตัวท่าน จนวินาทีสุดท้ายแห่งชีวิตของท่าน

ตารางที่ 3 พัฒนاملงานวิทยานิพนธ์ในส่วนของเทคนิควิธีการ วิทยานิพนธ์ ชุด “สงบ สติ โรคร้าย”

รูปภาพ	รูปภาพ	รูปภาพ	รูปภาพ
ชั้นที่	ชั้นที่ 1	ชั้นที่ 2	ชั้นที่ 3
ภาพผลงาน			
ขนาด	กว้าง 24 ซม. ยาว 26 ซม. สูง 65 ซม.	กว้าง 25 ซม. ยาว 70 ซม. สูง 20 ซม.	กว้าง 20 ซม. ยาว 20 ซม. สูง 70 ซม.
แนวคิด	ใช้สัญลักษณ์ของพระพุทธรูปอยู่ในพุทธกิริยาอันสง่างาม เป็นตัวแทนของบิดาข้าพเจ้า ที่ท่านใช้สติ และมีจิตใจอันสงบนิ่ง ต่อสู้กับทุกขเภทภัยที่เกิดขึ้นจากโรคร้าย โดยใช้อสรพิษร้ายที่มีลักษณะก้าวร้าว ดุดัน เกี่ยวพัน เป็นสัญลักษณ์แทนทุกขเภทภัยที่เกิดขึ้นจากโรคร้าย โดยงานประติมากรรมทั้งหมดนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเพื่อแสดงออกเพื่อบูชาในคุณบิดาของข้าพเจ้า		
เทคนิค	ปั้น หล่อ ด้วยวัสดุไฟเบอร์กลาส		
จุดเด่น	กิริยาท่าทางของตัวบุคคลการยืน ย่อตัวต่อต้านอสรพิษร้าย	กิริยาท่าทางของตัวบุคคลท่าทางการนอน เพื่อตั้งรับอสรพิษร้าย	กิริยาท่าทางของตัวบุคคลการยืนอย่างสงบนิ่ง สง่างาม ป้องกันอสรพิษร้าย
ข้อปรับปรุง	ท่าทางของอสรพิษยังคงไม่ดุดัน	สีในตัวอสรพิษมีสีขาวมากเกินไป	ตัวอสรพิษดูยาวเกินธรรมชาติ
การพัฒนา	ศึกษาเรื่องอสรพิษให้มากยิ่งขึ้น	ใช้สีให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการแสดงออก	ศึกษากายวิภาคของอสรพิษเพิ่มเติม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

สรุปการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุด “สงบ สติ โรคภัย” ได้รับแรงบันดาลใจและแนวความคิดมาจากบิดาของผู้วิจัย ที่ประสบทุกข์เภทภัยที่เกิดขึ้นจากโรคร้าย และการต่อสู้ดิ้นรนจากโรคร้ายด้วยความมีสติ ความสงบ และความอดทน ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ผู้วิจัยได้ใช้รูปทรงคนที่มีลักษณะคล้ายพระพุทธรูปเป็นสื่อสัญลักษณ์แทนบิดา เพราะในทางพระพุทธศาสนาเชื่อกันว่าบิดาและมารดา คือพระอรหันต์ในบ้าน ประกอบกับบิดาของผู้วิจัยประกอบอาชีพเป็นช่างปั้นพระพุทธรูป และได้ใช้อสรพิขร่ายเป็นสื่อสัญลักษณ์ตัวแทนของโรคร้ายที่เข้ามารุกรานบิดาของผู้วิจัย

การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุด “สงบ สติ โรคภัย” ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานขึ้นมาจำนวน 3 ชิ้นนี้ เป็นงานประติมากรรมแบบลอยตัวในรูปแบบเหนือจริง (Surrealism) โดยใช้เทคนิควิธีการปั้น หล่อ ด้วยวัสดุ ไฟเบอร์กลาส ซึ่งถ่ายทอดเรื่องราวเรียงลำดับการเปลี่ยนแปลงในการต่อสู้ดิ้นรนกับโรคร้าย 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1 ที่ชื่อว่า “สงบ สติ โรคภัย หมายเลข 1” (Meditation Consciousness Ailment No.1) มีขนาด กว้าง 24 ซม. x ยาว 26 ซม. x สูง 65 ซม. เป็นการสื่อถึงการแสดงออกถึงการต่อสู้ดิ้นรนของตัวบุคคลกับอสรพิขร่ายในระยะแรกก็คือช่วงระยะที่อสรพิขร่ายเริ่มเข้ามาจู่โจมจนตัวบุคคลอ่อน-ล้า อ่อนแรง ส่วนในระยะที่ 2 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2 ที่ชื่อว่า “สงบ สติ โรคภัย หมายเลข 2” (Meditation Consciousness Ailment No.2) มีขนาด กว้าง 25 ซม. x ยาว 70 ซม. x สูง 20 ซม. เป็นช่วงระยะเวลาที่การต่อสู้ดิ้นรนของตัวบุคคลเปลี่ยงพล้ำต่ออสรพิขร่าย อ่อนแอ และล้มลงนอนจนเกือบจะเอาชีวิตไม่รอด จนพัฒนามาถึงระยะสุดท้าย คือ ระยะที่ 3 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ชื่อว่า “สงบ สติ โรคภัย หมายเลข 3” (Meditation Consciousness Ailment No.3) มีขนาดกว้าง 20 ซม. x ยาว 20 ซม. x สูง 70 ซม. เป็นระยะของการฟื้นฟู ปรึกษาปรึกษา ยืนหยัด ต่อสู้ของบุคคล

รูปทรงที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นรูปทรงคนที่มีลักษณะคล้ายพระพุทธรูปแสดงกริยาท่าทางอันสงบนิ่ง มีสติ ต่อสู้ดิ้นรนปกป้องตนเองจากอสรพิขร่ายที่เข้ามาทำร้ายจู่โจม มีการใช้สีในการช่วยแสดงออกถึงอารมณ์ของงานในบางส่วน รูปร่าง รูปทรงของคนนั้นเต็มอวบอิม และได้ใช้พื้นผิวในรูปทรงคนมีความเรียบเนียน อ่อนนุ่ม ทำให้มองเห็นถึงความสงบนิ่ง สง่างาม ส่วนพื้นผิวและรายละเอียดในตัวอสรพิขมีกรหตุร่อนของเกร็ด ทั้งให้เห็นถึงการต่อสู้ที่ผ่านมา เป็นร่องรอยให้

ปรากฏ โดยผลงานทั้งหมดมีการนำเสนอ โดยนำมาจัดเรียงกันทั้ง 3 ชั้น ตั้งแต่ชั้นที่ 1-3 ตามลำดับ แสดงให้เห็นถึง วิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของตัวบุคคล ที่ใช้ความสงบ ความมีสติ ต่อสู้ดิ้นรนกับ อสรพิษร้ายที่มารุกราน

ข้อเสนอแนะ

1. การนำเสนอมุมมองและเรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธรูปและอสรพิษร้ายนั้นควรศึกษา ข้อมูลเกี่ยวข้องกับพระพุทธรูปและอสรพิษจากของจริง โดยเฉพาะอสรพิษ เพราะจะได้เรียนรู้การทำทาง ธรรมชาติ อุปนิสัยของอสรพิษได้อย่างถูกต้องรวมทั้งกายวิภาคของอสรพิษด้วย
2. ด้านเทคนิควิธีการปั้น หล่อ วัสดุไฟเบอร์กลาสนั้นเป็นสารเคมีอันตราย ควรมีการ ป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น
3. ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “สงบ สติ ไร้คยา” เป็นการนำเสนอมุมมองที่มีนัยยะทางศิลปะ ที่สามารถพัฒนาในรูปแบบงานศิลปกรรมแขนงอื่น ๆ ต่อไปได้

รายการอ้างอิง

- กรมศิลปากร. กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์. **พระพุทธรูปสำคัญ**. กรุงเทพฯ: กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์, 2543.
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. **ศ.ปรีชา เถาทอง**. เข้าถึงเมื่อ 28 เมษายน 2559. เข้าถึงได้จาก http://www.culture.go.th/thai/index.php?option=com_joomgallery&func=detail&id=20&Itemid=327
- ข่าวสด. **พระพุทธรูปอุทอง**. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.aj-ram.com/view/พระพุทธรูปอุทอง>
- ความรู้รอบตัวดอทคอม. **ทำไมจึงแลบลิ้น**. เข้าถึงเมื่อ 16 ตุลาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.xn--42c8ao1akazf5c2be0gsk.com>
- คุณปิ่น บุตรี. **อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย มรดกไทยและมรดกโลก**. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.palungdham.com/t256.html>
- โครงการส่งเสริมศิลปะไทย. **ผลงาน นนทิวรรณ จันทนะพะลิน**. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaiartproject.org/nontiva3.htm>
- งูกะปะ**. เข้าถึงเมื่อ 15 ตุลาคม 2558. เข้าถึงได้จาก http://www.siamhealth.net/public_html/Disease/snake/malayanbite.htm#Vh8LHRHtmko
- ดุซงกี เม็งกูโร, พระ. **เห็นทุกข์สนุกติ**. กรุงเทพฯ: ปราณ, 2558.
- ตามรอยพระนเรศวร ผลงานจำลองเอกทวิ บูรณ์เขตต์**. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2557. เข้าถึงได้จาก http://www.myfirstbrain.com/parent_view.aspx?id=54848
- บ้านจอมยุทธ์. **ศิลปะไทย สมัยลพบุรี**. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงได้จาก http://www.baanjomyut.com/library_2/contemporary_thai_art/03.html
- บุญชัย อิศราพิสิษฐ์. **พิชิตโรคร้ายโดยไม่ใช้ยา**. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้งเฮ้าส์, 2558.
- บิณฑลหาคัดใหญ่. **ปุยมะข พุทธมณฑลขอพรสู่สันติภาพ 3 จังหวัดชายแดนใต้**. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net/blog/witphoto/2009/05/25/entry-1>
- พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย ราชบัณฑิตยสถาน. **งู**. เข้าถึงเมื่อ 15 ตุลาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://dictionary.sanook.com/search/dict-th-th-royal-institute/งู>
- พรหมปารมี. **พระพุทธรูปองค์แรกของโลก**. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://pharamee.net/forum.php?mod=viewthread&tid=1605>

- มหาวิทยาลัยศิลปากร. หอจดหมายเหตุ. **ศาสตราจารย์เมธีนนทิวรรณ จันทนะพะลิน**. เข้าถึงเมื่อ 28 เมษายน 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.archives.su.ac.th/senior/sen42/Nonthawat.pdf>
- มูลนิธิศิลปะแห่งรัชกาลที่ 9. **ลักษณะไทย พระพุทธปฏิมาผลงานจำลองเทวี บูรณเขตต์**. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.laksanathai.com/book1/p231.aspx>
- รักบ้านเกิด. **อรหังองค์ 8**. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.rakbankerd.com/2014/moca/view.php?id=368>
- วาทีน ศานต์ สันติ. **พระพุทธรูปสุโขทัย**. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงได้จาก http://seehistory.blogspot.com/2010/04/blog-post_08.html
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. **งู**. เข้าถึงเมื่อ 16 ตุลาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%87%E0%B8%B9>
- _____. **เลอโคออน**. เข้าถึงเมื่อ 21 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/เลอโคออน>
- ศุภศรุต. **“เขาสูง” สังกะเสนีสถานสมมุติแห่งทุ่งอัญญิก เขาคักดีสิทธิ์แห่งเมืองราชบุรี**. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net/blog/voranai/2013/06/27/entry-2>
- ส. พลายน้อย [นามแฝง]. **ครุฑยุคแรก ตำนานว่าด้วยกำเนิดแห่ง “ครุฑ” และ “พญานาค”**. เข้าถึงเมื่อ 24 เมษายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.siamganesh.com/hindu/archives/344#more-344>
- สถาบันกายทิพย์เพื่อสุขภาพ. **วิธีการรักษาโรคด้วยอำนาจจิต**. เข้าถึงเมื่อ 21 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.khunya.in.th/Menu6.asp?intTopicId=46#top>
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. **พระพุทธรูปปางประทานอภัย**. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=travelaround&month=16-11-2010&group=53&gblog=60>
- สมบัติ เพิ่มพูนแกลอรี่. **ปรีชา เกาทอง**. เข้าถึงเมื่อ 28 เมษายน 2559. เข้าถึงได้จาก http://dooqo.com/dooqo_page.php?sub_id=3448
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. สำนักงานพุทธมณฑล. **พระพุทธรูปพระประธานพุทธมณฑล**. เข้าถึงเมื่อ 21 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก http://bbc.onab.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=277&Itemid=168

- หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ. **แสงบนวัดพระศรีรัตนศาสดาราม**. เข้าถึงเมื่อ 28 เมษายน 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.queengallery.org/ArtPieces/Details.aspx?id=56>
- อาร์เตลเจิร์ดเพลสแกลเลอรี. **นิทรรศการศิลปะ "โลกียธรรม" โดย ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ**. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.lib.su.ac.th/ArtNowAndThen/tha/news-2012/2012-Logiya/ex.html>
- อินกับทราย. **Warning ความแตกต่างของเขี้ยวพิษ กทม. กับพิษแอฟริกันเขี้ยว**. เข้าถึงเมื่อ 16 ตุลาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://insine.exteen.com/20111104/warning>
- โอเค เนชั่น. **ความเป็นมาของศาสนาต่าง ๆ ในคาบสมุทรอินโดจีนยุคโบราณ (ตอนที่ 1)**. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net/blog/nn1234/2012/12/29/entry-1>
- ASTV ผู้จัดการออนไลน์. **ทำไปได้! ชายเนปาลจับงูเห่าตายคาปาก เหตุเพราะฉุนจัดถูกฉกขาก่อน**. เข้าถึงเมื่อ 16 ตุลาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9550000103884>
- Buransilp. **พระบูชาศิลปะสุโขทัย แบบกำแพงเพชร หน้าตัก 22 นิ้ว**. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงได้จาก http://www.aesthetic-antique-and-arts.99wat.com/home/2/0/0#menu_container
- Elnas' Monologue. **งูในคติความเชื่อต่าง ๆ ของชาวโลก**. เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://elna.exteen.com/20051006/entry-1>
- JAKED. **ปริศนาผ่านดวงตาสีงูมีชีวิต**. เข้าถึงเมื่อ 16 ตุลาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.vcharkarn.com/varticle/41984>
- MinSunYe Pae. **พัฒนาการด้านศิลปะวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของไทย 1**. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงได้จาก http://my.dek-d.com/papanaruto/blog/?blog_id=10116573
- Nok Book. **ศิลปะวิสัย วัฒนธรรมสัมพันธ์ และทัศนวิจารณ์**. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://nokcult.blogspot.com/2012/03/blog-post.html>
- Noiwanwannoi. **พระศรีศากยะทศพลญาณ ประธานพุทธมณฑลสุทรรศน์ @ พุทธมณฑลจ.นครปฐม**. เข้าถึงเมื่อ 21 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://2g.pantip.com/cafe/blueplanet/topic/E12152287/E12152287.html>
- Pjeabia. **พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน จ่าทวี เสริมแต่งสานฝืนให้ยั่งยืน**. เข้าถึงเมื่อ 30 เมษายน 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net/mblog/entry.php?id=940874>

- Pimpituk. ศาสตราจารย์ปรีชา เกาทอง. เข้าถึงเมื่อ 28 เมษายน 2559. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/423327>
- Portfolios. นิทรรศการ “โลกียธรรม”. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.portfolios.net/m/event?id=2988839%3AEvent%3A2290392>
- Ramita. ลักษณะพระพุทธรูปสมัยต่างๆ. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงได้จาก http://seehistory.blogspot.com/2010/04/blog-post_08.html
- TLC Travel. กราบไหว้ “พระพุทธรชินราช” พระพุทธรูปที่สง่างามล้ำค่า คู่บ้านคู่เมืองพระพิษณุโลก. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.tlcthai.com/travel/>
- Wiratomsiri. พุทธศักราช พ.ศ. 500-1500. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.panoramio.com/photo/53583671>
- Wikalenda. โลกียธรรม. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.wikalenda.com/งาน/โลกียธรรม-074654.html>
- YOSA. ตำนานหรือประวัติของพระพุทธรูปหินงี. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=yo-sa&month=09-2009&date=18&group=13&gblog=3>
- ZEUS. เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://mythologica.fr/grec/zeus3.htm>
- ภาษาต่างประเทศ**
- Printerest. **Invisible Laocoon-Worth1000 Contests.** Accessed January 21, 2016. Available from <https://www.pinterest.com/pin/475622410617426889/>
- Speculum Romanae Magnificentiae: Ancient bas-reliefs with Laocoon.** Accessed January 21, 2016. Available from <http://www.metmuseum.org/collection/the-collection-online/search/362039>
- The Metropolitan Museum of Art.** Accessed May 1, 2015. Available from <http://www.metmuseum.org/collection/the-collection-online/search/74832>
- Wikimedia Commons. **Laocoon Pio-Clementino Inv1059-1064-1067.** Accessed January 21, 2016. Available from https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Laocoon_Pio-Clementino_Inv1059-1064-1067.jpg

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รายงานการแสดงผลงาน

นายชูศักดิ์ แก้วประพล
รหัสนักศึกษา 55901306

สาขาวิชา ทัศนศิลป์ศึกษา
คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์และศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

วัตถุประสงค์

นิทรรศการศิลปกรรม ทักษะศิลปะร่วมสมัย

ชุด “ 7 VISUAL ARTS EXHIBITION ” โดย 7 ครูศิลปะ

จัดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างสาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา ระดับปริญญาโทบัณฑิต คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และสาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการนำเสนอผลงานศิลปกรรมร่วมสมัย ที่มีรูปแบบหลากหลาย แตกต่าง ทั้งทางด้านแนวคิด และรูปแบบทางศิลปกรรม ต้องการให้เกิดความตระหนักในความงามเชิงศิลปกรรม และแนวคิด ซึ่งศิลปินได้แสดงออกและถ่ายทอดมาในหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้ชม ได้มีโอกาสชื่นชม และซึมซับแนวคิดกระบวนการต่างๆ ตามที่ศิลปินต้องการถ่ายทอด อีกทั้งยังเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านศิลปกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร รุ่นที่ 3 และรุ่นที่ 4 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในขั้นตอนการศึกษาก่อนที่จะจบการศึกษา ในระดับปริญญาโทบัณฑิตต่อไป ทั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์จาก ศาสตราจารย์พิเศษอารี สุทธิพันธุ์ , คณาจารย์ จากสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และคณะเพื่อนครูศิลปะ ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรมในครั้งนี้ด้วย ณ ห้องนิทรรศการศิลปกรรม อาคารทวารวดีศรีราชภัฏ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม วันที่ 10-16 พฤษภาคม 2559

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

นายชูศักดิ์ แก้วประพล

โปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์

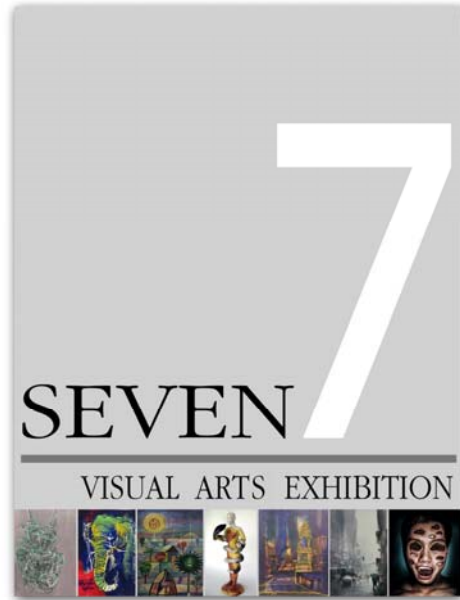
SEVEN

VISUAL ART EXHIBITION

นิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัย โดย 7 ครูศิลปะ:
ณ ห้องแสดงงานศิลปกรรม อาคารทวารวดีศรีราชภัฏ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
วันที่ 10 - 16 พฤษภาคม 2559

สูจิบัตร

ปก...

หน้า...ผลงานที่ร่วมแสดง

หน้า...ประวัติ ศิลปิน

ภาพบรรยากาศพิธีเปิด

นิทรรศการศิลปกรรม ทัศนศิลป์ร่วมสมัย
ชุด “ 7 VISUAL ARTS EXHIBITION ” โดย 7 ครูศิลปะ

อาจารย์ ดร.วิรัช ปิ่นแก้ว รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิดนิทรรศการ

คณะอาจารย์ และ นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ให้เกียรติร่วมพิธีเปิดนิทรรศการ

ภาพบรรยากาศ

นิทรรศการศิลปกรรม ทศนศิลป์ร่วมสมัย
ชุด “ 7 VISUAL ARTS EXHIBITION ” โดย 7 ครูศิลปะ

ผลงาน วิทยานิพนธ์ชุด “สงบ สติ โรคยา” ที่ร่วมแสดงนิทรรศการ

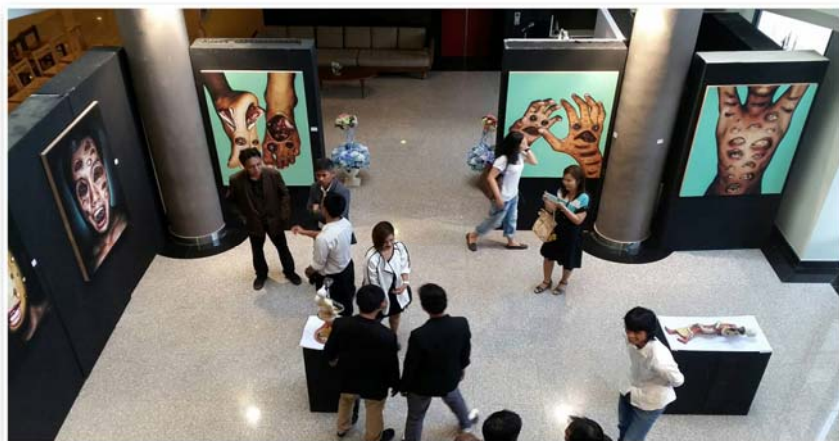
ภาพบรรยากาศ

นิทรรศการศิลปกรรม ทัศนศิลป์ร่วมสมัย
ชุด “ 7 VISUAL ARTS EXHIBITION ” โดย 7 ครูศิลปะ

ภาพบรรยากาศ

นิทรรศการศิลปกรรม ทัศนศิลป์ร่วมสมัย
ชุด “ 7 VISUAL ARTS EXHIBITION ” โดย 7 ครูศิลปะ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นายชูศักดิ์ แก้วประพล
 ที่อยู่ 90/1 หมู่ที่ 5 ตำบลดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี 16140
 โทรศัพท์ 080-109-8555
 อีเมล kawprapol7@gmail.com

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2531 ประถมศึกษา โรงเรียนใจเพียรวิทยานุสรณ์
 พ.ศ. 2534 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสิงห์บุรี
 พ.ศ. 2538 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี
 พ.ศ. 2541 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง
 พ.ศ. 2543 ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
 พ.ศ. 2555 ศึกษาต่อปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการแสดงผลงาน

- พ.ศ. 2541 ร่วมแสดงผลงานนักศึกษาประติมากรรมสากล สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง
 พ.ศ. 2543 ร่วมแสดงผลงานนักศึกษา สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
 พ.ศ. 2557 ร่วมจัดงานโครงการทัศนศิลป์อาเซียนครั้งที่ 2 หอศิลปกรรมทวารวดี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
 พ.ศ. 2558 ร่วมจัดงานโครงการปฏิบัติการทัศนศิลป์ “นวการลากและระบาย” หอศิลปกรรมทวารวดี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
 พ.ศ. 2559 ร่วมจัดงานนิทรรศการทัศนศิลป์ “85 ปี ศ.พิเศษ อารี สุทธิพันธุ์ วันครู ศิลปะ” หอนิทรรศการ G 23 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร